

Carpații

Depoziito legal: M. 8.137-1958.

Director: Aron Cotrus + REVISTA DE CULTURA SI ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL Redactor: Traian Popescu

MEMORIILE COMANDANTULUI LEGIONAR VIRGIL IONESCU

de Traian POPESCU

NSFARSIT, după multă pregătire propagandistică pentru a convinge lumea și disidența legionară, că revelațiile fostului Comandant Virgil Ionescu vor fi copleșitoare pentru cariera politică a Comandantului, au apărut în "Pământul Strămoșesc" serie nouă Nr. 5-1979, Buenos Aires, memoriile defunctului camarad bineînțeles prelucrate, adaptate și îmbogățite cu notele marginale ale Profesorului Găzdaru.

Comandantul Virgil Ionescu și-a încheiat frământata viață legionară în München în 1968.

Prevăzându-și apropiatul sfârșit, a încredințat Comandantului Ilie Gârneață la acea dată în Erding, în Germania, spre păstrare și publicare, manuscrisul acestor memorii scrise la 27 Octombrie 1955 în Buenos Aires - Argentina pentru - extragere din notele marginale ale Profesorului Găzdaru pag. 198 din revista amintită:

"a fi puse la îndemana conștiențelor din Tară și din exil, drept o autentică și sfâșietoare mărturie a dramei trădărilor de Corneliu Zelea Codreanu și de elita creată de el. În același timp ele alcătuiesc cel mai impresionant imn care s'a închinat vrednică Mărcii Legionare și Intelectorului ei. Exaltarea mistică a muceniciei din 1938-1940, se împletește cu vigoasă demascare a trădărilor perpetrate de un aventurier cocolaș prin fraudă la comanda mijcării."

Se vede că Domnul Profesor Găzdaru și Co. nu au citit cărțile Comandantului Horia Sima și nici nu cunosc textele conferințelor, discursurilor, articolelor și circularilor date în intervalul 1940-1979, în care, spre decepția Domniilor lor, nu vorbește nicăieri de el, ci numai de marea figură a Căpitanului și a operii lui educative - omul nou -, pentru realizarea căruia - pe plan universal - și-a dedicat restul vieții. În continuarea acestui articol reproducem unele din ele.

Noi ne permitem a întreba pe acest "vaanice apărător al Legiunii", de ce cunoscând încă din 1955 - data când au fost scrise aceste texte și nu 1968, când au fost preluate spre păstrare Comandantului Bunel Vestiri Ilie Gârneață, deci cu peste unsprezece ani mai devreme, citite în Argentina, cum o mărturisește clinic în notele marginale, pag. 198 - paragraful 3 -, amplu comentate, rețușate probabil și pregătite pentru satisfacerea dorinței comune ponerii Comandantului prin toate mijloacele, le-a publicat totuși în 1979 decit, douăzeci și patru de ani mai târziu schimonosind prin interpolările anti-simiste, o lucrare care realmente putea completa documentarea asupra trecutului Legiunii, a Căpitanului, a luptei noastre a tuturor, pentru înfăptuirea, cândva, a Tărei visate de Ion Moța: frumoasă, temătoare de Dumnezeu și stralucitoare ca Soarele sfânt depe Cer.

În amintitul paragraf spune textual:
"Pentru confecționarea Memoriilor, Ing. Virgil Ionescu și-a adus din țară informații și însemnări proprii."

Cum? întrebăm noi, cunoscând teroarea regimului co-

BASARABIA COLONIZARI SI ASIMILARE de Nicolae LUPAN

A hotarul primelor două secole ale erei noastre ținutul Basarabiei de azi făcea deacum parte din țara ce îl avea ca rege pe viteazul Decebal, urmat de nepotul dar înțeleptul Traian care cucerește Dacia prin lupte crâncene. Colonizarea ei intensă cu romani duce la asimilarea dacilor și la nașterea de mai târziu a poporului român.

De-a lungul întregii sale istorii țara noastră cunoaște nenumerate fărâmișări teritoriale până când, în 1600, Mihail

Viteazul înfăptuiește prima unire a românilor de pe tot cuprinsul fostei Dacii și este proclamat la Alba-Iulia "domn al Țării Românești, al Transilvaniei și a toată Tara Moldovei".

Uciderea lui mișească duce din nou la înstrăinări, ocupații și divizări. Două secole mai târziu, spre exemplu, Moldova lui Ștefan cel Mare este sfărțată de ruși în două. Poporul însă continuă să rămână, prin limbă, obiceiuri și datini, frântura unui neam desăbinit.

În 1918 se realizează, sub regele Ferdinand I, cea de a doua unire a tuturor românilor în cadrul hotarului milenar al țărilor: Tisa, Nistru, Dunăre și Marea Neagră. Dispareau granițe implantate cu forța în trupul unuia și aceluiași popor, popor de un sânge, popor de o lege. Euforia unirii însă nu dură decât 22 de ani.

La 28 Iunie 1940 Armata Roșie rusească ocupa din nou Basarabia iar pe deasupra, ca despăgubire (!), și Bucovina de Nord. Erau zile de mare doliu și adâncă depresie națională. După izgonirea regelui Iubăret împreună cu Lupeasca lui, noul conducător al României, Mareșalul Ion Antonescu, vănu unica posibilitate de readucere a Basarabiei lui Alecu Russo, și Bucovinei lui Eminescu în sânul Patriei în alianță cu Germania. Era o misiune sfântă pe care o aproba întreaga suflare românească în frunte cu țărănimea și prețimea.

Cuvintele Mareșalului roșite în zorii zilei de 22 Iunie 1941 - ORDON TRECEREA PRUTULUI - au avut pentru întreaga națiune o importanță mult mai mare decât pretinsul început de apucături dictatoriale. România era din nou întregită! Dar numai pentru trei ani. Rușii ne răpesc încă odată Basarabia și Bucovina.

Speriați de deportările din primul an de obăduire sovietică a marea majoritate a intelectualilor și țăranilor înstrăiți părăsesc locurile natale plecând peste Prut. Nu există familie între Nistru și Prut care să nu aibă rude evacuate în România. Mulți basarabeni și bucovineni au murit deacum fără să-și vadă împliniți visul de a reveni în locurile de unde au fugit în 1944 de frica mascalului.

Spre marea noastră regret, al tuturor românilor, aniversările Marii Uniri de la 1918 nu pot da de o cam dată decât prilej de tristete și doliu pentru cei ruși de vatra strămoșească și aruncăți în cele patru zări ale lumii. Și nu e cazul, cred, să savurăm actual integrării atâtea timp cât circa 4 milioane de români continuă să se afle sub sapogul

(Urmează pag. 5.)

CUVANTUL COMANDANTULUI HORIA SIMA LA IMPLINIREA A PATRUZECI DE ANI DELA INFINTAREA LEGIUNII

- în 1941 cu lovitura de Stat,
- în 1942 cu azvârlirea în lagărele de concentrare,
- în 1945 cu alte lagăre și amnintări,
- în exil o furioasă ofensivă de a ne fărâmița și reduce la neputință.

De atâtea ori însă dușmanii au trebuit să constate că s'au înșelat; că Legiunea își lecueste rănile și-și reia drumul ei de luptă și suferință.

Această tărie de neînvins are o explicație, pe care voi toți o cunoașteți și care constituie cred, cea mai mare virtute omenească; eroismul de durată în slujba adevărului.

Capitanul și Moța și toți eroii și martirii noștri, ne-au deschis acest drum, care nu se măsoară nici după victoriile obținute, nici după înfrângerile suferite, ci exclusiv după statornicia arătată în slujba unei credințe.

E mare cel ce face o faptă mare! Dar e mai mare acela, care clipa de clipa, zi de zi, an de an, toată viața lui, își păstrează lealitatea față de idealul imbrășat.

Aceasta e secretul care ține viața Legiunii.

De la primele ei începuturi și până astăzi, putem urmări o perfectă continuitate, în spiritul ei, în doctrina ei, în organizația ei, în obiectivele ei, grație tocmai elementelor de mare stabilitate sufletească interioară și care nu s'au clintit de pe poziția lor în cele mai mari încercări.

Această aniversare ce a strâns la picioarele Sfintei Cruci dela Majadahonda, atâția Legionari veniți de la mari depărtații și cu mari sacrificii, reprezintă un triumf al eroismului de durată, pe care Dumneavoastră l'ați cultivat în mod neîncetat și cu conștiința clară a răspunderilor ce vi le-ați asumat față de destinul legionar.

În Tara s'a petrecut un fenomen paralel cu al nostru, realizat în condiții infinite mai grele, cece asigură unitatea, coeziunea și continuitatea Mișcării, peste toate opreliștele Cortinei de Fier.

Să dea Domnul ca amintirea jertfelor făcute să ne lumineze și mai departe calea, dându-ne puterea să ne continuăm lupta pentru Christos, Neam și Patrie și să ne facă vrednici să transmitem generațiilor viitoare neatinș patrimoniul spiritual al Legiunii.

Salutul nostru rostit la picioarele acestei cruci, să străbată până în cele mai îndepărtate inimă românești, vestind reînnoirea legămintelor noastre.

Trăiască România liberă și independentă!
Trăiască Legiunea și Capitanul!

TRAIAN POPESCU

munist din acea vreme, altfel decât pe calea Părintelui Palaghiță, agent oficial al R.P.R. — ului în tentativa de anihilare a Gărzii de Fier, inclusiv disidența?

Continuă apoi:

„Le-a redactat la Buenos Aires în 1955. Prin Martie din acel an, autorul mă rugase să le supun unei lecturi, spre a le epura de unele incongruențe de limbă.

„Citind eu manuscrisul acestor Memori, mi-am dat imediat seama că de uitte ar fi fost acestea pentru informarea legionarilor și pentru justificarea trimeritului lui Sima în fața unui juriu de onoare. De aceia i-am comunicat lui Gârboasă impresia mea, spunându-i că aceste Memori sunt extrem de interesante, mai interesante, sub raport legionar, decât oricare altă lucrare de acest gen care s'a publicat până acum în exil de către legionari.”

Au tăcut chitic peste douăzeci și patru de ani, pentru că acuzațiile lor împotriva Comandantului, erau simple elucubrări dementiale, care departe de a convinge lumea, stărneau un surâs compătimitor, neoferindu-le perspectiva uzurpării gândite.

Vedeau cu desăvârșire cum anii treceau și personalitatea lui Horia Sima creștea și se afirma viguros în lupta anticomunistă internațională marcând Mișcarea Legionară ca pe cea mai puternică și serioasă organizație anticomunistă europeană actuală.

Așa ne-a mărturisit — o Comandantul Virgil Ionescu la trecerea prin Madrid, acum vreo patruzeci ani, cu prietelul cinei oferită în casa mea din Calle Villanueva, 43, fiind prezent și Georgel Demetrescu.

Deaceia, când di Nicolae Penescu, vinovat împreună cu alții de lovitura mortală dată Neamului Românesc la 23 August 1944, a lansat faimosul apel capcană pentru unirea forțelor politice românești din exil, acceptând și participarea legionară, au crezut că le-a sosit momentul vizat și s'au grăbit să intre în fața Consiliului Național Român din exil, patronat de fostul secretar general al partidului Național-Tărănesc ministru de interne în primul guvern bolșevic din București și călăul moral al închisorilor din Aiud, Zărca, Gherla, Pitești și Canalul Dunăre-Mare Neagră.

Intre timp, regimul comunist de la București, urmărind aceleași scop de anihilare a singurei forțe de rezistență de temut în exil — Garda de Fier —, a crezut că e bine să dea o mână de ajutor acoliților Părintelui Palaghiță, profesorul Găzdaru & Co. și a înmărcinat, prin 1971, pe indivizii Fătu și Spălateu — curioase nume românești —, să condenseze într-o broșură cărțile antilegionare ale lui Ică Antonescu „Pe marginea prăpastiei” și copia sofisticată a Părintelui Palaghiță „Garda de Fier spre reînvierea României”, într-o cărțușă denumită, „Mișcarea Legionară, mișcare naționalistă de tip fascist”, în care fanteziilor anterioare li se adăugau prefabricatele documente „din arhivele Statului”, provenind așa zis din arhivele Serviciului secret al lui Moruzov și din diversele declarații ale lui Biris, etc. când a fost arestat după 1944, în dovedirea acuzațiilor disidenței contra Comandantului de „agent al acestor servicii și autor al asasinării Capitanului, pentru a-i uxoriza locul și conducerea Legiunii”.

Cităm din notele marginale ale prof. Găzdaru din „Pământul strămoșesc”, serie nouă, 5, 1979, pag. 197:

„Dacă ținem seama de faptul că principalii martori ai unor asemenea isprăvi (M. Moruzov, Nicki Ștefănescu; Vărfureanu) au fost executați la Jilava iar Biris, însoțitorul lui Sima la întâlnirile cu Moruzov, s'a sinucis după eliberarea de la Aiud, înțelegem perfect de ce „Comandantul M. L.” a putut trăi liniștit 40 de ani. Astupărat cu pământ gura eventualelor mărturisiri despre spurcatele legături ale lui H. S. acesta s'a scaldat apoi întregi în fluviu că urmele responsabilității lui au fost definite imortantate. Nu i-a trecut deloc prin slăbuța sa minte că aceste legături fuseseră consemnate prin scris, la vremea lor, de subalternii lui Moruzov și nici că Biris fusese obligat să destăinuască totul, atunci când, după 23 August 1944, agenții de securitate l-au avut în mână. Cu vremea secretele compromitaloare au început să tărnăsească din dosarele politienesci și sa populeze somnul lui Sima cu stripoi și cu cormare. De prin 1971, când doi intelectuali comuniști, Spălateu și Fătu, au avut acces la arhivele respective și au dat la iveală activitatea delictivă a lui Sima, acestuia nu i-a rămas o altă salvare decât să mistifice realitatea printr'un alibi de 500 pagini. Încercarea de a ascunde adevărul a falimentat și astfel cartea s'a transformat într'un prețios ghid pentru reconstituirea fazelor trădării.”

Și acum o mică paranteză. Pentru ași susține tezele, prof. Găzdaru face apel la toate lăncile. Astfel, pe individul Fătu, îl numește „intelectual comunist”. Din rândurile citate mai înainte reiese clar că prof. Găzdaru îi acordă credibilitate absolută acestui „intelectual comunist”, care „a avut acces la arhive”. Părintele Boideanu a avut noroc că faimoasele rânduri ale prof. Găzdaru au apărut după

procesul ce a avut Părintele în Paris. Dacă s'ar fi întâmplat acest lucru mai înainte, prof. Găzdaru ar fi fost citat de acuzare, adică de dușmanii nu numai ai Mișcării Legionare ci și ai Neamului românesc.

Di Jean Miloe, autorul cărții „La Riposte”, îndeobște cunoscut ca om onest și acum membru marcant al Consiliului Național, din care fac parte și disidenții, la pag. 94 a numitei cărți îl numește pe „intelectualul comunist”, „un petit professeur” iar avocatul Părintelui Boideanu, di V. V. Stanciu, îl numește pe „intelectualul” Fătu, „avant, istoric”, dar aceasta, în bătaie de joc.

Fătu a declarat că Părintele Boideanu a fost secretarul M. L., celace prof. Găzdaru știe că e o minciună sfruntată. Întrebat care l-au fost sursele, „profesorul” (după afirmația lui Miloe), „intelectualul comunist” (după părerea profesorului Găzdaru) răspunde că „din arhivele Statului, la care a avut acces”. Și di Miloe scrie: „Arhivele Statului nu i-au încredințat (acestui profesor), pisele originale; îl trimite la Paris cu buzunarele tixite de hârtie pe care le va scoate foale cu foale și chiar mai multe deodată, se încurcă cu aceste bucați de hârtie cum ar face-o un mic băcan care ar face-o desigur cu mai multă îndemânare. Și acest „profesor”, declară contra adevărului istoric, deci o minciună istorică”, etc (La Riposte, pag. 94).

Di Miloe, di V. V. Stanciu, etc. au arătat că afirmațiile „intelectualului comunist” Fătu, sunt „minciuni istorice”. Și aceste „minciuni istorice” tratate ca atare de Justiția franceză, sunt luate drept adevăruri, tot istorice, scoase din arhive, de către prof. Găzdarul! Să continuăm? Ne mulțumim să repetăm că Părintele Boideanu a avut noroc mare că cele scrise de prof. Găzdaru au apărut după cunoscutul proces de la Paris. Altfel ar fi avut și mai multe necazuri decât a avut.

Pentru Dumnezeeu Domnilor! Să fim serioși! Ați fost legionari și dacă mai există o rămășiță de onestitate căpitanescă în sufletele Dvs. cum puteți justifica atitudinea negativă adoptată ca disidenți, însușindu-vă măsuriile dușmanilor împotriva camarazilor rămași pe baricade, utilizând lozincile, fanteziile și falsele lor argumente, când vrăjmășia le este îndreptată deopotrivă și contra voastră ca foști membri activi ai Mișcării și preamăritorii ai Capitanului.

Ei urmăresc distrugerea ansamblului legionar, în special doctrina „Gărzii de Fier” — singura care poate fi opusă comunismului ateu și singura forță spirituală rămasă neclintită în lupta contra marxismului triumfător, prin trădările Occidentului la Yalta, Teheran, Moscova, Potsdam, Helsinki și Belgrad.

Vă orbește, invidia care a pus stăpânire pe mințile și judecata voastră și v'a împins pe apăna trădării.

Horia Sima a făcut politica impusă de împrejurările anilor 1938-1945 și a reușit — cel puțin pentru câteva luni — să realizeze Statul Român Național Legionar, pe care l-ați susținut fără reticente atunci și l'ați apărut pe baricade la 21 Ianuarie 1941, împlinind vreea Capitanului.

Cum puteți crede că dacă aceste însemnări ale Serviciilor secrete ar fi existat realmente, la 21 Ianuarie 1941, în timpul rebeliunii Antoneștilor contra Mișcării Legionare, condusă din umbră de resturile partidelor politice și de conspirația comunisto-jidovească, nu le-ar fi utilizat la maximum în „Pe marginea prăpastiei” și după aceea?

Nu era nevoie să aștepte 30 de ani pentru comiterea altor infamii împotriva Mișcării Legionare și a Comandantului ei.

Renegându-vă trecutul de luptă anticomunistă, ați intrat deodrept ca Ieremia cu oștean gard, fără să gândiți la hipotecile capitalarde pe care vi le însușiți, le avalați și trebuie să le apărați contra opozițiilor unanime al Românilor de acasă și din străinătate.

Treziți din letargia legionară în care v'ați complăcut atâtea amar de ani, „întinerind” unii „îmbătrânindu-se” alții, cum pretindeți, ați crezut asit ceasul dislocării Comandantului din lupta exilului și v'ați repezit să nu pierdeți ocazia, alunecând pe panta trădării Capitanului și a luptei lui anticomuniste, continuată cu atâtea hotărâre de Horia Sima până astăzi.

Las altora sarcina să decodifice textul Memoriilor Comandantului Legionar Virgil Ionescu și să descopere interloările găzdarăști.

Nu pot însă încheia acest comentariu fără să reproduc din aceste Memori destăinuiriile Comandantului Virgil Ionescu dela pag. 114, paragraful 5:

Cum între timp Belgia fusese arestat, fusese transportat la Lagărul din Miercurea Ciucului, iar Papanace părăsise Capitala. Cîme ne-a propus să delegăm conducerea provizorie a Mișcării Legionare lui Sima. Ne-a argumentat alegerea pe considerentul că Sima era unul dintre comandantii legionari mai puțin cunoscuți de poliția Capitalei... Instrucțiunile necesare pentru conducerea Mișcării Legionare i-au fost transmise lui Sima prin Cosmavici, împreună cu schema unui nou sistem de organizare...

MEMORILE...

Cum rămâne Domnule Profesor Găzdaru cu afirmația D-tale din notele marginale pag. 195, paragraful 4, reproduc mai sus:

„Viguroasa demascare a trădării perpetrată de un aventurier cocolat la comanda Mișcării” — prin care arunci cu noroi pe testamentul legionar al Comandantului Virgil Ionescu, descoperindu-l de ce ești, unul care te-ai crezut legionar, dar n'ai priceput gândul Capitanului.

„La început a fost Capitanul și numai el!”

„Prin el s'a redărsă cunoașterea celor legionare peste noi, ca și lumina pentru reînvierea României. Dar nu a continuat cum ar fi trebuit, prin al lui, care au vădit lumina fără să se lumineze; au trecut prin ea, dar nu s'au pătruns de ea.”

„Așa se va face că cei ce vor mai veni întru Legiune să numai înțeleaga pe cei plecați din ea și, legionari crezându-se, nu vor fi priceput gândul Capitanului.”

„Și acum la sfârșit, voi parafraza spusele lui Ișus către Apostolul Toma: Fericiți acei care l'au cunoscut pe Capitan, l'au crezut și l'au urmat, dar mai fericiți cei care nu l'au cunoscut, și totuși l'au crezut, îl urmează și-l vor urma.”

„Va fi singura cale pentru România reînscădă să se transforme într-o Națiune conștientă, puternică și creatoare. Nu interesează când va fi să fie, căci ea se va întâmpla!”

Horia Sima nu are nevoie să-și creeze alibiuri. Cartea lui „Sfârșitul unei Domnii Sângeroase” este mărturia scrisă a sbuciumului unui legionar conștient de misiunea lui și care cu înțuția dramel ce se va abate asupra României, a căutat să frângă tricolorul destin, pe care politicienii corupți și un Rege depravat îl făuriseră poporului român, cu înconștiența, fărădelegile și erimele lor.

Ei a creat Istorie și continuă cu aceeași dărzenie lupta Capitanului și a martirilor noștri împotriva marxismului moscovit.

Cei ce se împotrivesc din invidie și neputință de a înțelege tot ce a realizat până acum, fac o crimă împotriva Legiunii, a Neamului Românesc și întârzie eliberarea lui.

CAMARAZI

BASARABIA

pașapoarte sovietice pentru că la rubrica "naționalitate" li se scrisese "moldoven" și nu "român".

De obicei, cuvântul "disidență" i se alătură niște calificative aproape consacrate: disidență politică, disidență literară, disidență religioasă și aproape niciodată *disidență lărdnească*! E o mare nedreptate, pentru că țărani ai fost acei care au spus primul: "Nu vrem colectivism, vrem biserică deschisă! Țăranul a fost acela, conștientul meu Vasile Burcă, care a avut curajul să intre la sediul colhozului și să-i zică președintelui: "Încercă-mă, tovarășe, în registre vacii". Vacă, pentru că vaca primea trei kilograme de porumb pe zi, iar colhoznicul — 200 de grame!

Am asistat la o conferință a unui dregător de partid intitulată "Marxism-leninismul în viață" dar le-a vorbit țărănilor numai de hectare, procente, bețivani, furturi, ca după conferință să-mi zică: "Ii se poate vorbi și despre materii înalte, fac impresia că te ascultă, dar de fapt sîc între ei că ești un prost".

Voiu cita doar un mic fragment dintr-o scrisoare a compatriotului nostru Vasile Bărlădeanu care, din fundul Rusiei, spune prin altele: "Terminind cu rezultate excelente universitatea, am fost nevoit să iau drumul lacuției ca să-mi cîștig cu lopata și tirnăcopul o bucată de pâine în calitatea mea de creștin, urmînd poruncile lui Hristos, căutam să mă acomodez realității, fără să mă intereseze cîtuși de puțin problemele politice, ducîndu-mi crucea smireniei și răbdării Domnului... Analizînd lucrările lui Karl Marx și ale adeptilor lui am ajuns la concluzia că mi-au fost răpite toate drepturile de om numai pentru că nu știu și nu vreau să renunț la neamul meu, la bogățiile naționale, la divinități și la istoria poporului din care facem parte".

Sunt nemurătoare cazurile de manifestări de românism curat în Basarabia și Bucovina despre care s-ar putea vorbi ore și ore în sir. Și toate dovedesc că tot ce-i românesc nu pierie și nici nu va pieri vreo dată aici.

O sebară a elevilor de la școala din Țețina, o altă periferie a orașului Cernăuți, era consacrată uneia dintre neîmărginitele aniversări ale revoluției bolșevice. În așteptarea dirijorului, care era subsemnatul, cortina rămănea nemiscată. Nu se mai putea aștepta și directorul porunci soției sale să înceapă aș programul. Leontina Porfiruova lovi cu diapazonul în degetul mare de la mîna stîngă. Ii duse la ureche și în liniștea sălii dădu tonul:

— Trăiască Regele...

Sala începu să aibă furtunos. Leontina simți cum i se moale picioarele și căzu fără cunoștință în fața corișilor. În timp ce jertfa "intuiției trecutului" era rătată de pe scenă și stropită cu apă, directorul răni:

— Imnul Ununii Sovietice!

Și corul începu: "Unire frățească, Republică mare...". Când se termină aplaudară doar directorul școlii urmat de învățătorii Șor, Cogan, Șerman, Crigfeld, Chinsbruner. E ceva tipic din ceea ce numesc rușii "dorul după tot ce-a fost odată", de la care se strîmbă capicium ar avea în gură toată agurida din Basarabia. Intore demonstrativ capul și de la monumentele istorice românești. Și iată că la un moment dat o minte luminoasă propuse ca statuia lui Ștefan cel Mare să fie smulșă din locul ei inițial și mutată undeva la periferia Chisnăului. Sondajele poliției secrete au dovedit însă că moldovenii sub pretextul că postamentul de cărămidă trebuie înlocuit cu unul din piatră clopită, statuia a fost mai întâi împrejmuțată cu un gard înalt ca să nu se vadă ce se face acolo, iar apoi strămutată cu vreo 15 metri îndărăt și pîșită sub coroanele a doi copaci seculari.

Acuma în fosta piață a mitropoliei pe primul plan nu mai apare monumentul lui Ștefan cel Mare, ci statuia de granit roșu a lui Lenin. Mai mult. De jur împrejurul monumentului strămutat s-a săit un rond de flori cu o rază de vreo zece metri, fără să se lase căărul spre postament. Acuma florile nu mai sunt puse cu dragoste și pietate, ca mai înainte, ei sunt aruncate de la distanță. Aruncate și căruțe la întămplare, florile însă nu lipescă niciodată.

Un tânăr poet fu întrebod odată, pe cînd încă mai lucra la comitetul de presă: "Dumneață de ce duci flori numai la Ștefan și niciodată la Lenin?" "De atîta că Ștefan cel Mare pentru mine este ceea ce Lenin pentru voi" — răspune poetul.

Nu voi contesta așa zisul plan leninist de "propagare prin monumente" care a trasat căile de dezvoltare a artei sovietice prin plantarea a mii și mii de "podoabe" sculpturale și arhitecturale dedicate unei multimi de evenimente revoluționare și "luptători pentru libertate", activități ai așa zisei mișcări muncitorești și predecesori ai așa zisului socialism. Omul, de cînd e om, și-a făcut mereu zel după chipul și asemănarea sa...

Îndrănesc doar să mă întreb dacă monumentele istorice de pe tot cuprinsul Basarabiei și Bucovinei, să zicem, inclusiv bisericile, mănăstirile, cavouriile personalităților

rusesc. Anume despre acești oropșii ai soartei ași vrea să vă vorbesc astăzi. Despre acei, pentru care, chiar din primele zile de eliberare sovietică începură arestările, execuțiile și trimiterea cu forța în Rusia la mine de cărbuni și în batalioane de muncă silnică. Oamenii se ascundeau prin labirinturi subterane săpate în mare secret. Erau însă prinși și pedepsiți în modul cel mai barbar. Era greu de găsit o familie care să nu fi avut pe cineva arestat. Dealtfel, până la 1940 nu exista în toată Basarabia țăran care să fi știut închisoare.

Începură apoi insuportabilele impozite agricole și așa numitele dădii către stat. Era măturat ultimul bob de grau și porumb din podul țăranului, îi era luat, fără plată, ultimul cartof din bec. Oamenii mureau de foame cu zecele în fiecare sat. Erau mâncați cîinii, pisicile. Veni apoi colectivizarea forțată din 1949, precedată de deportarea într-o singură noapte a circa 15 procente de familii țărănești din fiecare sat.

România lui Dej și Groza n-a luat apărarea românilor năpăstuiți de înstrăinare. După cum nici astăzi, anticipând puțin stările de lucruri de la fața locului, România lui Ceaușescu nu-i apăra pe aceiași basarabeni și bucovineni de asimilare.

Sub pretextul că în nordul și sudul Basarabiei majoritatea populației ar fi de origine etnică ucraineană Hotinul, Izmailul, Cetatea Alba și Chilia au fost date Ucrainei. E o manevră gîvină de încurcare a fiilor istoriei pentru că toți locuitorii din aceste meleaguri vorbeau limba română în momentul retrocedării. Cât despre pretinsa origine etnică slavonă, recensămîntul făcut de austrieci la sfîrșitul anului 1776 nu înregistra în Bucovina și în nordul Basarabiei nici un ucrainean sau rus! Abia după ce împăratul Franz Iosif al II-lea "scuți țara de cîntăne pe timp de 50 de ani" începură să ne invadeze ei pămînturile în fuga lor de monstruosul serviciu militar țarist ce dura 25 de ani!

Amintita fărîmîtare geografică urmărește două scopuri: desrădăcinarea noțiunii de Basarabia care duce, prin asociere, la cele zece provincii românești și accesul Ucrainei, ca membră a Națiunilor Unite, la Convenția Dunăreană. Astfel, Basarabia o lipăie de țărmul Marii Negre, de Dunăre cu brațul ei Chilia și Chilia nu li se mai zice "românești" ci "moldovenesci". Limba rusă este obligatorie și se predă zilnic din clasa a doua primară. În schimb franceza se face doar adată sau de 2 ori pe săptămîna din clasa a cincea!

Atât la Chisnău cât și la Cernăuți este impusă insistent noțiunea de "moldoveni" inexistentă aici până la 1944. În felul acesta se pretinde că ar fi două popoare: român și moldovenesc. La Chisnău Eminescu se editează ca poet moldoven, iar la Moscova — ca poet român.

Alfabetul latin a fost retobezat în "alfabet românesc" și condamnat ca atare. Primul secretar republican de partid, veterinar de meserie, care se află în fruntea Moldovei Sovietice de 20 de ani nu vorbește limba poporului pe care îl conduce. Tot ce-l românesc: cărțile, ziarele, revistele, filmele, valorile culturale românești, formațiile artistice — se socotea pericolos în Basarabia și interzis ca atare. Este interzisă și muzica românească la radioteleviziunea din Chisnău. Și nu pentru că conținutul acestor valori ar fi la București altul decît la Chisnău. Cauza este meanzul lor românesc care trezește sentimente naționale puternice în mijlocul populației băștinase. A fost suprimată denumirea postului de radio pentru lîneret "Lucașăru" pentru că se identifica cu numele lui Eminescu ce trezește asocieri românești înălțătoare.

Un singur lucru trebuie să ne mîngăie pe noi, cei din exilul nostru forțat: românii din Bucovina și Basarabia păstrează mereu treaz sentimentul național latin și apărănta fierbinte într-o unire cu frații de peste Prut și Siret, cum zic ei. Judecați și dumneavoastră: trecuseră 15 ani de la venirea rușilor în Bucovina și se hotărî, însăfăit, ca să fie deschis un post de radio și pentru așa zii moldoveni din așa zisa regiune Cernăuți. Satele bucovinene erau cuprinse de o adevărată euforie. Unii ziceau că "s-au dus rușii", alții susțineau că abea "după asta se vor duce".

Dar cu tot entuziasmul într-o zi veni la redacție o scrisoare de care stătea prînsă o insignă comsomolistă strîvită cu cloacanal. Chipul lui Volodex Ulianov-Lenin dispăruse de pe ea. "Roșul cu care vă scriu, trădătorilor, — mărturisesc autorul ei, — nu e cernelă. E sîngele meu. Cum puteți spune atîtea minciuni despre prietenia de veacuri dintre ruși, ucrainenii și moldovenii? Dumnăne — nu prietenie! De ce nu apuneți cîinst și Cernăuții sunt ai românilor și nu ai rușilor?" Și tot cam pe atunci trei mii de români din suburbia Roșă a Cernăuților au refuzat să primească

În aceste împrejurări, cu totul deosebite de acum cîteva luni cînd lumea se scutură în grabă de falsele și adormitoare concepții și își revizuește politica de ansamblu față de blocul comunist, este de datoria noastră să dăm tragiciei aniversării de la 30 Noiembrie, întreaga și adevărata ei semnificație. Prevederile Căpitanului, peecet-luate cu sîngele său, încep să se realizeze la scară mondială, făcînd inevitabilă o confruntare, între cele două lumi. Era coexistența, a destinderilor, a podurilor între Est și Vest, a concilierilor, a intrat în declin, făcînd loc unei concepții mature, bazată pe recunoașterea dimensiunilor reale ale primejdiei din Răsărit. Retorii, făcătorii de opinii, vor fi obligați să cedeze locul luptătorilor și oamenilor de sacrificiu.

Pe acest precursor și vizionar fără egal al viitoarelor bătălii și desnodăminte care vor angaja soarta întregii omeniri, Căpitanul nostru iubit, trebuie să-l explicăm și propagăm cu tot curajul, pentru că ideile lui binefăcătoare să servească în orientarea și concentrarea forțelor binei.

Aniversarea morții Căpitanului trebuie să o facem în acest an cît mai public și mai elocvent, subliniind în actele comemorative importanța concepției lui spirituale și politice, pentru viitorul lumii întregi.

1) Toți legionarii vor învoia acroșii Sfinților Arhanghelii Mihail și Gavril, pentru a cerosi Mișcarea și pentru a limpezii cu puterea lor drumul omenirii, spre biruința Binei, Adevărului și Dreptății.

2) În 30 Noiembrie, sau la o dată apropiată de această zi, se vor organiza slujbe religioase în toate garnizoanele, pentru pomenirea sufletelor Căpitanului, Nicadorilor și Decemniilor. Anunțurile pentru invitarea publicului vor cuprinde o frază caracteristică din gîndirea Căpitanului, care să aibă legătură cu actualitatea.

3) Îndată după slujbă sau în cursul serii, legionarii se vor întruni în gîndină solemnă și vor comemora în intimitate sacrificiul Căpitanului. Vorborul principal va scoate în evidență ideile mai sus expuse, făcînd o aplicație a viziunii Căpitanului la situația actuală a lumii.

4) Se va ține post negru în ziua de 30 Noiembrie, afară de cei bolnavi, slăbiți sau călători.

5) Se vor anunța toți legionarii că termenul pentru prezentarea lucrărilor destinate volumului omagial "Mărturie despre Căpitan", se prelungește până la 31 Decembrie 1968. Cel ce l-au cunoscut pe Căpitan sau au trăit în apropierea lui, au datoria să pună pe hîrtie impresiile și gîndurile lor despre Intemeietorul Legiunii, pentru a nu se cufunda în uitare acest material prețios pentru Istorie. Cel ce nu l-au cunoscut, pot contribui cu lucrări care tratează evenimente din Istoria generală a Legiunii.

6) În afara de acest volum — operă colectivă — aniversarea morții Căpitanului va fi comemorată prin reimpresarea lucrării lui principale "Pentru Legionari", ediția din anul 1936, și publicarea primului volum al unei *Istории a Gărzii de Fier în limba franceză*, care cuprinde tocmal perioada de luptă a Căpitanului, 1919-1937.

7) Cel mai mare dar ce-l face Legiunea Căpitanului în acest an, este fără îndoială apariția cărții *Diul Sturdza*, în limba Engleză, sub titlul "The Suicide of Europe". Lucrarea a apărut în condiții tehnice excepționale, la o editură care posedă largi posibilități de difuzare.

Prin cartea *Diul Sturdza*, publicul american va avea prilejul pentru întâia oară să cunoască adevărata istorie a Legiunii și nu cea falsificată.

NOI NU NE-AM NASCUT IN ZADAR

Noi nu ne-am născut în zadar,
Noi n-am risipit sfîntu-Ți har
Nici prin ce-am trăit și trăim,
Nici prin ce-gîndim și simțim!
Tu Ni L-ai dat, spre noroc,
Drept sfînt Arhanghel-Prooroc,
Pe Cel ce-amenii Codreanului
Fu sfînt pîndar Neamului.
Cînd Ți-om putea mulțumi?
Cum Ți-om fi noi vrednicii fi?
Ei, inspirat de-al Tău har,
Ți-a ridicat un altar;
Noi pe altar am jertfit
Tot ce Corneliu-a gîndit:

Mii inimi puri de martiri;
Mii începute zidiri!
Azi, de ne-ntrebi ce-am făcut,
Noi Ți-amintim de-nceput,
Căci am rămas ce-am fost ieri,
Nicidec trădînd, nicideci!
Fii bun cu noi, Doamne Sfînt:
Ce ni-l mai dat pe Pămînt?
Orice ni-l dat, bine ști,
Noi știm plini și jertfi!
Fii cum ne-ai fost, prîncios!
Noi Te-om cinsti bucuos!

EMANOIL CARABAȘ

neamului, plăcile memoriale, au împiedicat ele vre-odată transpunerea în viață a ideii de propagandă comunistă prin monumente? Imi aduc aminte de o discuție pe care am avut-o acum vreo 25 de ani cu Rapaport, directorul de pe atunci al școlii din Ternaucă și fost șef al secției rionale de învățământ Herta. Dumealui îmi povestea, fără nici un fel de comentarii, că fusese chemat odată la raionala de partid și întrebat: "Pe cine reprezintă monumentul din centrul Hertei?" "Pe Gheorghe Asachi" — răspuns Rapaport. "Asia o știu" — îl apostrofă șeful —. Ce-a fost el: revoluționar sau capitalist? — "Nu cred să fi fost capitalist — se fustic pedagogul", știu doar atât că a fost cărturar umanist, scriitor și întemeietor învățământului în limba română în Moldova..."

Foarte curând după această discuție, într-o noapte, monumentul dispără. Iar peste un timp oarecare Rapaport fu chemat din nou și dojenit pentru faptul de a nu fi spus că Gheorghe Asachi se situase la 1859 pe poziții anticomuniste. Soarta monumentului însă era deja pecetluită: bustul din bronz fusese deacum topit! Dispariția o istorie frumoasă împreună cu zeci de alte istorii dispărute sub genile buldozerelor.

Acum civa timp am aflat că la bagina lui Constantin Stamati-Ciurea s-a deschis o cameră-muzeu consacrată scriitorului. Cât trage însă ea la cîntar în comparație cu cavoul dispărut din fosta curte a bisericii din Caraculeni-Vechi? Iertată să-mi fie comparația, dar mă gîndesc la mîrgăria ouată de găina babei din poveste. Sau la muntele care a născut un soarece, dacă vreți!

Prin '67 scrisesem un articol critic despre trista soartă a cavoului lui Stamati — fiul și-l prezentasem la ziarul "Moldova Socialistă", unde redactorul de pe atunci mă întrebă dacă sînt membru de partid și dacă vreau să-mi pastrez această calitate! M-am mulțumit, deci, cu conservarea acestui articol la naftalina muzeului literar al scriitorilor sovietici basarabeni, pentru care l-am imprimat și pe bandă de magnetofon. Imi pare bine că puțin de Stamati-tău, stătoarea căruia a fost totuși strămutată din fața gării Lipnic și pusă în curtea școlii din satul Ocnita!

Mă gîndesc și la monumentele de arhitectură din trecut, numărul cărora nu mai poate să sporească, chiar și la sate, deși acestea mai rar sînt lovite de calamitățile războaielor, de năvălirile dușmanilor. Mă gîndesc, în primul rînd, deși nici pe departe nu sînt un om religios, la fostele circa 1000 de biserici, devastate și nefolosite de către populație, mai ales la cele cîmpite din lemn, care sînt adevărate capodopere de artă arhitectonică. Cum ar fi biserica din Rotunda, la 6 kilometri de satul meu natal, biserica, care azi vrea să cred mult că nu s-a rîlnat chiar definitiv în cel aproape cînd al de cînd n-am mai dat pe acasă.

Dar mănăstirile? Mai bine zis, cele 20 foste mănăstiri, ca să nu mai vorbim de numeroasele schituri și biserițe din peșteri de pe tot cuprinsul întinutului dintre Nistru și Prut cu arhitectura lor medievală, cum este cea a mănăstirii de la Vârzaștii, construită încă de domnitorul Alexandru cel Bun! Nu este mai puțin importantă și valoarea artistică a mănăstirilor construite în secolele XVII și XVIII: Jabca, Hincu, Curchi, Condrîța, Saharna, Rudii, Suruceni, Tabăra, la asaltul și ocuparea cu forță a căreia a participat și Feodosie Vidrașcu, fost președinte al radio-televiziunii chisinăuene, secundat de cel mai bun crainic de la radio, care, cu megafonul la gură, avea misiunea să-i demoralizeze pe bieții călugări, ce se baricadaseră în curtea mănăstirii, spunînd că nu vor ceda nici un dram din averea lor muncită și că la forță vor răspunde cu forță. Se produce o încăierare violentă cu poliția ce se termină cu răniți de ambele părți, cu arestări și deportări.

Dar despre mănăstirea bucovineană de călugărițe din Pătrăuți, zidită de Ștefan cel Mare la 1487, mai știe cineva ceva la ora actuală? Ea, care, deși devastată în repetate rînduri de năvălitori, a fost de-a lungul a aproape patru secole un adevărat izvor de știință a scrisului, cititului și de artă a fabricii covoarelor bucovinene! Ce le-ar strica elevilor de la școala din Pătrăuți să gîndească toate acestea, să aștepte, pentru merite deosebite în fața poporului, mănăstirea din satul lor primea prin urcările domnitorilor Grigore Ghica și Mihail Racoviță moșia de azi a colhozului din localitate, cît și pe cea a Mihovinei?

Cît despre schitul Vîlnița, întemeiat de episcopul Nicolai al Rîdăuțiului, cel din Crisateac de pe Nistru, impropriat la 1768 cu jumătate din moșia Zvinesca prin hrizovul domnesc al lui Grigore Ion Vodă Calimăne, cele din Broscuți, Zamostea, Horecea, Voloca și Jadova, nici istorici consacrați nu mai amintesc astăzi despre ele. Oare chiar să nu facă parte aceste lăcașuri din istoria întinutului? E un anacronism flagrant și o totală lipsă de înțelegere a lucrurilor, dacă nu chiar o crimă. Fie numai și pentru simplul motiv că toate aceste lăcașuri nu sînt decît niște mărturii de înțelepciune a timpului cu care înaintașii noștri se îngrijeau de păstrarea credinței strămoșești, de în-

minarea minții, pentru că aproape fiecare mănăstire avea o școală primară sau de meserii. În cadrul mănăstirilor și schiturilor erau adesea create funduri religioase din care primeau ajutoare bănești și în natura familiile nevoiaș și cu mulți copii. Nu vreau să idealizez, cunoaștem cu toți părțile negative ale moșilor mănăstirești, dar de ce să nu spunem, bunăoară, că fondul religios bucovinean a început să finanțeze după 1764 nu numai școlile primare, eparhiale, ci și toate celelalte școli din provincie: Institutul de filozofie, liceile, gimnaziile, școlile normale și chiar o școală de moșii. Deci, fondul era al națiunii întregi. De ce să nu o spunem? Nu este aceasta istorie?

E vre-o rușine oare dacă o să reproduc de la acest microfon cuvintele parohului Constantin Moraru din Cernați care zicea la 1893: "Vor părinților din Bucovina sînteti alții numai decît să vă trimiteți copiii regulat la școală de la vîrsta împlinită de șapte ani pînă la vîrsta împlinită de 13 ani. Dacă nu îmblai copiii voștri acești șese ani regulat la școală, apoi faceți cu dinșii ce vreți: luați-l la gospodărie, dați-l la meșteșuguri, la școli, mai înalte, dați-l unde socotiți, că școala de șese ani le-a luminat mintea ca să poată trăi cu cinste ca țărani, ca meșteșugari, catane și în orice altă stare".

Dar nu asta vroiam să accentuez. Vreau să spun că biserica Sf. Paraschiva unde și-a făcut datoria de român acest preot, biserica, ce este un adevărat monument de artă arhitectonică, se dărâmă pe an ce trece. După cum vreau să subliniez deasemenea că multe din amintirile relieve istorice și-au pierdut și continuă să-și piardă o mare parte din calitățile lor artistice, de-și noii lor stăpîni, ministere ale sănătății și consilii sindicale, nu sînt instituții turcești și nici tătarești!

Mă gîndesc cu stringere de inimă la mănăstirea Chițcani de lângă Tighina. Ce frumusețe, prin însăși locul ales pentru amplasare!

Mă purta prin curtea ei atletul rus Bedila, soțul medicului, șef al spitalului ce se află de vreo 15 ani în incinta mănăstirii, și-l mi arăta cu multă bunăvoință și înțelegere acareturile călugărilor de altă dată, biserica propriu zisă, livada mănăstirii. Îl ascultam în calitatea mea de ziarist și lucrăm, pare-mi-se, amîndoi, în fața picturilor murale distruse, în fața mormanelor de immense icoane și tablouri în ulei mutilate, tablouri de toată frumusețea, modele de autentică creație artistică. Ca să nu mai vorbim de nenumăratele monumente demolate sau de cele pe teritoriul cărora se construesc aripi de clădiri noi, inadmisibile din punct de vedere istorico-arhitectural. Ce-i drept, uneori se restabilește cîte ceva. Partea proastă, însă, este că orice monument istoric restaurat își găsește numai decît o aplicare utilitară. Cum e cazul celor mai multe biserici, devenite astăzi muzee ateiste, galerii de documente și tablouri ale așa zisilor foști legalități, săli de degustare a vinurilor, depozite, hublouri, ciorării, etc. etc.

În această ordine de idei este caracteristică istoria catedralei din Strasburg, care, pe timpul Marii revoluții franceze, la porunca primarului revoluționar, începu să fie dărîmată. Și atunci s-a găsit un om înțelept care l-a spus primarului că catedrala este una dintre cele mai înalte clădiri din Europa și că ar fi mai bine să nu fie distrusă, ci să se cosse un mare fies Jacobin cu care să fie îmbrăcat vîrfurile catedralei și în felul acesta să vadă toată lumea de la mulți kilometri că Strasburgul este oraș al revoluției...

Cu părere de rău, în statele cu regimuri antireligioase, nu s-au găsit pînă la ora actuală înțelepți care să pună asemenea țesuri pe umerii bisericilor și mănăstirilor să nu fie distruse.

Sunt cunoscute și gogomăniile oarecum mai ferice, în-tâmplarea făcuse ca arhitectonicele mîna de granit a lui Vladimir Ulanov să fie îndreptată spre catedrală. Și chisinăueni, "credincioși" indicații lui, se duceau duminică și de sîrbători la liturghii. Pînă cînd un alt cap luminat zise: catedrala trebuie mutată la biserica Ciurlea! Foarte curînd în locul crucii de pe cupolă date jos de poetul Ion Bolduna pentru 200 de ruble fluturî în vînt sceră și cloacanul, în incinta catedralei făcîndu-se sală de expoziții. Gurile rele zic că pentru vreo 2000 de lei Bolduna ar fi gata să coboare purpura rubin și să urce tricoul românesc. Numai să vină vremea și să alba cine i le da.

Într-o singură noapte a fost dărîmată clopotnița din fața catedralei. Dimineața în locul fostului monument de adevărată artă arhitecturală era deacum un rond de flori. Lumea se oprea ca la urs iar agenții cugebului nu pridideau cu exclamațiile: ce rond frumos! Curînd însă bucuria le căsu în scîrbă: un invățal de la academie descoperi pe undeva că clopotele din vîrfurile clopotniței distruse fuseseră turnate din tunurile luate de ruși ca trofee de la turci în războiul din Crimeea. Foarte bine, numai că descoperirea fu făcută cînd clopotele erau deacum metal topit!

Sunt atâtea și atâtea lucruri dramatice pe care mintea

de om sănătos nici nu le poate concepe. Acum cîțva timp ziarul de limbă rusă "Pensée russe" din Paris reproducea mărturisirea unui moldovean: "Faptul că gîsindu-ne în această situație geografică mai sîntem printre cei vii, că mai existăm în genere este o mare minune. Nici nu vă puteți închipui prin câte am trecut! Două zeci din anii cei mai frumoși din viață l-am trăit în condițiile stalinismului. Occidentul nu înțelege drama noastră. Am prieteni buni în Franța, pe care l-am văzut nu demult, dar nici unul nu v-a vrut să mă creadă. Am încercat să le povestesc despre soarta noastră, dar ei vorbeau întruna de automobile, de femei și de felul cum să facă mai mulți bani".

Într-o dimineața de toamnă, trecînd pe lângă casa presei, școala moldovenească nr. 1, universitate și ministerul de Interne al republicii, oamenii cîteau pe ziduri și pe sticlele vitrinelor: "Ruși, cărați-vă acasă!", "Moldova — pentru moldoveni!", "Jos Bodiul!", "Școala, Ștefane, și vezi ce se face pe pămîntul tău!", etc.

Ușa clasei a zecea se deschise și eleva Andruș, arătînd mîinile pline de vopsea, zise: "Eu am făcut inscripțiile din oraș. Eu și cu studenta Elena Neagu". Colegii hotărîră să tacă. Și abea după două săptămîni au fost arestați complicele. Arestate și condamnate la închisoare și muncă corecțională.

Se plătește cu preț scump disidența și rezistența națională la Chișinău. Ca însăși cuvîntul "libertate". Libertate de expresie, libertatea scrisului, libertatea tăcerii... Dacă omul nu dorește să la cuvîntul la întruniri este privit cu ochi răi și tratat ca element suspect.

Logica: din moment ce omul te înseamnă că poartă niște idei. Iar îndată purtate și neîmpărtășite — înseamnă că ele nu corespund liniei oficiale. Între atotputernicii regimului și cel suspectat se produce o spîrtură pe care, de obicei, jertfa nu o sesizează.

Scopul: cu cât explozia e mai neașteptată cu atât efectul ei este mai mare. Așa cel puțin cred născătorii de povești cu cocoși roșii. E de ajuns ca cineva dintre cei suspuși să zică printre altele că la radio se da prea multă atenție formării estetice a cetățeanului în detrimentul celei social-politice și caruselul pornește:

— Unde este internaționalismul socialist? Unde a dispărut patriotismul socialist? De ce vorbim în șoaptă despre prietenia popoarelor frățești? Aici facem excepție doar pentru român. Acestuia nu i se atribuie niciodată calificativul de "popor frate", așa cum îi se zice, bunăoară bulgarilor, ungurilor, cehilor și chiar nemților!

Dar toate pînă la urmă se transformă pe lumea asta. Sunt o sumedenie de capete de acuzare-tip în Basarabia, care pe timpul fărâdelegilor staliniste ar fi lăsat în urmă doar numele celor vizați. Nimeni și niciodată n-ar fi aflat unde au fost judecați și unde li se odhînesc oasele. Ca să fiu "autentic" nu știu, dacă și eu, azi fi avut vreodată ocazia să fac aceste relații. Pur și simplu, am fost poate mai precaut sau poate mai norocos decît alții.

... În decembrie 1971 organele securității l-au arestat într-unul din sanatoriile caucaziene pe merceologul șef al depozitului republican "Moldobuvi" și l-au dus într-o direcție necunoscută. Zădărnici l-au așteptat de Crăciun acasă soția, fiicele, nepoții, prietenii. N-a venit nici de Anul Nou. Atît prima cît și a doua sîrbătoare le-a petrecut la închisoarea din Chișinău. Curînd au fost arestați și "complici" lui: conferențiarul institutului pedagogic din Chișinău Gheorghe Ghimpu și bucurășeanul Graur care locuia temporar în Basarabia.

În momentul arestării securitatea republicană dispunea de o singură dovadă a vinovăției lor: scrisoarea ministrului de Interne al României Ion Stănescu adresată șefului K. G. B. al U. R. S. S. Iurii Andropov. În scrisoare se spunea că Secretarul General al CC al Partidului Comunist Român Nicolae Ceaușescu a primit de la Alexandru Usatue-Corbu o declarație privind constrîngerea basarabenilor și rusificarea lor. Această declarație era anexată la scrisoarea ministrului român.

Care vasaică, nu m-au crezut frații — se gîndea cu indignare Corbu, cînd anchetatorul securității l-a arătat scrisoarea. M-au trădat! Care vasaică, am fost luat drept provocator... Ce josnicie! Ce mîrdărie! Oare cu gîteala lui Ceaușescu s-a făcut aceasta porcărie? Doar declarația la cancelaria lui am depus-o... Cum o chema pe femeia căreia l-am lăsat tot materialul și care mi-a spus că Ceaușescu nu poate să mă primească în audiență pentru că este în Turcia?... Biesteamă! Să fie... Cîtă corupție! De n-ar fi fost această trădare, rușii niciodată nu ne-ar fi descoperit! Da, o dovadă incontestabilă...

După șase luni de interogatorii interminabile începu procesul. Un proces public. Public, dar afară de rudele cele mai apropiate în sală n-a fost admis nimeni. Străile ce duceau spre judecători erau blocate de poliție. Sala de judecată a fost umplută cu securiști și oameni de încredere.

— Noi nu sîntem teroriști, noi nu sîntem organizatori de răscoale armate — zise unul dintre "inculpăți".

— Ingerii! — se auzi o voce pornită. Sala începu să se agite, cerînd o pedeapsă cît mai aspră. Totul era cîștat cu ață albă. O regie de cea mai proastă calitate.

— N-am săvîrșit nici un fel de crimă — rosti un alt acuzat — am încercat să facem ceva pe cale pașnică pentru poporul nostru...

— Luptători, vasaică! — răsună o altă voce din sală.

Alexandru Corbu povestea la judecată că tatăl său Vasile pe care enkavediștii îl luseră noaptea numai în cămașă și indispensabilă a murit într-unul din lagarele siberiene la începutul anilor patruzeci într-o zi de 13 mai.

Nu sînt superstițios — zicea el — dar ce coincidență înfloritoare! În ziua morții lui sînt judecat și eu, nefînd exclus să nimeresc în aceeași locuri unde și-a găsit moartea tatăl meu care nu se făcuse cu nimic vinovat în fața puterii sovietice...

Despre ziua morții tatălui său, Alexandru Corbu aflase abea după treizeci de ani, în timpul unuia dintre interogatoriile sale. Aceasta nouate avea drept scop intimidarea și demoralizarea lui.

Cînd i se dădu cuvîntul lui Gheorghe Ghimpu acesta îi rugă pe judecători ca să-i permită să-și îmbrățișeze fiul. Judecătorii căzură de acord. Gheorghe Ghimpu se aplecă, ridică viorea pe care i-o adusesse soția la rugămînta lui și zise:

— Ții minte, feciorașule, ții-am spus eu odată că atunci cînd vei crește mai mare o să-ți cumpăr o vioră...

— Am deaba patru ani, tătice! — țipă copilul — alin-țind că nu e o bună vorbă pe care o începuse taica-său...

— De ce ești tuns cu mașina, tătice!...

— Ia-o, feciorașule, te implor, căci nu știu cînd o să ne mai vedem — începu să plîngă cu hohot tatăl.

Copilul îi cuprinse de gît cu amîndouă minulele... Viora căzu pe podea scînd un sunet sîmțitor. Toate rudele din sală plîngeau și ele. Iar undeva, în rîndul laghebistilor, se auzi:

— Da! Despărțiți-i odată... Lacrimi de crocodil...

Alexandru Corbu-Usatue a fost condamnat la șapte ani de muncă sîmțică și la cîinci ani de surghiun în locuri îndepărtate. Ghimpu — la șase ani, iar Graur — la patru ani de detențiune.

— Pentru ce? — întrebă Ghimpu.

— Pentru naționalismul vostru — se auzi o voce din public.

În materie de naționalism românesc din Basarabia și Bucovina e cazul, cred, să vă expun trista poveste a unui oarecare Ursu, poveste tipică și caracteristică tuturor celor ce gîndesc și trăiesc românește în condițiile unui regim sovîm impus cu forța care strîvește tot ce e autohton, tot ce trimite pe căi arhidocumentate la un trecut istoric, altul decît acel la care preîntînd tot felul de pseudosavanți în domeniul istoric și arheologic. Cu un atare tepeu nu este exclus ca într-o zi un invățal rusofil să susțină că primele așezări omenești din jurul cetății lui Bucur erau așezări slave!

Așadar, situația acestui Ursu, Ursu Nicolae, în calitatea lui de responsabil pentru educația tineretului se complica prin faptul că în așa numitul an jubiliar al lui Lenin, afară de inscripțiile antirusoști de pe străzile Chișinăului, la o școală din Anenii Noi au fost scoase în curte și arse portretele conducătorilor sovietici, la o margine de centru rural de pe malul Prutului doi tineri făcînd din portretul lui Lenin panou de tragere la țintă, iar doi coriști de la radioteleviziunea moldovenească nu găsîră loc mai bun pentru necesitățile lor decît monumentul lui Iliei din Chișinău.

Istoria radiodifuziunii republicane nu mai cunoștea un caz ca la vreo gîdînță a colegiului să aștepte primul secretar republican al comsomolului.

Ni s-au ros urechile — începu Lucinski — auzind una și aceiași întrebare: două limbi sau una? Două, tovarășii! O știe și moș Gheorghe: limba moldovenească și limba română. Numai postul de radio pentru tineret nu vrea să știe acest lucru. De ce să nu se organizeze un ciclu de emisiuni prin care să li se dovedească odată și pentru totdeauna celor tîri de cap că nu este o limbă ci două?

Ursu încecă să spună că e o chestiune de competență academiei de științe, dar aprinsul orator îl puse la punct, zicînd că nu e cazul să fie întrerupt și trecu la o altă grijă mare: monumentul lui Ștefan Vodă.

— Izvorul tuturor relelor naționaliste! După cum știți, în Piața Biruinței se află două monumente: al lui Vladimir Iliei Lenin și al lui Ștefan cel Mare...

Accentul logic dat ultimelor două cuvinte lăsa să se întrevadă că acest "domnitor feudal" n-a fost el chiar atît de mare. Apoi începu să filosofeze că și la unul și la altul se pun buchele de flori.

— De ce nu s-ar organiza o emisiune inteligentă în care să li se dovedească admiratorilor lui Ștefan că nicăieri în lume la monumentele istorice nu se depun flori?!

Inșirarea păcatelor lui Ursu în materie de naționalism nu și făcea efectul și Lucinski trecu la pretinsa promovare a culturii occidentale.

— De ce aiuta Bethoven când îl avem pe Cealcovișki? De ce aiuta Bach când îl avem pe Kabalevski? De ce aiuta Chopin când îl avem pe Șostakovici?

Această ultimă învinuire fusese aleasă ca moment culminant, spunând că comitetul central al partidului nu mai are chef să-l didăcească pe Ursu și propuse ca acesta să fie destituit.

După cum vedeți, autoritățile nu recur în totdeauna la procese judecătorești. Pentru disidenții politici ale mai au un vicleșug: concedierea din postul deținut fără dreptul de a mai intra la vre-un serviciu după specialitate. Omul caută de lucru o lună, două, sece. Nu este primit năcleri. Incepe să trimită scrisori disperate la autoritățile respective. Nici o reacție: un an, doi, trei... În acest timp omul este persecutat și înfosit, santajat și chemat la interogatorii secrete. Pe de o parte nu este primit năcleri la lucru iar pe de alta i se intenționează proces penal pentru "parazitism social".

În loc să i se facă dreptate Ursu este discutat în ședințe de partid pentru includerea unui fragment din rapsodia lui Enescu într-o emisiune radiofonică pentru tineret. Asistă o sută cincizeci de comunisti. Sînt oameni pe care "discutatul" îl stîmă și-l stîmă. Oamenii care în repetate rânduri i-au ales în posturi de conducere, oameni care i-au propus de altă ori pentru tot felul de decorații și stimulări. Și nimeni nu îndrăznește să spună un cuvînt. Adevărat că nici nu-l critică. De ce tac oamenii?

— Nimeni nu vrea să rămnă fără bucată de pline...

Dacă omului i-a fost lipită așa numita etichetă de lup nimeni nu-l mai sare în ajutor. Cel puțin în Basarabia așa este. Criminalul de drept comun se descurcă mult mai ușor. Disidenții niciodată! Colectivul în care Ursu muncise ani de zile tăcea. Și cum putea să scoată cineva un cuvînt cînd era vorba de o învinuire ca cea a "promovării culturii occidentale" sau a "românizării"? Stau oamenii cu privirea în pămînt și ascultă "dovezile teribile aduse de primul adjunct al președintelui radioteleviziunii:

— Ce-au zis artiștii noștri, și cei emeriți și cei ai poporului, cînd au aflat din programul postului moldovenesc de radio pentru tineret că Joni Halliday primește pentru un concert cîinci mii de franci? Cui dăm noi apă la moară? În loc să transmîm și zi noaptea cîntăce despre Lenin, despre partid, despre patrie, redacția tineretului transmite "O halbă de bere pentru calul meu".

— În sală se cotește un răs ușor.

— Tom Gions, interpretul acestui cîntec, este cunoscut în America ca cel mai focat "cu-clux-clan"!

Colectivul stă și ascultă. Unii simțesc, alții se întrebă în șoaptă:

— Într-adevăr, la ce-i trebuie calului bere?

Învîng principii neamțecului.

Există în Moldova o categorie de oameni ce pretind la o linie a lor proprie, zicîndu-i principală, vigilență, partinică chiar. În realitate aceștia nu sînt decît niște carieristi și conjucturisti. Să luăm, bunăoară, așa numitul naționalism moldovenesc născocit din considerente de carieră de primul secretar al partidului Bodul. El confundă tendințele mîndria națională a românilor din Basarabia cu naționalismul și sugrumă tot ce-i autohton Pina și limba poporului al cărui nume îl poartă republica a devenit o formalitate de stat. În școlile rusești din republică nimeni nu vrea să-o învețe. În viața de ficare și a poporului — lui — nu e întrebuintă. Toate intrunirile, inclusiv sesiunile parlamentului național, se țin în limba rusă. Dealtfel, Lenin spunea că dușmanul cel mai înverșunat al oricărei republici naționale este minoritarul rusificat.

Dreptulirea nu-l deranjase cătuși de puțin pe Ursu. Simțea o ușurare chiar. Avîzur nefavorabil pentru frontul ideologic îl luă drept glumă la început.

Se înșela. Își dădu seama de acest lucru cînd începu să roadă praștile redacțiilor, editurilor și școlilor în căutare de servicii. Pe toți cei cărora li se adresa parca-i schimbăse cineva peste noapte. Oamenii, cărora în trecut le făcuse bine, îi ajutase se aranjase la lucru, le dăduse de cîștig, pur și simplu, îi întore spatele. Unii dintre ei îl fuseseră subalterni. Nu putea avea la ei nici o pretenție pentru că așa era dispoziția mai marilor partidului.

Prezentă o serie de schițe documentare și artistice pe la diferite ziare dar fără nici un rezultat. Indicația era să nu fie publicat. Nici chiar cu pseudonim.

Ceru audiență la șeful secției de propagandă Anton Constantinov. Acesta îi spuse că nu e neapărat să faci ziaristică, sugerîndu-i că în Uniunea Sovietică nu exista șomaj și că se poate aranja oriunde, numai să vrea.

— Vreau — zise Ursu — dar uite că de șase luni de zile, de cînd umbliu, nu vrea nimeni să mă ia.

— Păi nu e mușai în Moldova — spuse el cu propria împertinentă — țara noastră-i mare.

— Țara mea e aiei, în Basarabia, dumneata n-ai de cit să-ți cauți de lucru acolo de unde ai venit.

— Uite acesta-i naționalismul dumitale — rosti apăsător Constantinov, dînd de înțeles că audiența luase sfîrșit.

În stradă îl întâlni pe secretarul general de redacție al Enciclopediei Sovietice Moldovenești care-l spuse că ar putea să-l primească la redacția limbii dacă cineva de la comitetul central de partid, fie și un instructor "cât de păcătos", ar sugera acest lucru.

Ursu se duse la mai marea enciclopediei pe linie de partid și-l spuse cum stau lucrurile. A zis că-l înțelege perfect, dar trebuie să se consulte cu Lucinski.

Peste citeva zile Ursu trecu din nou pe la Ana Melnic.

— Piotr Chirilovici a spus că nu se poate — începu șefa secției instituțiilor științifice.

— De ce?

— E mult prea devreme.

— Cum, că am 50 de ani impliniți și trei copii care mai trebuiesc hrăniți, îmbrăcați!...

— Zice că salariul e prea mare... Și în genere, Bagrin poate să vă angajeze și fără consimțămîntul nostru.

Bagrin era șeful enciclopediei.

— Poate și nu prea poate — zise Ursu ridicîndu-se.

N-avea nici un rost să-și piardă timpul. Marionetele nu decid nimic din proprie inițiativă.

După un an de căutări și refuzuri Ursu se pomeni cu un bilet prin care era solicitat de Lucinski la comitetul central.

În anticameră îl așteptau deacum Anton Constantinov, șeful secției de propagandă, și Alexandru Primac, prim secretar al comitetului raional de partid.

Lucinski se ridică de la birou și-l întinse mîna lui Ursu. Acesta spuse că nu dorește să dea mîna cu el.

— De ce? — întrebă șeful fistic.

— Pentru că mă ții de un an de zile fără pînă.

— Treaba dumitale, noi înși vrem să te întrebăm de ce nu lucrezi de altă timp? Ești comunist și trebuie să ai o ocupație.

— Dumneata ai dat ordin să nu fiu primit năcleri la lucru!

Constantinov și Primac lăsară capetele în jos. Stăpînul cabinetului era șeful lor direct și Ursu îl apostrofa în modul cel mai categoric. Dealtfel, acesta încercase în repetate rânduri să se aranjeze ca foștist, ca pomic de noapte dar i se refuza pe motivul că are studii superioare: cum vine asta, i se imputa, iarist, fost director de filarmonică, redactor șef și foștist?

— De ce m-ați chemat? — întrebă pornit Ursu.

— Să vă dăm de lucru.

— Sînt gata.

— La spitalul de alienați mîntali, te duci?

— Nu sînt bolnav.

— Fără glumă, se cere șef de gospodărie.

De necerzuit! Ce șef de gospodărie să iasă dintr-un om care nici tangențial nu avusese vreo dată de-a face cu aprovizionarea? Și de ce anume la spitalul de nebuni? Oare nu cumva e o cură?

— Serios? — întrebă liniștea Ursu.

— Foarte serios — confirmă Lucinski.

— Pot să accept cu o singură condiție.

— S-o auzim.

— Dacă te duci dumneata la acest post ca titular, atunci vin și eu ca adjunct...

Între timp, pe căi oculte și ascunse de ochii atotvăzător al cugebului mi-au parvenit unele știri despre soarta de mai departe a doi buni români basarabeni. Acum căteva luni în Basarabia și România circula pe linia "naționalismului" moldovenesc o scrisoare deschisă a lui George Ghimpu, scriitoare, ce prin intermediul unui prieten din Israel o am și eu, o scriitoare destul de lungă, în care, printre altele se spune că Basarabienii sînt băgați la închisoare, trimiși în lagăre, dați afară din slujbă, persecutați numai pentru faptul că-și iubesc naținea, poporul, istoria, că în orașele moldovenești nu sînt școli cu predarea în limba moldovenească, că la Chișinău și în alte orașe basarabeni sunt acei care construiesc case pentru ruși, fiind aduși sîlcie de la stăle din împrejurimi cu camioane descoperite pe ger și arși, că în Moldova Sovietică instituțiile și judecătorile își duc întreaga activitate în limba rusă, că a fost introdusă cu forță cirilica pe care copiii n-o pot învața în materie de ortografie și termină școlile ca niște puțini știutori de carte. "Vîsul moldovenilor — își încheie George Ghimpu scrișoarea — este unirea matorilor Prutului sub steagul tricolor românesc".

În legătură cu Prutul, blestemat de basarabeni, așa cum era cîndva blestemat Milcovul, vreau să vă spun că eu și soția mea am jucat la nuntă lui George Ghimpu în satul său natal Coloșnița, la doar cîțiva kilometri de Chișinău, și că la această nuntă, în curtea școlii cel mare s-a dansat hora unirii în care băieții și fetele, în costume

naționale, din cercul de dansuri de la institutul pedagogic, cere condus de George, cîntau apăsător: "Haideti la Prut cu grabie, să-l secăm dintr-o sorbire...".

Înainte de cel de al treilea congres al scriitorilor din Basarabia părea că atmosfera ideologică în republică e mai sănătoasă ca oriînd. Și cînd colo, hop, că se ridică la tribună un director de școală din Râșcani și zice: "Nu e greu a înșira brașoave nici chiar de la această tribună scriitoricească cînd nimic nu ai a spune. Dar ce ne facem noi invățătorii de literatură cînd se ridică câte un elev mai dornic de a cunoaște adevărul și ne întrebă dacă nu cumva am citit "Doina" lui Eminescu? Care "Doina"? — o facem noi pe neznaiul. Aceea cu "De la Nistru pînă" la Tisa.

Tot românul plînsu-mi-s-a..."

Sau cum porunciți să procedăm cu un alt vers al marelui nostru poet? Cum? "Ce-ți doresc eu ție, dulce Moldavie...?"

Oratorul n-a putut să-și continue cuvîntul. Se deslînșă un tunet de aplauze care cine știe cît ar fi ținut de nu era suspendată ședința.

La rîsărit de soare scilipește o stea verzuie. Și o vede numai acel ce întîmpină zorii zilei. O vede și murmură în sine la:

"Coboară-ncet, Luceafăr blînd..."

Și gîndul îi zboară la Ipotești Luceafărului poeziei, noastre, la Humulești lui Creangă, la Mircești lui Alexandri, la cetatea lui Bucur... Toate acestea evocă flința străbunilor noștri, faptele lor de arme din Cosmin sau de la Lipnic, limba lor comună de care se tem rușii cel mai mult, de limba pe care o cîntă atât de frumos poetul basarabean, preotul Alexe Mateevici.

Cum apare fenomenul rusificării în Basarabia? Simplu de tot. Vine un rus, să zicem, la Trușeni. Peste puțin mai vine unul, adus de primul, apoi vine al treilea adus de al doilea, tot din fundul Rusiei, și cînd te uiți peste un an-doi acești oșpeți nepoștii cer școală rusească la Trușeni. Mai trece cîteva timp și intrunirile din sat se țin în limba rusă, pînă, vedeti dumneavoastră, asistă cîteva ruși și nu e politicos să se vorbească într-o limbă pe care n-o cunosc toți cei de față.

Mai trece un timp și rușii veniți nu de mult sunt numiți de alți ruși din centrul la posturile cheie din sat.

— E timpul să știți rusește, tovarășe, că nu te înțeleg nici — decum ce vrei —, zice obraznic rusul de la primărie.

— Vreau o adeverință, tovarășe, precum că sunt țaran din Trușeni și doresc să mă mut cu traiul în Rusia.

— Asta-mi place, zice rusul, acolo precis că o să înveți limba în care a vorbit marele Lenin...

Nu e ușor a fi român basarabean la ora actuală. Și nu numai basarabean, probabil. Pentru că tot ce e viu pe pămîntul acesta vrea să trăiască liniștit. Și muncitorul și țaranul, și intelectualul. Mai ales atunci cînd aude parcă vîjîind pe la urchi crîvîțul siberian. Vreau să spun că e foarte greu a fi primul. Să țegi, bunăoară, unul la unul ca să înfrunți ursul polar. Și totuși, după cum vedeți, are și ținutul dintre Nistru și Prut oameni temerari. Deși sunt și o mulțime de așa zici "rătăciți", cum îi numea Aron Pumnul pe românii ce-și pleacă capul în fața ocupanților.

Iar ocupantul de la ora actuală este mai preocupat ca oriînd de incurcarea țărilor cu iz istorico-romănesc. Mai ales cînd e vorba de toponomia locurilor. La 22 de kilometri de Chișinău, pe malul Nistrului, există o localitate cu numele de Vadul-lui-Vodă. Toată lumea știe că e vorba de un vad, de la latinescul *vadum*, unde maul răului e jos de tot iar apa puțin adîncă, ceea ce permite trecerea prin apă de la un mal la altul. Anume prin acest vad a trecut odată Vodă Ștefan, lucru pe care îl atestă și un stejar multiseclar ce poartă numele marelui nostru domnitor, Rușii însă îi zic acestui localitate Vadulvoda cu tălmăcirea de la "apa" — "vodă" și nu de la Vodă. De aceea rusificatorii caută nici să nu mai scrie acest nume de localitate cu două trăsături de unire ci ca un simplu cuvînt.

Sunt pur și simplu fericiți să amintesc în această ordine de idei că pe la Vadul-lui-Vodă a trecut înainte de 1918 Nicolae Iorga, de la găsese rușilor ca scuză ignoranța, atunci cînd constată că el numesc această localitate Vadulvoda. Pentru zelul de toponimică rusească de la academia de ținție din Chișinău vreau să redau un mic pasaj din "Romania cum era pînă la 1918" în care marelui nostru istoric scrie: "Era în aer o mireasmă de țel, cîntau privilegiorile de o parte și de alta a pădurilor de pe mal; mai era nevoie să-mi spună cineva ce țară era această? cunoscîm din rădăurile Botoșanilor, din codrii Vasluiului, din măgurile dăruene, o cunoaștem din adăncurile Ardealului și Bucovinei, din țășurile Banatului, din toate părțile

pe unde m-a purtat viața și dorul: doar era mireasma țării mele, și aceea nu înșală.

Așa am văzut lăturea răsăriteană a României, pe Nistru constată Nicolae Iorga.

Purtînd acum mal bine de un secol o discuție cu Aron Pumnul, cunoscutul luminist bucovinean Alecu Hurmuzache sublinia că "cea mai nenorocită schimbare, care a pricinuit strămtorarea limbii noastre "au fost ocupațiile din răsărit, cînd aceste două provincii ale noastre, zicea el, "au început să-și piardă fața cea drept românească, iar poporul român a început stranic să pierde limba, apucînd a se da la limba rusească, va să zică s-a incubat un răsărit care cu greu se va mai stîrpi". E vorba de un răsărit de cele mai multe ori începe cu schimonosirea numelui de familie, făcînd din Roman — Romanov sau Romanovici, din Pietraru — Petrov, din Andrei — Andreș sau Andreșvici, din Orhei — Orgheev, din Cetatea Albă — Belgorod Dnestrovsc, etc.

Și totuși românul basarabean a știut să-și păstreze limba ca pe cel mai frumos orod, pentru că în limba lui a răsărit și răsare prima stăruie, în limba lui vorbesc învoarele și codrii, pentru că românesc îl este viitorul, după cum românesc a fost trecutul meleagului său.

Vorbînd despre limba noastră în calitatea ei de comoară primordială putem constata cu bucurie că în aceste momente de grea încercare pentru flința națională a neamului românesc din Basarabia și Bucovina, folclorul este acela care stă la baza mîngălierilor și speranțelor, că prin însușirea a tot ce e autohton în creația artistică de toate zilele se ajunge la o neîntrecută conformitate de gîndire și aspirație atotromănească.

Și cît de jalnice și mîselești, pe fondul acestui mîreț act spiritual apar opintele pseudostiințifice ale unui Simion Cibotaru cînd zice că "România și moldovenească sunt două limbi diferite" care s-au dezvoltat în direcții diferite și funcțiile lor istorico-sociale nu se aseamănă între ele. Limba moldovenească — sustine dumnealui — este supusă influenței rusești, în timp ce româna cunoscute influența engleză și franceză. La ora actuală, coincide invățatul mosevici din capitala așa zisei republici moldovenești — moldovenească dispune de toate semnalele unei limbi naționale independente. Aceasta splicure dintr-un interviu în limba rusă este o replică pe care Simion Cibotaru le-o dă naționalistilor "români basarabeni" care, ori de cîte ori au ocazie, îl întrebă pe profanii de talia lui Cibotaru: "Știi voi cum sunt traduse cărțile din română în moldovenească? Prin simpla înlocuire a alfabetului latin cu cel cirilic".

Cît de actuală este și pînă în ziua de azi demascarea stăpîntorilor și cotoptorilor cînd autorul Cîntării României zice: "Toți își bat joc de viața, munca și sîrăcia ta și slugie slugiilor calcă peste trupul tău...". Într-adevăr, un Simion Cibotaru, un Emilian Bucov, un Aureliu Busolac, un George Malarciuc nu sînt decît niște slugi ale slugilor mosevite de la Chișinău cînd zavurează respectiv destinairea limbii strămoșești, fărîmîțarea teritorială a țării, binefacerea politico-socială ale sovietismului, anii de foc al eliberării de sub jugul romănesc.

Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac! Dar ar trebui să știe, sunt datori să cunoască spusele lui Alecu Russo: "... Reformarea, ce departe omeneia de astăzi, veni cînd România era în cumpăna de a se topi în oceanul slavon, și gonî limba slavonicească de tot din lumea română și începe adevărată și așingura tradiție a limbii române". Ar trebui să știe, sunt datori să știe că nici un moș George din Strășeni nu pune preț pe pretinsul nivel de trai mai ridicat al basarabenilor față de cel al românilor din Vechiul Regat, după cum același moș George rade pe sub mustăți cînd vine vorba de așa zisul naționalism din Basarabia pe care conducătorii Cremlinului îl inspiră întru întărirea granițelor de Prut, o graniță implantată cu forța în trupul unuia și același popor, rade și zice: "Ce prost ești, mal Simion! Chiar să nu înțelegi tu pericolul rusificării Basarabiei?".

La Chișinău scriitorul și filologul este investit cu dreptul de a influența cîteatunul dor prin prima rațiunii. Omul poate să rădă, să plîngă, să dansese, să iubească. Poate să uite pe parcursul unor pagini (doar al unor pagini) de procente, de norme de muncă, de depășirea planului de producție, etc. Oricare lucrare artistică însă are ca personal principal un harnic constructor al societății de mâine, în jurul căruia se înalță ca apă albă o întimplare sau un conflict între o tinăre crescătoare de vite care este pentru fecundarea artificială a vacilor și un șef de fermă care se cramponază pe poștii vechi, cînd vaca era dată la taur, întimplările și conflictele sînt altele în așa fel ca ele să constituie neapărat evenimentul antagonism de clasă, ciocniri de ordin social dintre exploatați și exploataori.

Cît despre conflicte, ele trebuie să pămădească chipuri "vii" ale personajelor, dintre care cele pozitive să te cucească prin cele "negative", oricît de simpatice ar fi, să-ți trezească minie și revoltă prin graiul celor "pozitive". Re-

voită și bucurie, totodată, pentru că grație "măiestriei" scriitorului, cultivatorul de porumb, cînd se adună, declară că partidul i-a învățat cum se prăsește cucuruzul, mulgătoarele din stăpă Bugeacului, să zicem, cînd țin sînt, spun și ele că tot partidul le-a învățat cum să stearcă ultimul strop de lapte din țita vacii, iar bucătarii, cînd se intru-nesc, zic că și pe ei partidul i-a povățuit cum se face un borș de foale verde...

Cu alte cuvinte, literatura este scrisă la comandă. Iar minutorul de condei, înalte de a se așeza în fața folii imaculate, se cere în audiență la mai marele ideologilor din district pentru a-și expune planurile de creație. Un fost zootehnician, veterinar agronom sau, în cel mai bun caz, un învățător medicilor i ascultă cu tot aplombul înfjetat de partid. Dă mereu afirmativ din cap, fără a scoate un cuvînt. Scriitorul se fistichește. Mai ales în momentul cînd stăpînul cabinetului începe să facă notițe în blocnot. Monologul la sfîrșit. Și încep directivele, cum că:

- orice operă literară trebuie să oglindească veridic mersul înalte spre comunism;
- că la toate etapele contemporaneității scriitorul trebuie să afirme calitățile nobile ale constructorului acestuia;
- că la toate greutățile imperialismului scriitorul trebuie să răspundă, condamînd în opera sa tot ce este dușmănos, reacționar în lupta pentru pace în lumea întreagă;
- că prin intermediul eroilor săi literatura trebuie să dea dovadă de atitudine loială față de cauza comunismului;
- că literatura trebuie să educe la toți cetățenii simțul datoriei față de țara socialismului care a biruit;
- că literatura trebuie să oglindească realitatea de pe pozițiile reale ale realismului socialist real, etc., etc.

Doar o singură condiție lipsește din avalanșa imperativelor, aceea că literatura ar trebui să fie totuși literatură! Ca un Ovidiu al lui Alexandrii, spre exemplu, care a vîrșit lumina rampelor și la Moscova și la Chișinău, unde teatrul național republican "Puchin" i-a ales pe bardul de la Mirești, ca unul care a făcut așa de mult pentru dezvoltarea dramaturgiei naționale.

Spectacolul era pregătit cu prilejul a două mii de ani de la nașterea marelui poet latin. Și teatrul gîsi de cuvînt să accentueze nemurirea lui printr-un detaliu original și impresionant, introducîndu-se un fel de monolog în cadrul căruia, pe fondalul ruinelor Romei, Ovidiu recită un fragment din "Monument":

Am săbirgit o lucrare
Ce nici o lui Zeus mîntie,
Nici fierul, nici focul,
Nici timpul ce roade
N-o vor nimici...

Ținutul ca o statuie în fața cortinei trase, Ovidiu își prezintă o viață veșnică. Iar spectatorul, setos de tot ce e românesc, era în delir, rîsnetele în preal — dintre cele mai elogiase: "Încă un mărgăritar scos la lumină din tezaurul fără de preț, adunat bob la bob de predecesorii noștri".

Desigur, că erau și "vigilenți", care lăudau teatrul pentru că concepușe spectacolul "de pe pozițiile contemporaneității noastre, accentuînd momentul și semnificația socială..."

Un lucru e cert: "Ovidiu" aducea satisfacerea celor mai nobile aspirații ale omului, revalorificîndu-l gustul artistic paraginît de surrogatele contemporane, cultivîndu-l limba și dragostea de moștenirea literară națională. Lucru, ce se poate obține numai imprimînd atît poeziei cit și prozei limba poporului ca tot ce are ea mai armonios, mai pitoresc. Numai prin absorbirea a ceea ce e autohton, scriitorul poate ajunge la o perfectă conformitate de aspirație cu poporul său. Așa cum este cazul poetului Grigore Vieru, bunaoră, care, adaptîndu-se la literatura veche și la cîntecul popular, evită superficializarea limbii și promovează moștenirea folclorică, zicînd:

Eu de mamă și de tată
Nu mă sîrșit nici odată.

Folclorul oral și cel vocal în Ținutul dintre Nistru și Prut merg laolaltă, completându-se și inspirându-se reciproc, dar cel mai mult din "Miorița". Ani de zile s-au purtat discuții la nivelurile cele mai înalte dacă trebuie sau nu trebuie admisă această neîntrecută creație poporului în cadrul manifestărilor de ordin cultural. Reapariția ei în public prin intermediul cîntărețului Nicolae Sulac a fost o explozie de euforie națională. Iar cel mai popular dans în Basarabia este Perința, perința românească!

S-au împlinit 61 de ani de la Unirea cea Mare a României. Și tot de atîtea ani comemorăm cu adîncă pietate

această măreață dată din istoria neamului și, sunt sigur, va fi sărbătorită atîta timp cît vor fi români pe lume.

Cît despre gîfonarea unora așa zise și pe atunci mari puteri în legătură cu unirea românilor, ea nu trebuie să ne mire. E o lege a firii ca bogatul să nu-l creadă pe sărac și voinic pe cel slab. Pentru că cei mici și slabi sînt devină puternici ei întotdeauna sînt dator să aibă un ideal, idealul unirii, unirii în cuget și-n simțiri care lipsește atît de mult exilului nostru românesc, unirii aflată de tot felul de ambiții de grupuri izolate care nu provoacă decît neînțelegere în mijlocul nostru și bucurie regimului de la București. Or, scopul nostru suprem este lupta contra comunismului și usurarea, pe cît e posibil, a Golgotelor fraților noștri de acasă.

Iar problema problemelor activității noastre trebuie să rămână mereu integritatea națională a neamului în grănițele lui firești. Și să nu luăm nicodată exemplu de la cei care se desic de ceea ce e al nostru. Așa cum face "Europa liberă", spre exemplu.

Ascultăm acest post de radio încă de pe atunci cînd se chema "Ziar vorbit al românilor de pretutindeni". Îl ascultăm și de fiecare dată mă gîndeam: cît de mult îi lipsește mărturiile concrete aduse de oameni concreți de la fața locului! Treptat, încep să nască în mine o dorință fierbinte de a umple, odată și odată, acest gol impardonabil. Nu era o ambiție de ordin personal ci național. Și lăta că acum cinci ani găseam refugiu în Occident. Refugiu, dar nu și libertatea visată de a spune adevărul despre basarabeni și bucovineni prin intermediul undelor "Europei libere" care, în realitate, nu este liberă. Nu este, pentru ca și la cele din Moscova, București și Chișinău. O cenzură impusă de un "guvern invizibil" de peste ocean și strălucită cu vigilență la fața locului.

După sosirea mea în Belgia împrîmăm împreună cu soția mea și d-l Noel Bernard o "masă rotundă" privind starea de lucruri din Basarabia și Bucovina de Nord pe tărâm economic, politic și cultural, imprimare ce n-a fost difuzată nici până în ziua de azi. Motivul, cred, rămîne mărturisirea deschisă ce mi s-a făcut atunci de München: "Domnu Lupan, cauza Basarabiei este pierdută!", sugerîndu-mi-se totodată că de soarta acestor două provincii trebuie să se ocupe "Liberty". Adică, rușii, vedeți dumneavoastră, aceste Ținuturi se află acum în componența Rusiei. Cu o atare logică, baci la stîna trebuie pus lupul!

Cu prilejul celor 60 de ani de la întregirea României propuneam "Europei libere" un ciclu de emisiuni "fără revindicare teritoriale", "pur istorice", cum sînt de fiecare dată sfătuit alii, promițînd că materialele vor fi "fără umbră de antisovietism", că voi ascunde mesajul anti-rusec, "tot așa cum la Chișinău ascundeam printre rînduri de cenzura sovietică mesajul românesc". S-au așezat vreo zece luni de cînd emisiunile, în număr de treisprezece, au fost trimise dar n-au luat încă zborul undelor.

Scriam acum cîva timp în "CUVANTUL ROMÂNESC" că Bucureștii nu contrapun nimic falsificărilor sovietice ai istoriei Basarabiei și Bucovinei. Nu contrapun din simplul motiv că se tem de Moscova. Dar diplomatul minune, cum era numit odată la "Europa liberă" Kissinger, de cine s-a temut? Sau lui Cyrus Vance de ce-i este frică? De nesăbuitul "Act Final" de la Helsinki? Istoria cunoaște atâtea cazuri cînd angajamentele luate de ruși devin simple petece de hîrtie în momentul cînd nu le mai convin.

În Aprilie 1978 inițiam și făceam o scrisoare președintelui american Jimmy Carter. Expuneam încă odată problema ridicării interdicțiilor de la "Europa liberă", privind Basarabia și Bucovina. S-a primit un răspuns de formă. Exact ca în zicala cu sfinții care te mănîncă înainte de a ajunge la Dumnezeu.

Și mai este la postul de radio românesc din München o chestie pe care n-o prea înțeleg. N-o înțeleg și mă întreb de ce o bună parte din colaboratorii d-lui Bernard se ascund la microfon sub tot felul de pseudonime. Ce-i drept, de etimologie românească, dar nu văd rostul acestor pseudonime. S-ar putea crede că, ori o rușine să lucrezi la acest post de radio, ori le este frică de ceva și preferă să rămână în anonimat. Unde mai pui că acest fenomen îi face curioși și pe radioascultătorii care, de ce nu, vor să știe cine a fi flind, de fapt, Petrescu, Negulescu, Ionescu, Campeanu?...

Un lucru e cert: acest post de radio se vrea liber, se vrea românesc și, deci, eradic al întregii gili strămoșești care începe la Nistru și nu la Prut, domnule Bernard!

E timpul, cred, să-și spună cuvîntul toate partidele politice din exil, zărele și revistele românești din Occident, întreaga suflare românească din străinătate.

S-ar putea ca la un moment dat multe din cele expuse de mine să pară niște conflicte mărunte, de ordin personal, care nu prea au cine știe ce cu impilarea și deznăționalizarea unui popor în genere. Ar fi o răstăcere dintre cele mai amare. Pentru că, de obicei, protagoniștii tuturor conflictelor cu dedesuburi naționale dispar la un moment

dat pentru ani de zile sau pentru totdeauna și vestea gusită a acestor dispariții bagă spălm în cei care nu gîndesc la fel cu asupritorii, tăindu-le multora pofta de a se manifesta ca buni români. Nu sînt oare aceste persecuții crime dintre cele mai grave contra umanismului și dreptului omului de a spune sau a scrie ceea ce gîndește? Acuma se știe că numărul exterminărilor de-a lungul celor peste 60 de ani de la triumful Marelui Octombrie atinge, după Soljenitîn, înfiorătoare cifră de 60 milioane de oameni nevinovați! Cine răspunde pentru secele de mii de români basarabeni și bucovineni executați sau morți de foame și frig în fundul Rusiei?

Ascultăm acum cîva timp un jurnal televizat în cadrul căruia Helmut Schmidt vorbea de criminalii celui de al doilea război mondial și gîndul mă ducea la timpul cînd zărele sovietice descriau cu mult patos procesul de la Nürnberg.

Nu știu cum o fi ogîndit atunci presa occidentală acea bufonadă. Dar faptul că fusese aleasă forma engleză de judecată și nu cea franceză, cînd acuzatul poate să dialogheze cu judecătorii săi, mă face să cred că periodică europeană nu era mai puțin pornită contra acelor comandanți de oști.

Eram covîns, și acea convingere nu m-a părăsit nici până la ora actuală, că procesul de la Nürnberg era o ilegalitate și o greșală psihologică prin faptul că învingătorii erau judecați de învingători, și nu de poporul învins care avusese de suferit de pe urma fanatismului hitlerist nu mai puțin decît alte popare. Apoi, de ce trebuie să fie judecat un general, sau oricare alt militar, cînd el nu face altceva decît că execută ordinele unui Napoleon în Spania sau Belgia, unui Hitler în Rusia sau Franța, unui Stalin în Germania sau România, unui Truman la Hiroshima, etc.? Sau, de ce n-a fost judecat nimeni pentru cel peste zece mii de ofițeri polonezi secerăți de la spate cu mitralierele și îngropați mai mult de vii în pădurea de la Catîn? Au fost oare Stalin și comisarilor lui cu mîinile mai puțin murdare de sînge nevinovat decît mareașalii germani?

Să fi fost oare mareașal Ion Antonescu mai criminal decît generalii poliști sovietici care au lichidat zece mii de români basarabeni și bucovineni nevinovați, înecat regele Mihai I a trebuit să-l extradeze mîșlește pe acest general rușilor pentru lichidarea fără judecată? De ce nu l-a judecat poporul român, dacă avea motiv să-l judece?

De ce n-a judecat nimeni nici până în ziua de azi pe călăii popoarelor sovietizate? E știut înă că unul dintre ei împarte cu dărnicie și până la ora actuală sute de sentințe contra oamenilor religioși, disidenților politici și contra opozanților rușificării forțate. Or, anume acest Rudenco îl judeca pe generalii germani, "criminali de război".

Un demon judeca la Nürnberg pe alți "demoni". Îl judeca acum treizeci de ani și ceva! Dar astăzi! În numele cărei morale un conducător de țară, un cancelar german, vine să-și îndemne compatrioții la găsirea cu înădărea a unor eventuali criminali de război care n-au fost încă pedepsiți dar care până în 1979 mai pot fi supuși "judecății de apoi"?

Sunt departe de gîndul de a minimaliza atrocitățile naziste, dar se cunosc deacum multe cazuri cînd numărul victimelor este exagerat în mod voit. Și asta nu fără ajutorul Moscovei. După cum nu fără porunca aceleiași Moscove în zilele noastre o armată întreagă de așa zisi istorici, în frunte cu Artiom Lazarev, denaturează trecutul Româ-

niei. A fost o scoasă la suprafață, spre exemplu, o caricatură de istorie a Ținutului dintre Nistru și Prut în care sînt date cu lux de amănunte tot felul de evenimente care ar fi avut loc în Basarabia din "dorința fierbinte a moldovenilor".

"După biruința răscoalei armate de la Petrograd — stă scris în această maculatură — în Moldova, ca și în alte părți ale țării, s-a desfășurat lupta pentru instaurarea Puterii Sovietice". Se vorbește cu patos sovietic despre "insuficienții și conducătorii acestei lupte". Or, cine erau aceștia? S-o spună numele lor: Melogin, Venedictov, Iudovschik, Troitchik, Arnoldov, Crusser, Simonov, Corneev, Rogov, Sabsovici, Cneaghichik, Cuzmin, Baranov, Vasilev, Ermeev, Crasilnicov, Rojov, Meerson, Crălenko, Iachir, Tanasev, Zilberman, Rosai, Hristav, Borisov, Rudiev, Rubenstein, Tacenco, Nicolachi și alții "vrednici fil ai poporului moldovenesc" — citim în această istorie. Dealtfel, Pavel Tacenco și Alexandru Nicolachi erau agenți și trimiși speciali ai Moscovei. Printre toți acești ruși, ucraineni și evrei cu "ov" și "sch" în coadă figurează doar două nume românești: Barbuța și Păpușai!

În 1915 românii dintre Nistru și Prut se adresau prin gura bucovineanului Zamfir Arbure pentru ajutor românilor din Vechiul Regat. Dar astăzi cui și cum să se adreseze basarabenii și bucovinenii? Cui și cum să se plîngă de rusificarea Ținutului lor, de deportarea a circa 600 de mii de tineri români în fundul Rusiei și Cazahstanului și de aducerea în locul lor a peste un milion de ruși și ucraineni?

Nu mai noi, românii din străinătate, putem aduce la cunoștința Occidentului ce înseamnă pentru țara noastră și pentru Europa, în general, mîna frățească a marelui imperiu din răsărit care în 1812 "salva" Basarabia de jugul turcesc, în 1940 o scoate din "ghearele boierilor români", iar în 1944 ne păngărea întreaga țară.

"A rosti numele BASARABIA e una cu a protesta contra dominațiunii rusești...", constată marea noastră poet.

Nu mai noi, românii din străinătate, putem protesta deschis contra deznăționalizării Ținutului dintre Nistru și Prut prin strămutarea în Rusia a peste șase sute de mii de tineri români basarabeni și aducerea în locul lor a unui milion de ruși și ucraineni!

Nu mai noi, românii din străinătate, putem protesta contra colonizării acestui Ținut românesc și asimilării populației lui băștinaș!

Nu mai noi, românii din străinătate, putem protesta liber contra pauperizării Ținutului basarabean prin furarea roadelor muncii lui și ducerea lor în Rusia: o treime de struguri, o cincime de vinuri, o treime de tutun, opt procente de fructe, șase procente de ulei, zece procente de porumb, o treime de sucuri de fructe și legume din așa zisa producție unională...

Acum un secol Eminescu scria în "Timpul": "De cînd este suflat de român pe fața pămîntului, românul a fost mîndru de a fi Român... Chiar și atunci cînd lumea îl privea cu dispreț... Sămînța, din care a răsărit acest popor, este nobilă, și poporul nu va pieri decît atunci cînd românii vor uita de nobilețea seminței lor."

Să ne strîngem deci rîndurile în numele nobileței eminescane a seminței noastre!

Trăiască România Mare!

(Conferință ținută la 31 Martie 1979, în Kobn, Germania Federală, la adunarea Centrului Cultural "Independența".)

STELE, CARPATI, DUMNEZEU

Licărînde stelele,
Lunii-s ca măgelele:
Împrejur de față daibă,
Nemaipomenită saibă!
Și mi pare că-ntr-aste toate
Stau Carpați-mi nestemate!
Cin' pîrînte le va fi?
Cînd i-a plămădit aci?
Cine le-o fi mpodobit
Șa-ntr-veac șar Răsărit,
Că-ntr-ampine Soarele
Cîntîndu-și isvoarele?
Eu susur din Veac agale
Pe-ale lor sfîințite poale
Și mă jur cu crezămînt
Că n-au seamăn pe Pămînt!
Și Te știu, Pîrînte, eu:
Sfînt Zalmoxe — Dumnezeu!

P O E M E

APA VIE

Nu-nțeleg, nu pot să știu
Ce cat eu azi în pustiu?
Și mă-nțreb — știu, în zadar! —
Cît de lung e-acest Calvar?
Cine mi-o fi-nvăluit
Ochii, de m-am rătăcit?
Pentru ce-au luptat, avan,
Mircea, Tepeș și Ștefan?
Ce-or zice străbunii mei,
Ne-nfricați de oști de Smei?
Pentru ce, și pînă cînd
I-o-i rușina pe Pămînt?
Dă-Mi, să sorb, iar, apă vie,
Să-nvîu... liber pe Moșiei!...

Emanoil CARABAS

CAZUL PAUL GOMA

de N. S. GOVORA

II

Nr. 26/27 al revistei filozofice "Limite" (August 1978), di Ieruncă continuă cu tălmăcirea lui Paul Goma. Situația era confuză și ne așteptam la o clarificare. Dar di Ieruncă evită clarificarea, caută să înnece peștele în borcan și situația devine și mai confuză.

Am fi voiti să fim lămuriti de di Ieruncă, dacă Paul Goma a spus că nu știe ce este, că nu știe dacă este disident sau opozant, că nu știe dacă marxismul e mort sau nu în țările comuniste. În articolul precedent, l-am întrebat pe Paul Goma ce este și ce știe? Natural, articolul meu a apărut mai târziu, deci di Ieruncă nu avea de unde ști ce gândesc eu, dar întrebările pe care le-am pus diui Goma, după ce mi le pusesem mie însumi, și le-a pus desigur orice Român care s'a interesat de bomba Goma și trebuia să le pună și di Ieruncă.

Di Ieruncă nu a făcut-o și nu o va face niciodată, pentru că "fuge de polemică". "Nu vom da nume, spune el, deoarece ni se pare că o polemică la un astfel de nivel contravine celei mai elementare igiene intelectuale". Deci a nu fi de părerea diui Ieruncă, a-ți pune și a pune întrebări, "este un fel de "țiganiadă" tragicomică nu a existat, ci a unui anumit exilii!"

Adică Românii anticomuniști devin "țigani", pentru că nu pot fi de acord cu cei ce au fost și rămân anticomuniști, dar disidenți, ce nu sunt de acord cu cuplul Ceaușescu, dar nu contra celorlalți, Burtică, Verdeț, etc. În plus, acești disidenți declară că se vor întoarce în Țară, atunci când va cădea cuplul Ceaușescu. Până atunci cer unchiului Sam ceva tain rămbursabil. Rămbursabil, deci, "denn", pe care îl vor rămbursa din banii Țării, atunci când vor rămbursa pe Ceaușescu și se vor aranja cu moștenitorii, adică cu Burtică și Verdeț.

În articolul său, di Ieruncă ne spune că e natural ca Goma să fi vorbit mai mult de Ceaușescu și mai puțin de ceilalți, dar evită să ne spună dacă Goma a afirmat sau nu că se va întoarce în Țară când va cădea Ceaușescu. Și aceasta e important. Di Ieruncă se întinde asupra datelor aduse de Goma, spitalize psihiatrice, distrugerea Bisericii Ene, modificarea Regulamentului Academiei, autoalegerea ca academiciană a Ceaușescii, etc. Ori aceste lucruri nu prezentau nici o noutate. În "Buletinul Israelitilor de Rit Elen", di Theodosiadis scrie: "Din cele declarate de Paul Goma, BIRE poate avea satisfacția de a se vedea confirmat în tot ce a scris despre pretinsa independență a lui Ceaușu, despre nefasta prezentă a nevestei sale, despre situația dramatică a scriitorilor din reșere, despre lăgărele de muncă și spitalele psihiatrice, numele celor arestați, dărâmarea bisericii Enei, paranoismul gelfului, revolta minerilor din Valea Jiului cu consecințele ei, etc. Așeam impresia că Goma citește colecția BIRE din ultimele șapte luni". Și aici îl dăm dreptate diui Theodosiadis. Tot ce a spus Goma, era cunoscut de Occident, căci nu numai BIRE, ci toată presa exilului, a scris despre ele. Dece atunci acest delir al cuplului Ieruncă și Cia? S'ar putea obiecta că "Buletinul Israelitilor de Rit Elen" e o gazetă în limba română, pe care nu o pot citi Occidentali, deci datele aduse de Goma în conferința de presă, sunt un sport nu numai pozitiv, ci transgenital. Dar de unde are di Theodosiadis datele ce publică la gazeta sa? Crede oare cineva — cu toate că aceasta ar voi di Theodosiadis să se înțeleagă — că numitul gazetar "profesionist" are o rețea de informații în Țară? Di Theodosiadis culege datele ce publică din gazetele românești, franceze și — poate — din cele grecești, de la posturile de radio ce emit în limba română, franceză sau greacă. Oci, de exemplu, radio Târgul Cucului are o teribilă organizație de ascultare a tuturor posturilor din țările comuniste, primește scrisori sau chiar telefoane din Țară.

Deci asupra celor ce se întâmplă în Țară, di Goma nu a adus nimic nou. A rectificat doar unele date înscrise de di Ieruncă. Astfel di Ieruncă, în revista sa a înșinuat că autorul grevei minerilor din Valea Jiului, este Paul Goma. Ori acesta — spre conșternarea cuplului Ieruncă — a spus clar că el a aflat despre această grevă de la radio și televiziune.

Ce a spus nou? Păntănile personale. Ori, în etalarea acestor păntăni, nu a spus lucruri grozave. În afara de insulte, spune că i s'a spus fire din barbă de către ministrul adjunct Pleșiță. După verbaletul Theodosiadis, "i s'a spus fire din barbă". Am spus că desigur nu e plăcut să și se smulgă fire din barbă, chiar de către un ministru, dar să vedem versiunea Ieruncă. Di Ieruncă ne spune că Goma a răspuns gazetărilor cu un humor galben, că a minimizat bătaia și schingiuirea. Să fim serioși! Lăsând la o parte faptul că bătaia era ministru, reiese clar că Goma a fost bătut de o singură persoană. Departele de noi gândul de a minimiza faptul că Goma a fost bătut de o singură persoană, și încă, ministru. Dar noi exilații, cunoșteam din cărțile lui Bacu, Cărlă, Dumitrescu, Urwich și Michel Solomon, adevăratele schingiuituri, în care cei ce băteau erau mai mulți și înarmați cu unelte de tortură. E curios că povestirile celor citați mai sus nu au avut darul să emoționeze cuplul Ieruncă și Cia, care s'au ocupat de cărțile lor pe sponci sau pur și simplu nu s'au ocupat de loc și nu au citit la radio Târgul Cucului pasagi din cărțile lor, citire ce a adus lui Paul Goma mai mult de 40.000 de dolari. Și Goma vorbește de o schingiuire în romanul său "Gheria", dar e vorba de un roman și, în roman, autorul are tot dreptul de a face apel la imaginație. Ori cărțile celor citați mai înainte nu erau romane ci — să le zicem — memorii, unde imaginația trebuie să rămână deoparte.

În "Limite" citim: "Îmi smulgea barba și nu mă întreba nimic". Reiese că era mai mult un joc sadic, un fel de joacă de-a plăcu cu șoarecele. BIRE spune că Goma a afirmat că "ministrii adjunct" "i smulgea fire din barbă", iar di Ieruncă că "i smulgea barba". Iarși sunt de acord cu di Theodosiadis și nu cu di Ieruncă, pentru că din barbă se pot smulge fire (4-5 odată) și nu smocuri. De ce? Pentru că nu se poate. Afară de cazul că s'ar întrebunța o unealtă de tortură. Ori Goma nu a vorbit de existența nici unei unealte. I-o fi dat și călăia pumni în cap și că-teva picioare în spate, pentru că Goma vorbește de bătaie, spunând că a voit să știe cine a avut onoarea să-l bătă. Nu mai e nevoie, totuși o repet: e clar că nu e plăcut să și se smulgă fire din barbă și să și se dea picioare în spate, chiar dacă onoarea aceasta îl revine unui ministru comunist. Dar e vorba de un singur bătaș. Am văzut poza lui Goma și reiese că e un om robust. Nu l-am văzut-o pe a "ministriului", dar chiar dacă ar fi mai volnic decât Goma, un om, atacat de alt om, singur, și nelănatat cu unelte de tortură, se apără instinctiv, ducându-și mâinile, coatele, piciorarele, la punctul atacat, dacă acesta e mai sensibil. Repet, nici Goma, nici di Ieruncă în "Limite", nu pomenesc de existența unui clocam, unei scanduri sau chiar a unei măști. Revin, reiese că era vorba de un joc sadic al "ministriului". Se apropie de el, i smulgea câteva fire din barbă, îi mai trăgea un pumn sau un picior și Goma, făcând o strămbătură de durere, închizând ochii, gâse că nu e prudent să se apere. Și di Ieruncă se emoționează și devine inchiștorial. Dar de ce nu s'a emoționat și nu a denit inchiștorial în fața cruntelor schingiuituri, adevărate schingiuituri, povestite de cei 5 memorialiști citați mai înainte? Răspunsul nu e greu de dat: cei 5, inclusiv evreul Solomon, nu erau foști comuniști, ca da.

Di Ieruncă vorbește de Navodaru. Eu am o informație că Navodaru a fost nu numai comunist "în ilegalitate", ci un corifeu, șab, cum se spune azi în Țară. A fost — mi s'a spus — director al "Scintei". Dacă informația mea e exactă, atunci diui Ieruncă și Goma sunt rude, sunt cunați: amândoi au fost, deci și sunt, ginerii lui Navodaru. Cum? Foarte simplu: Navodaru era căsătorit cu "Scintea", deci cu mama, iar Ieruncă cu "Scintea Tineretului", adică cu fata. Dacă am oarecari îndoieli asupra directoratului lui Navodaru, nu am niciuna (în celace) directoare di Ieruncă. Di Ieruncă a fost directorul "Scintei Tineretului". A scris-o regretatul Ion Cărlă și di Ieruncă n'a protestat.

Și — obiceiul lui —, iar o incurcă di Ieruncă. Ne spune că Goma a devenit membru al partidului în 1968. Motivul? Declarația din balcon a lui Ceaușescu, l-a făcut pe Goma să creadă că Ceaușescu va realiza rugul. Deci Goma era antirus, dar nu anticomunist. Dar — ne spune di Ieruncă — Goma nu s'a înscris în partid nici din credință co-

munistă, nici din oportunism ci, pentru că, Goma credea în antirusismul lui Ceaușescu. Și acum, o întrebare indiscretă: de ce s'a făcut comunist di Ieruncă? Din credință comunistă sau din oportunism? Căci el nu poate spune că s'a făcut din antirusism. În timpul războiului a fost la "Timpul" și "Ecoul" unde, în plin regim antonescian, a dat adăpost la aceste gazete unor evrei comuniști, și ei stabili astăzi la București. Era acolo și Miron Paraschivescu. Era acest Paraschivescu antirus, era partidul comunist român antirus?

Dar afirmația rămâne clară: Goma s'a înscris în partid pentru că îl credea pe Ceaușescu antirus și nu din credință comunistă sau oportunism. Aceasta o scrie în coloana a II-a a paginii a 7-a din numărul citat din "Limite". Dar să vedem ce spune pe aceeași pagină, de data aceasta în coloana I-a? De pildă, pentru cei înclinați spre antiesmitism, se insistă asupra "originii" soției lui Paul Goma. E evreică. Și în plus, părinții ei sunt comuniști din "ilegalitate". Dar erau Navodari comuniști din credință comunistă sau din oportunism? Oportunismul, în cazul de față, trebuie exclus. Un evreu, Raul Rubel, în cartea sa "Iadul pe pământ", ne spune că evreii au o înclinație bolnăvicioasă spre comunism. În rușinoasa retragere din Basarabia, în 1940, soldații și ofițerii români erau desbrăcați, desculți, scuipați și loviți de bande de evrei comuniști. Nu au făcut Navodari parte din bandele de evrei comuniști ce au insultat armata română? Ne poate spune di Ieruncă câte șanse de credibilitate are această ipoteză?

Și lăta ce scrie mai departe, tot în coloana I-a, di Ieruncă: "Cu astfel de socrii, nu era normal ca Paul Goma să devină în înșuși comunist". Deci în coloana II-a, di Ieruncă spune că Goma s'a înscris în partid, pentru că îl credea pe Ceaușescu antirus, iar în coloana I-a afirmă că Goma a devenit comunist din cauza influenței exercitate asupra lui de socrii lui Navodari. Nu i se pare diui Ieruncă că umbli cu cărți măslele sau cu lerunca vopăia?

Despre Navodari, di Ieruncă mai scrie că nu sunt niște privilegiați. Logica spune totuși, că sunt. Toți "ilegaliștii" au fost și sunt niște privilegiați. Știe că pensia cea mai mică ce se dădea unui "ilegalist", era de 2000 de lei? Și de ce nu e logică presupunerea că Navodaru avea vili, dacă informația mea că a fost directorul "Scintei", este exactă? Pentru că, a fi fost director al "Scintei" era o funcție foarte mare pentru partid și nu văd de ce nu s'ar fi pus la dispoziție o vilă.

Și mai spune di Ieruncă că Goma și-a pierdut mica slujbă de redactor de la "România literară". A fi redactor la "România literară" unde director e George Ivașcu, "legionarul" diui Theodosiadis, să fie oare o slujbă mică? Iarăși logica dă un răspuns negativ, mai ales când cei ce face afirmația umbli cu cărți măslele.

Dar lăta unde e marea durere a diui Ieruncă: "După ce în inchișorie Rășăritului au fost lichidate prima și marea rezistență anti-comunistă și au fost distruse elitele (timp în care di Ieruncă era directorul "Scintei Tineretului", sau bursier la Paris), toate mișcările din Rășărit (1956 Polonia și Ungaria; 1968: Cehoslovacia) din fost inițiate în primul rând de intelectuali comuniști". De cea din Germania, di Ieruncă uită să ne vorbească.

Și mai departe: "Foști comuniști sunt în general, odată ce s'au demeticit, dintre cei mai activi și eficace anticomuniști. Dacă începem cu Arthur Koestler și sfârșim cu Annie Kriegel, măsurăm cât rău au putut face comunismului cei ce au crescut în el". Și, adăugăm noi, la Români, în această categorie intră Miron Paraschivescu, Tepeș, Tănase, Goma și Ieruncă. Unii dintre aceștia par a nu se fi demeticit încă bine.

Di Ieruncă vrea să ne facă să credem că acea conferință de presă de la Paris, în care Goma a pronunțat cuvântul "cîrc", a fost o apoteoză. Și în spirinul afirmațiilor sale, ne citează agențiile de presă, stărele și posturile de radio ce și-au trimis reprezentanții. Dar această conferință a fost pregătită vreme îndelungată cu surle și trâmbițe de către cercuri interesate disidente, adică de "comuniști desamăgiți". Nu s'au dat în lături organizatorii de la nici un truce teatral. Au adus în scenă și pe soția diui Ieruncă, care fusese atacată cu câteva zile înainte de niște indivizi. Categorie, condamnă acest act de deosebit imbecil. Dar era oare nevoie să vină dna Ieruncă la conferință, bandajată cu o mumie? Să admitem că da. Dar lăta ce reproduce din declarația soției sale, di Ieruncă, în "Limite": "Vineri, 18 Noiembrie, mă întorceam din oraș spre orele 5 jumătate dupămiază. În curtea din fața casei, se aflau doi necunoscuți (al doilea pitit după niște plante, n'a apărut decât în ultima clipă). Cel care mi-a ieșit în față m'a întrebat în franțuzește, cu accent, dacă sunt "Madame Monica". Mi-am dat seama imediat că fie sunt Români, fie vin din partea unor Români (frazza nu e prea românească di Ieruncă și al noroc că l-am desbrătat pe di Vălmăreanu de obiceiul de a vâna virgule, că te dădea la gazetă). Avea un plic mare în mână, mi-a spus că are

un mesagiu și să intrăm în casă să mi-l citească. Am simțit că e ceva suspect și am refuzat, spunându-i să mi-l citească pe loc. A insistat să intre. Am refuzat din nou și atunci a apărut al doilea și a apărut prima lovitură. Mi-am pierdut imediat cunoștința dar mai înainte am ipat și un funcționar de la poșta care trecea pe stradă l-a pus pe fugă. Erau-mi-a spus un vecin care l-a văzut fugind și care l-a ajutat apoi pe funcționarul de la poșta să mă transporte în casă și să cheme poliția — doi tineri cam negricioși".

Păi bine dîor, de ce nu regizați bine piesa? Admit că totul e adevărat, dar de ce v-a încurcat în declarații ca școlarii prinși cu lecția neînvațată? Deci "Madame Monica" a stat de vorbă cu un individ care avea un plic în mână, acesta a insistat să intre în casă (ca cineva să insiste, trebuie să i se acorde cel puțin un minut), a apărut altul (reiese că prin față și nu pe la spate, de moment ce l-a dat și o lovitură în nas), l-a văzut deci și pe acesta, dar nu știe să spună ea cum erau, că erau negricioși, a trebuit să-i spună un vecin, care l-a precizat că pe lângă că erau negricioși, mai erau și tineri! Ce poate crede un cititor clătit, în fața acestor incurcate declarații? Nu se îndoaia îndoaia asupra veracității, mai ales că numita doamnă are și înclinații spre "vedetism"? Da, dna Monica Ieruncă vrea să fie vedetă. Deși are o voce apată, cum ne asigură "cronicarul radiofonic" de la "Buletinul Israelitilor de Rit Elen", numita dnă nu vrea să părăsească scena. A scris și ea un "Jurnal" (se pare că aceasta e o boală de familie) și deși a trecut mult timp de la apariție, publicațiile românești din exil (cu o singură excepție) par a fi primit zăul Jurnal cu indiferență, dacă nu cu ostilitate. Dar cu dna Monica, nu merge. Mă sabotează presa? Ei ce? Nu am eu la dispoziție Radio Târgul Cucului? Și la acest post de radio, dna Monica a organizat o "masă rotundă", ca să discute zăul Jurnal. Cine prezida? Dna Monica (cu vocea-l spartă-Bire dixit). Care era subiectul discuției? Jurnalul Dnei Monica! Cărțile celor 5 citați de noi, nu au meritat o "masă rotundă", Jurnalul dnei Monica, da. Și încă cu prisosință!!!

Deci dna Monica a spus zărilor străini toată povestea cu atacul, individul cu plicul, insistența, loviturile... și faptul că a aflat de la un vecin că atacatorii erau doi tineri cam negricioși!!! Oare nici unul dintre gazetarii nu a văzut fie ața albă, fie naivitatea, pentru a întrebunța un eufemism? E posibil că majoritatea acestor trimiși ai stăreilor, etc. să fi fost binevoitori (mai ales cel de la Târgul Cucului), și în articolele lor au înlăturat naivitatea sau au vopait ata, dar e lărgă posibil să fi fost printre ei și un naiv (printre cei ce-și ale gazetarii, mai ales când sunt "profesioniști", proporția naivilor — lărgă un eufemism, e alarmantă) și să fi scris exact cum citim în "Limite" și cum desigur s'au întâmplat lucrurile, în garetă cel-l trimisese? Ce vor zice cititorii acelei gazete? Și atunci, unde e apoteoză?

Nu uită di Ieruncă să vorbească în articolul de care ne ocupăm și de Radio Târgul Cucului. "Am vorbit încă din numărul trecut despre importanța rolului informativ pe care l-a avut, în mișcarea pentru drepturile omului din România, postul de radio Târgul Cucului". Acesta e un adevăr incontestabil. O știu și eu și o știe toată lumea, dar aceasta nu spune nimic. Românii sunt înșelați de știri din afara grătilor imense închișorii care e întreaga Țară, și în lipsa de mai bine, se mulțumesc cu un bine relativ.

Într-o notă glumească din acest număr, întreb care e procentajul de români evrei de la acest post de radio. Nu sunt deloc, absolut de loc antiesmit-e drept că am refuzat totdeauna să-mi dau și prosoapul nu numai peria de dinți dar nu sunt antiesmit-dar logica spune că oricum, interesele Românilor, la acest post american, ar fi mai bine aparate de niște Români-valahi, decât de niște Români-evrei.

De data aceasta vin cu întrebări mai precize și fără glumă. Ași voi să ne spună radio Târgul Cucului:

— Căți Români-valahi care se găsesc la acest post de radio, aveau în timpul războiului nostru Sfânt vârsta de a merge pe front? Și căți dintre aceștia au fost pe "câmpul de onoare" și căți nu? Și de ce nu au fost? Care sunt motivele?

— Căți dintre ei au fost directori de gazetă, dacă au făcut-o pentru ca să trăiască, sau au depus exces de zel? Dacă nu au depus exces de zel, să ne reproducă unul din articolele scrise în acele vremuri.

— Căți dintre ei au fost cu burse la Paris, burse date de faimosul Pătru Groza? Dacă au făcut-o pentru a-l păcăli și a scăpa din închișoarea comunistă, să ne spună data la care au renunțat la aceste burse.

— Căți dintre Români mai tineri care au avut o funcțiune dată de comuniști, celace nu e condamnat, au depus exces de zel, celace e condamnat?

(Urmează pag. 21.)

MAXIME SI CUGETARI

IN ROMANESE de Nicolae NOVAC

87

Pentru a înțelege inima și gândul unui om, nu te uita ceea ce deja a împlinit, ci la ceea ce aspiră să facă.

88

Dacă aș cunoaște cauza ignoranței mele, aș fi un înțelept.

89

Chimistul care ar putea extrage din substanțele inimii sale: compasiunea, respectul, dorul, răbdarea, regretul, surpriza și iertarea, și le-ar putea combina într'un tot unic, ar putea crea acel atom ce se cheamă IUBIRE.

90

Virtutea unora dintre bogătași este că ne învață pe noi să urim bogăția.

91

În educație, viața gândului merge gradual dela experimentul științific, la teoria intelectuală, la simțul spiritual, și apoi, la Dumnezeu.

92

Deosebirea dintre înțelept și nebun, este mai subțire decât pânza de paianjen.

93

Acela ce niciodată n'a semănat o sămânță, n'a zidit o cărămidă s'au n'a cusut un veșmânt, dar și-a făcut politica drept meserie, aduce dezastru asupra națiunii sale.

94

Sălbatecul, când îi este foame, culege un fruct din pom și-l mănâncă. Cetățeanul flămând al societății civilizate, cumpără fructul dela unul care l-a cumpărat dela altul, care l-a cumpărat el însuși dela cel care la cules din pom.

95

Sultanul Sultanilor este acela care a câștigat dragostea săracilor.

96

Fă deosebire între darul care este o insultă și darul care este un semn de respect.

97

Mult mai discutat este cel ce contrazice decât cel ce agreează.

98

Grea este viața aceluia care-și dorește moartea, dar continuă să traiască din dorința celor dragi ai lui.

99

Între oameni, se găsesc ucigași ce n'au vărsat sânge, hoți ce n'au furat nimic, și mincinoși ce-au spus până acum adevărul.

100

Când mi-am plantat durerea în ogorul pacienței, mi-a dat fructul fericirii.

101

În lentila măritoare a ochiului omului, lumea arată mai mare de cât este.

102

Religia a început atunci când omul a descoperit dragostea soarelui pentru sămânța semănată de el în pământ.

103

Pasărea are o onoare pe care omul n'o are. Omul trăiește în colivia legilor și tradițiilor fabricate de el; dar pasărea trăiește în concordantă cu legea naturală a lui Dumnezeu, care face ca pământul să se învârtască în jurul Soarelui.

104

Arată-mi fața mamei tale; și eu îți voi spune cine ești.

105

Lupul devorează mielul în întunericul nopții, dar urmele de sânge rămân pentru a-l acuza în lumina zilei.

106

Viața fără Libertate, este asemenea unui trup fără de suflet.

107

Nu măsoara timpul spunând: a fost un Ieri, deci va fi și un Măine.

108

Ceea ce omul dă'n vileag, se deosebește de ceea ce ascunde; precum ploaia ce cade peste câmpii se deosebește de norul ce plutește desupra munților.

109

Curajul, care este cel de al șaselea simț, găsește drumul cel mai scurt spre triumf.

110

Îi cunosc tatăl; cum deci îți închipui că nu-l cunosc pe el.

111

Persecuția nu-l face pe cel drept să sufere, nici opresiunea nu-l distruge pe cel ce se găsește de partea adevărului. Socrate a zămbit când a luat otrava Ștefan a zămbit când a fost ucis cu pietre. Ceea ce cu adevărat doare este conștiința care suferă când ne opunem ei și moare când o trădăm.

112

Voi urma poteca oriunde destinul și misiunea mea, în căutarea Adevărului, mă va duce.

113

Rugăciunea este cântecul inimii ce-și găsește drumul spre tronul lui Dumnezeu chiar atunci când este incurcată în lamentarea a o mie de suflete.

114

Dușmanul meu mi-a spus: «Iubește pe dușmanul tău». I-am urmat sfatul și m'am iubit pe mine.

115

Salvați-mă de acela ce nu spune adevărul decât dacă împunge; și de omul cu o conduită bună dar intenții rele; și de cel ce-și arogă stimă proprie, găsind greșeli în alții.

116

Guverne reprezentative, au fost, în trecut, fructe ale revoluțiilor; astăzi sunt: consecvențe economice.

117

Suntem cu toții practici în propriul nostru interes, și idealști când e vorba de alții.

118

Acela ce vine îmbrăcat în cel mai bun costum de haine al său la înmormântarea vecinului său, va purta zdrențe la nunta fiului său.

119

Cel ce se holbează la imaginile mici și apropiate; va avea dificultate în a vedea și distinge cele ce sunt mari și îndepărtate.

120

Dumnezeu a creiat spiritele voastre cu aripi pentru a putea zbura în spațiosul firmament al Dragostei și Libertății. Ce trist este deci a vă smulge aripile acestea cu propriile voastre mâini și să permiteți ca duhul vostru să se târască asemenea unui vierme în lut.

VIS METAFIZIC

Pe umerii tăi vei simți
lăsându-se obosiți
îngerii stinși ai acestei veri întârziată.
Sub vitraliile infinite, albastre
fumează mirosurile arie
ale potențelor care se retrag
în giulgiul lor,
ca un reflux al nopții.

Fugile Dianelor pe ape
răsfrâng în ochii tăi
adâncuri fără margini
pe care ai vrut să le închizi
avar, în suflet,
potir cu mirosenii, al lui Graal.

Clipele s'au oprit
orânduite pe gardurile de sub lună
ca pasări de piatră.
Stelele când vor cădea
Vor face o larmă de lumină
spărgându-se
de oglinzile lezurilor, întinse ca niște plase
— palme ale faunilor pădurii —

Formele palide se vor depărta
sub fumul altarelor mute.

Pe lângă tine vor trece
ușor ca o adiere
hortenziile albe
dintre care una se va lipi de obrazul tău,
rece ca mâna înelată, a Morții.

În somnul greu al acestei ore neclintite
Ne vom întâlni la capătul fără de trup al cărărilor
în care umbrele noastre se vor îmbrășa
Sub cerul liniștit al albe.

OVIDIU VUIA

VIZITA PRESEDINTELUI CEAUSESCU LA MADRID

În ziua de 21 Mai 1979 a sosit în vizită oficială la Madrid Președintele R. S. R.-ului Nicolae Ceaușescu, însoțit de familie și o numeroasă suită de colaboratori.

Ziarele de stânga și de centru, pregătiseră din timp, printr-o serie de vizite la București și reportaje speciale, o atmosferă prietnică vizitei, considerată un dublu eveniment: fiind prima vizită oficială a unui Șef de Stat socialist — tip est Europa — în Spania și în același timp și cea a primului demnitar Român care o înfrupta în istoria raporturilor dintre cele două Țări, extreme latine ale Europei.

Până la sfârșit nu a fost așa.

Sosirea la Aeroportul Barajas-Madrid. (Foto Carpații)

Primirea la aeroportul Barajas a fost rece-limitată la ceremonialul de rigoare, cu toată risipa de afabilitate a Majestăților lor Regele și Regina Spaniei.

Lipsea de data aceasta-neobișnuit în Spania ospitaliera — generoasă cu oaspeții săi — adesiunea populară cu entuziasmul ei spontan și sincer.

În afara oficialităților, câteva zeci de curioși recrutați din vizitatorii întâmplători ai aeroportului madrilen, ocupau partea terasei dominând locul recepției oficiale, indiferenți la desfășurarea programului dublului eveniment.

Ce se putuse întâmpla pentruca atât de așteptată vizită — și de o parte și de alta —, să aibă aspectul "plouat" pe care l'a avut?

Nici Santiago Carrillo, tovarăș eurocomunist și prieten incontestabil al Președintelui Ceaușescu, care l'a răsfățat în exilul forțat în România, impus de Moscova, n'a îndrăznit să-și mobilizeze adepții pentru a salva situația și arăta recunoștința pentru sprijinul necondiționat pe care i l-a dat premierul român, în anii grei petrecuți la București.

În fond vizita — după concluziile trase ulterior — din comportarea oaspeților și a gazdelor, era departe de a fi ce dilrambic se anunțase.

Verificând arhiva noastră cu ani în urmă am găsit articolul "Un pas greșit" publicat în "Carpații" Nr. 4, din

Majestățile lor Regele și Regina Spaniei însoțesc oaspeții spre locul primirii defilării. ("Pueblo", 22.5.1979.)

10 Octombrie 1972, care confirmă că nu ne-amințelat și pe care-l reproducem alături.

Prin el se desvăluie imixtiunea R. S. R.-istă în afacerile interioare ale Spaniei, încă din epoca Franco, continuată ulterior prin cadoul făcut lui Santiago Carrillo când a fost

UN PAS GRESIT

Ca cel pe care-l ilustrază reproducerea din ziarul "Munca" din București, din 20 August 1972.

ORGAN AL CONSILIULUI CENTRAL AL UNIUNII GENERALE A SINDICATELOR DIN ROMANIA

Anul XXXVIII nr. 7708 Marti 20 august 1972 8 pagini 30 bani

Convorbiri între delegația Partidului Comunist Român, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, și delegația Partidului Comunist din Spania, în frunte cu tovarășa Dolores Ibarruri și tovarășul Santiago Carrillo

Sistemul de a juca pe două tablouri face parte din tactica știută a comunismului, care nu e sincer nici cu el însuși, nici cu "tovarășii" lui și sub nici o formă cu partenerii occidentali.

Datorită împrejurărilor România R. S. R.-istă a reușit să fie prima Țară din sateliții Rusiei Sovietice, cu care Spania a acceptat să reia legături diplomatice la nivel de Consulat General. Astăzi măsura a fost extinsă și la celelalte state de dincoale de cortină, inclusiv URSS, dar pe plan economic.

Considerențele spaniole în această rețuare de relații cu România, nu fost în primul rând de frățietate latină și în cel de al doilea rând, dintr-o adâncă prietenie pentru Neamul Românesc.

Moartea eroică a lui Ion Moța și Vasile Marin pe frontul Madridului, la Majadahonda, în 13 Ianuarie 1937, a deschis drumul României către inima Spaniei, care n'a uitat niciodată sacrificiul lor voluntar pentru cauza națională a Spaniei și pentru creștinătate.

Apoi refugiații Români aduși de pribegie pe meleagurile Spaniei, au știut prin comportamentul lor să întărească

această prietenie. Toată activitatea lor intelectuală, în acest lung interval de timp, fiind destinată a lămurii Spania asupra nedreptății făcute Românilor de învingătorii în cel de al doilea război mondial și de a sădi în sufletul oricărui spaniol, stima pe care neamul nostru o merită pentru imensele sacrificii făcute în milenara lui istorie, în favoarea Europei, a cărei sentință neclintită a fost la granița ei de Răsărit.

A cocheta pe deoparte cu guvernul spaniol și cu regimul Generalisimului Franco, ales de popor și nu impus de forțe străine, și a unelti în același timp contra lui, cu acei

pe care poporul spaniol i-a alungat ca pe niște netrebnici, este nesperat, iar politic un pas greșit.

Răsfățatul RSR-ului, Dolores Ibarruri și Santiago Carrillo, primiți ca reprezentanți ai unei Spanii roșii, care nu există, și cărora Dl. Ceaușescu le promite sprijin în lupta împotriva Spaniei franchiste, nu vor avea niciodată prietelul nici legal, nici ilegal, nici macar de a-l primi în mod particular, nici de cum oficial, la Madrid, așa cum Domnia Sa a făcut-o cu el la București.

Apoi cum rămâne cu doctrina — foarte scumpă — premierului Român, a neamestecului altora în politica internă a niciunui Stat, mai ales când acesta își manifestă o prietenie, la obținerea căreia n'al avut nici un aport, prietenie fără reticențe acordată de Spania, Neamului Românesc și nu Partidului Comunist Român.

C.

Majestățile lor Regii Spaniei și Familia Ceaușescu, primind defilarea trupelor. ("ABC", 22.V.1979.)

Călduzind oaspeții către elicopterele care-i transportau la Aranjuez. ("Diario 16", 25.V.1979.)

În vizită la Primarul Madridului Dl. Prof. Tierno Galvan, cu ocazia oferirii simbolice a cheilor de aur ale Madridului și recepția ce a urmat, ca frățietate socialistă-comunistă în prezența Secretarului General al Partidului Comunist Spaniol — Dl. Santiago Carrillo. ("El País", 23.V.1979.)

ales deputat în Parlamentul Spaniol un Rolls Royce blindat cu care să-și facă neturburat propaganda comunistă dealungul Spaniei, participarea la toate chermizele sau sărbătorile campestre ale Partidului Comunist Spaniol, fie cu bani grei, fie cu standuri, pavilioane, țuică și mititei.

Spaniolii sunt un popor curios și au un orgoliu național neegalat.

Nu acceptă ca un străin să se amestece în treburile lor locale sau naționale și vizita Premierului român părea destinată mai mult "consolidării" prietenului Santiago Carrillo, decât apropierei reale între cele două extreme latine ale Europei și au răspuns în consecință abținându-se de la orice manifestare.

La aceasta s'au adăugat și exigențele oaspeților și în special disprețul lor manifest contra protocolului regal, a uzanțelor diplomatice, a tradițiilor locale și a "educației burgheze" a Occidentului, celace a obligat pe Președintele Român să amâne de trei ori conferința de presă programată, renunțând în ultimul moment la ținerea ei.

Sigur, a fost mai bine să evite neplăcutile întrebări pe care au răsunat în toate gazetele, indiferent nuanța lor politică, în momentul piecării oaspeților români, ca o ugarare a coșmarului celor 5 zile cât a durat vizita.

Au culminat gazetele de stânga "Cambio 16" și "Diario 16", care cu mult lux de amanunțe au discutat evenimentul, sub titlurile: "El alucinante viaje de Dada Ceaușescu" și "El Rey Sol y los vaqueros".

CORRESPONDENT

NUESTROS ANTEPASADOS LOS-DACIOS

BUREBISTA EN EL ANIVERSARIO DE XXI SIGLOS DE SU REINO

por Trajano POPESCO

A presencia del hombre en el espacio comprendido entre los CARPATOS y el DANUBIO ha sido establecida por los científicos en la época del «Sillex», es decir, más de 22.000 años antes de nuestra era.

Las excavaciones de OHABA PONOR y CIOCLOVINA-TRANSILVANA lo demuestran definitivamente, así como lo menciona el General Platon Chirnoaga en su obra «ISTORIA DACIEI», pág. 17 (Edit. Carpathi-Madrid).

Y... si ha existido vida, han existido también civilizaciones sucesivas, fruto de la evolución de estos seres humanos, los cuales, partiendo de la vida primitiva, han llegado hasta las primeras formas de convivencia colectiva, obligados por vínculos de origen y sangre, y por la necesidad de defenderse contra los enemigos comunes — fieras salvajes u otros hombres —.

Así se han constituido las tribus, la comunidad de tribus y después las conglomeraciones estatales.

Las tribus que ocupaban el espacio Cárpat-Danubiano formando el pueblo autóctono, en los milenios pasados, han sido identificadas por los historiadores, como pertenecientes a la migración indoeuropea y a la gran familia de los Tracios, de los cuales Herodoto escribe que «era el pueblo más grande, más valiente y más extendido en el mundo de entonces».

Reproducida de la Revista de la «Noi Tracii», año V, Nr. 57, Junio 1979.

El mapa de Europa, que reproducimos, indica la extensión de la presencia de los Tracios en el espacio europeo más allá de sus fronteras y dentro del cual la más relevante tribu ha sido la de los Dacios.

Estos ocupaban el espacio Cárpat-Danubiano, es decir, desde Tizna hasta más allá del Danubio y el Mar Negro y de los Carpatos, de Maramures hasta el Danubio y los Balcanes.

A los que vivían al norte de la espina dorsal de los Carpatos que protege este territorio, los Romanos les llamaban Dacios y a los que vivían al Sur, los Griegos les llamaban Gecos; sin embargo, los dos «grupos» pertenecían en realidad a la misma familia Trácica, de los Dacios.

Por eso, el gran estadista nacionalista rumano CORNELIO ZELEA CODREANU, en su libro «Para los Legionarios», pág. 92, dedicó este glorioso himno a la estirpe rumana: «Todos los pueblos, que nos circundan, han llegado de alguna parte y se han establecido sobre la tierra adonde viven».

«La Historia nos da datos precisos sobre la llegada en los Búlgaros, de los Turcos, de los Maghyares, etc.

«Sólo un pueblo no ha venido de ninguna parte. Este pueblo es el nuestro, es el pueblo rumano.

«Hemos nacido en los más remotos tiempos aquí, de esta tierra, junto con los robles y los abetos.

«De ella estamos atados no sólo por el pan y la existencia que nos asegura trabajándola duramente, sino también por los huesos de nuestros antepasados, que duermen en las entrañas de ésta.

«Nuestros padres están aquí.

«Todos nuestros recuerdos, toda nuestra gloria guerrera, nuestra Historia, aquí en esta tierra están enterradas.

«Aquí se halla Sarmisegetusa con las cenizas del Rey Decébal, el inmortal, pues el que sabe morir como él, nunca muere.

«Aquí duermen los Musat, los Basarab; aquí en el Podul Inalt, en Rasboeni, en Suceava, en Baia, en Hotin, en Soroca, en Tighina, en Cetatea Alba y en Chilia duermen los Romanos caídos en las guerras — nobles y campesinos — tantos cuantas hojas hay en nuestros bosques o cuanta hierba cubre la infinitud verde de nuestras praderas.

«En Posada, en Calugareni, en la orilla del Olt, del Jiu, de Cerna y en Turda.

«En los montes de los infelices y olvidados Motzi de Vidra hasta Huedin y Alba Iulia, adonde fue torturado Horia y sus hermanos de armas, hay sólo huellas de luchas y tumbas de héroes.

«En todos los Carpatos, desde Ottenia hasta Dragoslave y Predeal, desde Oltuz hasta Vatra Dornei, sobre las cumbres y hasta los abismos de los valles, doquier ha corrido en olas la sangre rumana.

«A media noche, en las horas difíciles de nuestro pueblo, nosotros oímos la voz de la tierra rumana que nos manda luchar por ella.

«¿Con qué derecho quieren los hebreos, los húngaros y los rusos, añadidos nosotros, robarnos esta tierra? ¿Sobre qué base histórica fundan sus pretensiones y, sobre todo, la insolencia con que se colocan frente a nosotros, rumanos, aquí en nuestra casa?

«Estamos ligados a esta tierra por los millones de muertos y por millones de hilos invisibles, que sólo nuestra alma siente, y ¡ay de aquéllos que intenten separarnos de ella!

Huellas de civilizaciones locales o antiguas, hay extendidas a lo largo y lo ancho del territorio rumano.

Las riquezas naturales, o minerales, oro, plata, sal, y los productos agrícolas, trigo, miel, etc., les permitían negociar con los vecinos, así que pronto llegaron a tener una vida próspera y refinada, imitando a los Romanos.

Los descubrimientos arqueológicos de Gusterita-Sibiu, Bunori en Tarnava Mare, Rus en Somes, Bradut en Odorhei, etc., han sacado a la luz del día, cantidades de utensilios, de adornos, alhajas femeninas, armas, cascos, corasas, carros de combate con ruedas de bronce, espadas, puñales escudados que datan de los años 700 a. J. Chr., que demuestran el nivel civilizado de nuestros aborígenes (Istoria Daciei — op. cit. — pág. 31).

Vivían en ciudades fortificadas en las colinas.

Los Geco-Dacios, pueblo austero, monoteísta, su único Dios siendo Zalmoxes, quien les inculcó la creencia en la vida de más allá y en la inmortalidad del alma, eran guerreros temibles, pues para ellos la muerte significaba una alegría y la llegada al mundo de Zalmoxes.

Orgullosos de sus dotes naturales no tenían complejos de inferioridad frente a ningún vecino, al contrario no vacilaron hasta en obligar a los mismos Romanos a que les pagasen una especie de indemnización, por respetar al Imperio, y varios emperadores romanos lo aceptaron y lo pagaron.

Aprovecharon las disensiones surgidas entre los Romanos en la época de Mario y Sila, para atraer en Dacia a los

descontentos, militares, técnicos o incluso a los agricultores empobrecidos del Norte de Italia por la competencia que los hacían los productos baratos que venían del Imperio a Roma.

Así consiguieron organizar su ejército propio según la táctica y técnica romana, fortalecer sus defensas de las ciudades según el sistema romano y mejorar incluso su propia producción agrícola.

Estos Romanos fueron los primeros colonos que se mezclaron con los Geco-Dacios autóctonos. Junto con los que casi dos siglos después — año 106 d. J. Chr. — colonizó en la Dacia Felix el emperador Trajano que la conquistó, formando el pueblo rumano que resistió todas las vicisitudes históricas hasta hoy día. Centínela del Occidente Europeo lo defendió contra los invasores bárbaros de Asia — Hunos, Gépidos, Avaros, Eslavos, Búlgaros, Cumanos, Húngaros, Turcos y hasta los últimos, los Rusos soviéticos — ofreciendo en su larga historia inmensidad de sacrificios humanos.

«ERAN «HOLOCAUSTOS» de verdad, que fueron siempre silenciados por la criminal complicidad de los países del oeste europeo, que culminaron en el siglo XX vendiéndolo en Yalta, Teherán y Postdam, a los Soviéticos.

En la Historia de nuestros antepasados Daco-Gecos destacan dos figuras legendarias, la del Rey Burebista y la del Rey Decébal.

El primero reinó entre los años 97-44 a. J. Chr. y el último entre los años 80-106 d. J. Chr.

Burebista, de cuyo Reinado se cumplen en estas fechas más de 20 siglos, fue el gran unificador de todas las tribus Dacogetas bajo sus órdenes, creando un estado cuyo territorio se extendía en el Norte hasta Bohemia, en el Sur-Oeste hasta el mar Adriático, en el Este hasta Bug y Mar Negro, en el Sur hasta los Balcanes, con una fuerza militar tan importante y agresiva, que obligó a Julio César, que conducía el mayor poder militar y político de entonces, el Imperio Romano, a preparar una campaña contra él.

En el año 55 a. J. Chr., Burebista, después de haber organizado el Reino y el ejército, se lanzó a cumplir su plan conquistador empujando con las ciudades griegas en las orillas del Mar Negro: Olbia en la desembocadura del Bug en el Mar Negro, Tyras — Cetatea Alba — en la desembocadura del Dniester en el Mar Negro, Histria, Tomis, Callatis, Odessus, Mesambria y Apollonia — puertos abiertos — en el Mar Negro y después todo el territorio al Sur del Danubio hasta las crestas de los Balcanes.

La amenaza era directa a las Provincias Romanas de la Moesia y Julio César no podía quedarse tranquilo, más aún que el audaz Rey Dacio se permitía mezclarse en la guerra civil entre él y Pompeio, tomando parte al lado de este último, al que le ofreció el apoyo de los Dacios.

Pompeio perdió la partida y César se preparaba en el año 44 a. J. Chr. para atacar a Burebista, pero las incógnitas del destino hicieron que Julio César fuera asesinado en los idus de Marzo y que unos meses más tarde Burebista fuera eliminado de la misma forma.

Hubiese sido un choque entre dos titanes del tiempo, cuyas consecuencias no se pueden estimar. Ciertamente es que el Imperio Romano superó la crisis provocada por la muerte de Julio César, en cambio el Reino de Burebista se desplomó partiéndose en 8 reinos distintos, hecho que tranquilizó a Roma para un período bastante largo, a pesar que cada uno de estos Reyes atacaban por cuenta propia las provincias romanas al sur del Danubio.

Así el genio político de un gran Rey, la conciencia de la necesidad de unificación de las tribus y reinos Tracios en uno solo y gran Reino Dacio, quedó frustrada y comprometida por la acción desafortunada de unos conspiradores, que impidieron la unidad Daco-Romana soñada.

A Burebista siguió en el trono Dacio de Argedava-Deceneus, hombre más religioso que guerrero, y otros cuatro insignificantes hasta que en el año 50 d. J. Chr., surgió en el firmamento Dacio otro gran Rey, Decébal, que quiso realizar el gran sueño de Burebista.

Fracasó como militar, pues había tropezado con un gran guerrero romano, el emperador Trajano, que le venció en seis años.

Como castigo Trajano transformó Dacia en provincia romana y la colonizó con elementos romanos e ibéricos, bajo el nombre de «Dacia Felix».

Así se creó la hermandad Daco-Romana de la cual salió — victoria de Burebista y Decébal — el pueblo Rumano que resiste en su herencia hasta hoy día.

Esta herencia y la continuidad Rumana, la Columna Trajana de Roma la cuenta en mármol, desde hace dos milenios, a todo el Universo.

En el aniversario de veinte siglos y medio de su hazaña unificadora, Burebista merece plenamente el homenaje agradecido del Pueblo Rumano, que, como digno descon-

diente, supo, con el vigor dacio, hacer de las cenizas del Reino de Rumania nacido en 1918, el milagro de la Gran Rumania, precisamente porque sus raíces profundizaban la tierra Daco-Geco-Rumana, desde hace más de dos milenios.

CE INALT SI ALBASTRU...

de Ión PIN

Ce inalt și albastru era sborul de ieri...!

Ce dulce popasul din stee!

Peste tot surădeau primăveri, —

Troenind cântec alb-pe cărările mele.

Cine m-a chemat,

Acuma — de bat...!

La poarta lumii — plină de păcat!?

Inima mea, —

Eu nu mai știu ce-ai vrea...!

Din tine parcă — strigă cineva.

Aici! —

Unde toate — mi sunt streine,

Inimă — cine?

Te-n deamnă să m-adiuci?

Dece te-ai azi,

In înfiorările pădurii de brazi, —

Sub munți de zăpezi și de ger?...!

Altădat —

Mi-te-au purtat, —

Zorile — furtărând peste sat,

Prin livezi...!

Orî,

Flori, —

Zămbitoare — mi — și mi...!

Mi te au suit în zbor de ciocârlii,

Până la cer lângă soare, —

Unde pășteau cioploare — de mioare

Și mă jucam cu primăvara...!

Ce-albastră era zarea — și cărarea,

Pe unde-n taină, mă plimbam cu seara!

Și-am petrecut atâtea sărbătoare! —

În sărutul de lumină al florilor,

Cu raza de soare...!

Atunci — eu,

M-am logodit cu țările lui Dumnezeu! —

Horot al țărilor, —

Despicam largul câmpilor.

Suspîn usor,

De nor călător...!

Măngăiam des — piscuri de munte...!

Mai punemi odată pe frunte,

Cerule...! O! Cerule înalt...!

Seninul ce-am avut altădat —

Pe cărarea cu stee mărunte...!

Acum fâlfăire streină,

Ma poartă, ma fură...!

Depart de a cerurilor poartă, —

Pe unde ingerii isgoniți din lumină,

Osanda — și zăcură...!

La poarta deschisă altădat —

Năzuesc și acuma să bat.

Cine mă aude? Cin-ia seamă?

Bat, de când...? Dincolo cine mă cheamă...?

Numai tu știți de unde vin eu...!

Ha! Inimă...!

Căci nu ne părăsește Dumnezeu...!

Il y avait MILLE possibilités pour garantir cette solidarité continentale sans craindre les foudres des régimes totalitaires qui les écrasent. Quand on soutient une cause tellement noble et essentielle, indispensable au salut et

Nous sommes certains que les générations futures auront répondu AVEC LA MEME MONNAIE à l'indifférence au manque de considération et au silence à leur sujet qui ont caractérisé le comportement de l'Occident envers le triste sort de nos nations trahies.

A black and white photograph of a large, historic stone building, likely a church or castle, featuring multiple towers and a prominent central spire. The building is situated on a hillside, with a smaller structure visible to the right.

Dar a existat în afară de orice discuție o erd, Vir Georgheiu De ce uită din luerun că maestrul lui, di Elia (care la festet i seau cu publicarea romanelor lui Tără), a numit cartea "Ora 28", "*Biblia* seculului 20"? Uitat di luerun că a fost o vreme când sarele, postur de radio, televiziunea, vorbeau numai de marele Vir Georgheiu? Ciriaci popel Georgheiu sustin că acea carte a fost tradusă în 39 de limbi. Cerem unuia din acești cini să ne spună care sunt acele 39 de limbi? Designăm: aflăm în fața unei mici erocheroril propagandiste: poate — poabil — afirma că acea carte a fost tradusă în 39 de țări, dar nu în 39 de limbi, câte și daci s-a tradus Anglia și Statele Unite, dar do singura limbă, cea engleză. Dar Statele unite, dar Euro- peana... Singurul lucru care a fost tradusă în Span

Au fi un nonsens. În "Cuvântul românesc" au scris gomiiştii americani sălaş pentru a scrie articole de laudă la adresa lui Goma, tot atât de ditrambice, ca şi cele scrise de di Ierunca în "Limite". Numai că numita a venit din Canada, conform liniei de conduită adoptate de a fi loial în coloanele de laudă ale opinilor, a publicat şi rândurile reproduse de la "Cuvântul românesc" în "Cuvântul românesc", cu litere curative. Puţine rânduri, în gura omului, să nu se găsesc şi unele care să nu fie de multă greutate (pentru că ele cuprind crude adevăruri decât toate paginile publicate în aceleaşi ziar, umplute gomiiştii americani.

L'U.R.S.S. et L'OCEAN INDIEN

Par Patrick ARGARICOMENDIA

Depuis des décennies, les démocraties occidentales démontrent leur incapacité. Un Huron aurait pu croire, étant donné que le pétrole est nécessaire à la survie de l'Europe, et que chaque automobiliste est électeur, que les gouvernements européens protégeraient la «Route du Pétrole».

Or il faut reconnaître qu'il n'en est rien, loin de là. Non seulement la France a offert le pétrole saharien aux fanatiques pro-soviétiques d'Alger alors qu'elle avait gagné sur le terrain non seulement les Européens rampants devant les Arabes prétendant anti-impérialistes alors qu'ils ne sont en réalité qu'anticommunistes, mais aussi les chrétiens et qu'à la différence de nos contemporains ils n'ont pas oublié l'épave, mais nos gouvernements, masochistes ou criminels, font tout, et ce depuis le retrait britannique pour raison d'économie (1) à l'ouest d'Aden afin que l'U.R.S.S. puisse contrôler la «Route du Pétrole» et contraindre ainsi l'Europe à capituler.

Rappelons que près de 60% des réserves mondiales de pétrole connues se trouvent au Golfe Persique et que nous dépendons de ce pétrole, le Japon à 90%, l'Italie à 80%, la R.F.A. à 83%, l'Australie à 60%, la France à 51%, etc. d'où l'extrême importance du contrôle des pays producteurs et des voies maritimes reliant le Golfe Persique au Pacifique et à l'Europe.

Nous n'avons pas la prétention de jouer les Cassandre, mais que se passerait-il si l'U.R.S.S. installait en Afghanistan et en Iran, possédant enfin un débouché terrestre sur les mers chaudes ce qui lui permettrait de surveiller ainsi les détroits du Golfe Persique? D'aucuns nous reprocheront peut-être notre pessimisme, mais qu'ils prennent la peine de consulter une carte; ils vérifieront d'eux-mêmes que notre avenir se joue en l'Océan Indien et qu'il est loin de nous être favorable.

La situation en Afghanistan et en Iran est pour le moins confuse, et il est trop tôt pour savoir si les musulmans rebelles aux communistes de Kaboul gagneront, quant à l'Iran. Mais gouverner nous que les Soviétiques n'ont pas hésité brusquement à avancer deux de leurs pièces pour atteindre l'Océan Indien et que si les tyrans rouges du Kremlin n'ont pas encore réussi à contrôler à la source le pétrole destiné aux Occidentaux, ils se sont attachés à s'assurer peu à peu des bases navales le long de la «Route du Pétrole».

On aurait tort de croire que le canal de Suez a perdu toute importance stratégique. Certes, les «super-tankers» ne peuvent l'utiliser à cause de sa modestie profonde et ils sont d'ailleurs plus rentables que les petits pétroliers de 70.000 tonnes même s'ils retournent à vide au Golfe Persique via le Cap, mais qui peut dire, s'il n'est pas exclu dans quelques années, la crise économique du Monde Libre se développant, que les petits et moyens pétroliers redeviennent compétitifs; les Occidentaux s'étonneront alors de voir le canal de Suez contrôlé par l'U.R.S.S. qui lentement mais sûrement étend sa domination sur l'Éthiopie et sur le Sud-Yémen — où se trouvent 2.000 conseillers cubains, est-allemands et soviétiques — fermant ainsi le détroit de Bab el Mandeb.

En 1978, la Somalie pourtant depuis de nombreuses années pro-soviétique a envahi l'Éthiopie révolutionnaire. Or, à la surprise — la surprise n'est que l'absence d'illusion — des Occidentaux, l'U.R.S.S. a abandonné son protégé somalien pour soutenir l'Éthiopie plus peuplée, plus riche, et située à la partie méridionale du canal de Suez.

Pourquoi aurait-elle hésité pûnchâner, le Monde Libre se fait d'ailleurs la Somalie, de lui envoyer des armes, et réité sans réagir, résultat, l'Éthiopie a vaincu la Somalie, ce qui nous importe peu, mais désormais l'Éthiopie et la Somalie, qui devant l'inertie occidentale a renoué avec Moscou, sont plus fermement que jamais membres du camp soviétique.

La marine soviétique peut ainsi bénéficier dans cette région en toute tranquillité, de facilités portuaires à Aden et à Mukalla au Sud Yémen, à Mogadishu et à Berbera en Somalie, sans oublier Monbasa au Kenya et Dar es Salaam en Tanzanie.

La situation ne nous est pas guère plus favorable dans la zone sud de l'Océan Indien même si les luttes intestines entre les communistes pro-soviétiques, les communistes pro-chinois et les communistes partisans d'un «socialisme africain» sont vives dans le Mozambique de Samora Machel et le Madagascar du colonel Ratsiraka, tous deux «serouche» anti-occidentaux.

La encore, la France a failli à sa mission. En effet, les

flottes qui formaient le Territoire d'Outre Mer (T.O.M.) des Comores se trouvent à l'entrée du canal de Mozambique par où transite 60% de l'approvisionnement en pétrole de l'Europe.

Or Giscard d'Estaing, digne successeur de De Gaulle, a donné l'indépendance aux Comores en 1975; seule ont échappé à cette nouvelle liquidation, l'île de Mayotte qui s'obstine à rester française malgré Paris et les flots qui l'entourent l'île de Madagascar: les Glorieuses, Tromelin, Juan de Nova, Bassas de India, Europa rattachées — pour combien de temps? — au Département d'Outre Mer (D.O.M.) de la Réunion.

Reste comme dernier bastion occidental l'Afrique du Sud des Boers, seule escale pour les «super-tankers» avant le côté ouest de l'Afrique qui nous est d'ailleurs tout aussi défavorable.

Quant aux îles centrales de l'Océan Indien, nous avons tout fait pour être pendus avec la corde que nous avons nous-même fournie aux Soviétiques.

L'U.R.S.S. dispose de nombreux points de mouillages, dans l'île de Socotra (qui dépend du Sud-Yémen) au débouché du canal de Suez, dans l'île Maurice, dans les Seychelles — dont l'île principale Mahé possède un port en eau profonde et le meilleur aéroport de la région — depuis le coup d'État du 3 juin 1977 de France-Albert René aidé par des guerilleros formés dans des camps installés en Tanzanie. Comme le précisait France-Albert René dans une interview au journal français «Le Monde» du 13 septembre 1978: Nous sommes à la pointe du combat pour la démission de l'U.R.S.S. de l'Océan Indien, et en aucun cas, nous n'accepterons l'installation d'une base aux Seychelles. Humour dû à la colonisation britannique sans doute?

Grâce à ce coup d'État dont les mass media ont peu parlé, l'U.R.S.S. surveille les quatre Routes du Pétrole qui longent l'archipel des Seychelles: la route du Golfe Persique, la route de l'Extrême Orient, la route de la Mer Rouge et la route du Cap.

Si nos lecteurs ont réussi à nous lire jusqu'ici, qu'ils ne désespèrent pas et qu'ils songent à l'évolution depuis quelques années du sous-continent indien.

Au Bengla Desh, Sheikh Mujibur Rahman s'était empressé d'autoriser les Soviétiques à utiliser le port de Chittagong; hélas pour ceux-ci, l'armée a renversé Sheikh Mujibur Rahman en août 1975 et après une tentative de contre-coup d'État de militaires pro-soviétiques, le général Ziaur Rahman a pris le pouvoir en novembre 1975 et même depuis — et avec succès — une politique anti-communiste. Il a d'ailleurs été élu Président de la République le 8 juin 1977 à une forte majorité contre le général Osmali, soutenu par le P.C. local.

En Inde également, les Soviétiques sont considérés comme personnes non grates. Moraji Desai, successeur de la pro-communiste Indira Gandhi, a certes précisé après sa victoire aux élections législatives de mars 1977 qu'il n'entendait pas remettre en question le traité d'amitié, de paix, de coopération de 1971, mais désormais la marine soviétique se voit privée de ses bases de Visakhapatnam près de Calcutta et de celles des îles Andaman et Nicobar proches des côtes birmanes et thaïlandaises, à l'entrée du détroit de Malacca, lieu d'importance, car situé sur la route qui relie le Golfe Persique à l'Extrême Orient.

Quant à la délicate île cinghalaise, elle a suivi l'exemple du grand frère indien en renvoyant l'égérie des ennalgins, Sirimavo Bandaranaike, lors des élections de juillet 1977 et son successeur Junius Richard Jayawardene est réputé pour ses amitiés pro-occidentales. Notons d'ailleurs que depuis ce renversement d'alliances, de violents incidents ont périodiquement lieu entre les cinghalais et les tamouls; coïncidence sans doute si ceux-ci qui vivent en majorité dans le nord-est de l'île, là où se trouve la base navale de Trincomalee, réclament l'indépendance.

No désespérons donc point, même si les navires soviétiques patrouillant dans l'Océan Indien sont au nombre de 25 aujourd'hui — dont le porte-avion *Minak*, deux croiseurs lance-missiles et le plus gros navire soviétique de débarquement *Ivan Rogov* — contre sept en 1967.

Contre cette force imposante, l'Occident ne peut compter que sur la VIIe Flotte américaine basée aux Philippines, à Subic Bay, dont la zone d'opérations s'est étendue à l'Océan Indien et qui a reçu le renfort du porte-avion *Midway* et de la frégate *Downes*.

A ces navires américains, il convient d'ajouter les 12 bâtiments français: la France a d'ailleurs un rôle important à jouer grâce à ses bases de la Réunion, de Mayotte et de Djibouti. Encore faut-il que le gouvernement français daigne fournir à ses officiers les moyens d'une politique nationale digne de ce nom.

Qui sait, peut-être qu'un jour les gouvernements occidentaux cesseront d'être incapables, mais autant leur demander de cesser d'être démolisseurs.

MULTUMIM DOMNULUI VALIMAREANU

«Di Sima s'a pozat undeva între câjiva tineri, cari ar fi fiind noi legionari, la «depunerea legământului». Legionarii, naturali, de factură simistă, jurați să-și urmeze seful la bine și la rău. Si cum jurează năzuindu-se a oricărui novice și să-și întrecă seful — lucru confirmat și de observația populară, cu capra care sare masa, și lada casa — cine știe la ce ne putem aștepta dela fletările entuziasmului al noilor «legionari». Afară de cazul că Sima, om dovedit practic, îl poposește din timp, natural gratis, în născuiva echipe...»

(VATRA, n. 180, Apr-Iunie 1970, p. 23.)

N «faimoasa» publicație trimestrială «VATRA» (n. 180 din Aprilie-Iunie 1970), nu mai puțin «renumită» Petre Valimăreanu își permite să facă anumite «afirmații binevoitoare» (nu știu dacă sublinierea mai este necesară, cunoscută fiind reputația autorului) în legătură cu depunerea legământului de credință legionară de către o parte a grupului nostru de tineri din Franța, ce se pregătesc pentru difecia, dar nu mai puțin frumoasă, viață de legionar. O mână de oameni ce-au înțeles măreția doctrinei legionare și au venit cu entuziasm să lupte și să sacrifice pentru mărețul ideal al Gărilor de Fier.

Însușirile și atitudinile, extrem de vulgare, ale diul Valimăreanu (care-i sunt de altfel obșnuite), vin azi să isbească sufletele unor tineri, ce-au învățat alte norme de comportament și atitudine umană în gîdîțele de pregătire la care au luat parte.

Mărturisim că am fost cu toții surprinși, mirați, nedumeriți! Dece atâtă răutate și venin față de niște oameni, pe cari di Valimăreanu nu-i cunoaște, și cari, veniți din lăduri românești au înțeles să devină legionari! Dece Dăa, prin afirmațiile din respectivul paragraf, vrea să fie în același timp «spiritual» și «ironic» la adresa noastră? Ce-i jeneză pe di Valimăreanu în atitudine solemnă a celui grup de noi legionari pentru a-i injuria fără nici cea mai neînsemnată provocare din partea lor?

Constatăm că această atitudine grosolană pare mînie bolnavicioasă în comportamentul Dăale, de câte ori e vorba de membrii Mișcării Legionare. E trist și simptomatic!

Dar să fie convins că legirile Dăale batjocoritoare nu ne supără și nu ne ofensează. Dimpotrivă, ne fac chiar plăcere! Venind din partea Dăale, le considerăm ca «realce complimente». Se va întreba, deoc? Pentru că, fiecare dintre noi, printre primele lucruri ce-am aflat și am avut ocazia să verificăm, de cum am ajuns în exil, a fost faptul următor: dacă vrei să ai certitudinea că te găsesc pe drumul cel bun, atât în lupta pentru eliberarea țării și a neamului, cât și în pregătirea legionară pe făgașul trasat de Captain, de Moța, de Marin și de atîți alți mari înalțași legionari, e să fii «Incondolat» de către «moralistul» Valimăreanu, în nu mai puțin «moralistul» «Vatra». Așa că primii, domnule Valimăreanu, primele noastre mulțumiri!

Faptul că directorul moralist al Vetrei scrie desprețuitor că ne-am «pozat undeva» cu di Comandant Floria Sima, ne-a făcut să ne indignăm la început. Acest «undeva» ni se părea un sacrilegiu! Apoi, reflectând, ne-am zis: Cu atît mai bine Nu!-putem cere omului mai mult de cît e capabil să simtă di Valimăreanu își dă încă odată în petec.

Nu știu dacă acest domn poartă ochelari sau nu. Nu ne-am înălțat niciodată și nu-l nici măcar păgubă! Credem însă că ar trebui să-și schimbe dioptricia, deoarece pe fundalul fotografiei se vede «Monumentul Moța-Marin» dela Măladononda, și acei «NUDEVA» este locul de jertă supremă al celor doi mari eroi legionari. Ar fi putut avea un câl de mic respect pentru cei doi martiri, în numele cărora dă lecții de morală tuturor.

Pe semne, di Valimăreanu nu cunoaște acest sfînt loc de pelerinaj, nu numai pentru noi, ci pentru întreaga lume naționalistă. Nu putem decât să mulțumim lui Dumnezeu că un astfel de personaj nu a pîngărit încă acest locaș atât de prețios nouă. Așa că, din nou mulțumim domnului Valimăreanu.

Deosemena, vîndu-se pe alții înconjurăți de tinere cadre, în timp ce în jurul Dăale nu este decît vîd, pe semne că

faptul l-a provocat o subită creștere de aciditate gastrică. Nu-i de mirare pentru un vechi invidios înrăit.

Totuși, pentru cineva ce se consideră «doctrinar» al învățămintelor Captainului, apariția noilor vîlăstare care să ducă mai departe lupta legionară, ar fi trebuit să-i facă plăcere. Asta-i legea justă a dragostei legionare. Dar nu și pentru di Valimăreanu De-altfel, nici nu l-ar fi cu puțință. Impotmolt de mult în mîgălina deasneadejet, dacă a avut totuși curajul să se aventureze până acolo, își așteaptă neputincios jaluicui sfîrșit. Și totuși Germania ascunde mult tîneret român, ce-așteaptă învățătura cea bună. Dar ce folos când nimic nu ai a spune. Și poate e mai bine așa, pentru binele Mișcării. Deci, și pentru ei, care-au scăpat nefastele înrăburii vîlămărene, încă odată, mulțumiri!

În continuare, același domn Valimăreanu se referă înalidos la «născuiva echipe». Subtil și perfid, crezînd că nu știm la ce se referă. Am fi curioși să știm care a fost atitudinea Dăale la «Circularea» din 28 Oct 1953 «Formarea Grupului 13» și mai ales CAT din atitudine de azi se datorează atitudinii de atunci... Așa cum se comportă, nu ne-ar mira ca înviitor, di Valimăreanu să-i reproșeze și Captainului faptul că a permis plecarea în Spania lui Moța și Marin...

Cum «spiritul» Dăale a trecut prin doctrina legionară ca «găscă prin apă», ne putem aștepta la orice.

Dacă prin aceste «născuiva echipe» se gîndește, simțindu-se vizat, la «neprețuilele» rămășițe pămîntesti (deocarece sufletește ne îndolm că mai reprezintă ceva), îl putem liniști și asigura că va depăși suta de ani. Avem o seamă de alte lucruri mult mai importante și urgente de făcut decît să ne ocupăm de cazul incurabil al unui individ deja definitiv descalificat în ochii noștri.

Deși noi nu suntem decît la început de drum, avem impresia că «v-am depășit» domnule Valimăreanu și nu avem intenția să facem cale întoarsă pentru a vă contempla Lăsam călini să urle, în timp ce caravana noastră trece. Am înviat, de când ne-am dăruit Mișcării Legionare, să fim alfel decît vă arătați DV față de noi!

Când intri în pădurea cu fiare sălbatice, trebuie să intri cu curaj. E ceace încercăm noi, acești tineri pe care-i tratați cu atîtă ironie. Ne vom abate a străbătem cu pieptul înainte și cu fruntea noastră, iar nu devenind reptilă ce mușcă și-și răspîndește veninul ca anumiți... În orice caz, acum vă cunoaștem și mai bine în adevărata DV «lumină». Deaceea, niște ultime mulțumiri, domnule Valimăreanu!

Cătălin Nifescu

MOTUL LA NAVACERRADA ROMANILOR DIN SPANIA

Măi frate Ciura, stii unde-am ajuns? La capătul pămîntului european. Aici, la Navacerrada, șeau-l de-ajuns. Să-mi dau seama c'avem și sînge din sîngele hispan.

Mă uit în jur, aceiași munți Și-aceiași cer ne-a fost alenă; Purtam o stea și un destin surăzător pe frunți. Cu frații din Hispania, în care s-a născut Traian.

Eu frate Ciura, nu mă simt străin, Nici când colind prin Pirinei; Ci, când văd un spaniol mă-nchin Și sic, măi Ciura, uite că Și aici, sunt tot oriacei de-ai mei.

V. COPILU CHEATRA

L'ESPRIT DE MAJADAHONDA

13 Janvier 1979

J'ai vu le monument de Majadahonda!
J'ai vu les légionnaires roumaines se retremper dans l'atmosphère d'enthousiasme qui l'entoure!
Je me suis prosterné, auprès d'eux, dans le même recueillement!
J'ai compris la grandeur de leur foi!
Je me suis senti renouvelé dans les profondeurs de mon être!
J'en souhaite autant à ceux qui aiment leur pays et leur nation!

Notre monde occidental vit les affres d'une nouvelle défection capable de lui permettre de se reprendre et de survivre. Le monde, plongé dans le tourbillon des idéologies désagrégeantes, chancelle, incapable de retrouver ses assises ou du moins, de s'assurer une sortie honorable qui lui garantisse une reprise de sa conscience.

De tous côtés, l'homme moderne — et surtout la jeunesse — se heurte à l'effroyable vide spirituel et à la mentalité de relâchement et d'indifférence qui sont les plaies de l'époque. Une politique de laisser-aller, portée au paroxysme dans l'Occident démocratique provoque une attitude réfractaire à la discipline au respect des valeurs essentielles de la vie, à l'amour de sa race, au patriotisme et à la dignité. Comme emportées par une vague de fond, toutes ces caractéristiques vitales fondamentales, de la condition de l'homme accompli se trouvent balayées et en péril. Tout est déséquilibré sous l'action centrifuge des tendances négatives qui s'efforcent de réduire l'individu à l'état de larve.

Les quelques forces conscientes, conscientes du danger qui menace les assises de la civilisation chrétienne, les fondements des nations et la personnalité de l'homme, luttent pour empêcher l'effondrement qui se profile à l'horizon. Cependant, les appels qu'elles lancent paraissent tomber dans un vide insupportable. L'humanité court à sa perte comme attirée par le néant!

Pourquoi tant de mollesse, de pusillanimité et de lâcheté dans l'attitude de tant de peuples fières et dignes, JADIS? Pourquoi tant de capitulations et de compromissions honteuses dans la politique de tant de nations courageuses et éprises de justice, JADIS?

Serait-il question d'une censure irréversible de leur mécanisme de leur jugement, prélude irréversible de leur déchéance?

Nous ne pouvons pas le croire! Il n'est pas possible qu'un tel mal ronge en même temps des centaines de millions d'individus, différents comme culture, aptitudes et tempéraments. Ce n'est une question d'essence intérieure, mais plutôt l'influence néfaste d'une éducation portée vers l'indifférence et l'égoïsme. Complétée par une propagande dirigée dans le sens du mépris des choses qui embellissent et relèvent l'individu.

La décadence de l'Occident à laquelle nous assistons, n'est que LE RESULTAT D'UN COMplot. Complot qui s'attaque aux vertus et aux caractéristiques qui font la grandeur de l'homme et des nations. Depuis des décennies, les peuples occidentaux baignent dans cette atmosphère amollissante qui rend les individus incapables de saisir et de comprendre le mal qui les ronge. Aveuglés par l'attrait des violences qui leur sont prodiguées, repus par l'abondance des ressources gastronomiques, enchanés par les perspectives hyperboliques déclinées par l'infime cohorte des démagogues, travaillés en profondeur par de séculaires idées anarcho-libertaires et matérialisto-humanitaires, la majeure partie de ces Occidentaux ONT PERDU LE SENS DU DEVOIR ET CELUI DE LA RESPONSABILITE.

Epaves inconscientes du sort qui les guette, ils s'affaissent dans un élan facile et sans perspectives. L'Occident se meurt, non pas par manque de vitalité, MAIS PAR MANQUE DE COURAGE. Manque de courage sous toutes les formes. celui de rejeter la voie de la lâcheté qui lui est tracée par les mains expertes des forces occultes; de regarder en face et de juger honnêtement l'avenir qu'on lui forge; d'appeler par leur vrai nom les ennemis internes et externes, qui les assènt et le ridiculisent; de faire appel à ses vertus morales et héroïques, qui l'ont fait ce qu'il est; de relever la tête et de se préparer au combat.

On reste stupéfait devant cette incroyable capitulation, camouflée sous le prestige de l'humanisme, de désir de paix, de l'égalitarisme et du mélange des races!

Où se cache donc la fierté impressionnante et la vigueur conquérante de cet Occident qui, en cette fin de siècle, attend l'épanouissement de son économie grâce aux millions de nègres et d'Arabes qui l'envahissent, et qui cède à toutes les pressions (politiques, économiques ou autres) dans l'espoir fallacieux de pouvoir jouir A L'INFINI du bien-être du ventre.

Amollissement des membres et ramollissement des esprits!

Serait-il sans remède, cet état catastrophique? Serait-il, cet Occident, voué à la disparition en tant que noyau de civilisation, par la faute directe de ses propres représentants? Faudrait-il se résigner à le voir s'écrouler sous le poids de ses propres incohérences et de ses capitulations?

NON! Cet Occident, plein de péchés et de défaillances, NE DOIT PAS PERIR! Il doit se reprendre, il doit se retrouver, il doit faire revivre son courage!

Et pour cela, il n'y a qu'un seul remède, un seul chemin: FAIRE SIEUNE LA GRANDE NORME DE CONDUITE QUE LES LEGIONNAIRES DE LA GARDE DE FER APPELLENT: L'ESPRIT DE MAJADAHONDA!

C'est le retour à l'idéal chrétien, à la fierté de sa race, à la volonté de combattre pour une cause élevée, à la conscience du sacrifice! Ensemble de forces vitales qui constituent le fondement de toute reconstruction nationale, le seul qui puisse s'opposer victorieusement aux forces négatives et centrifuges qui assaillent et ruinent de toutes parts la société occidentale.

C'est l'esprit des combattants de la GARDE DE FER tombés en 1937 à Majadahonda, au cours des rudes combats pour la prise de Madrid par les forces nationalistes. Exemple grandiose de compréhension fraternelle pour une cause qui, directement, n'était pas la leur, mais qui, par ses côtés spirituel et idéologique, ÉTAIT LA CAUSE DE L'EUROPE TOUTE ENTIERE ET DE LA CHRETIENNE.

Pour les légionnaires de la Garde de Fer d'alors, l'Europe et la Chrétienté ne pouvaient être sauvées que par un SURFUS DE SACRIFICE VOLONTAIRE — sang de héros offert magnanimement pour que les forces de l'oppression et des ténébreux soient écrasées.

Depuis lors, pour les légionnaires de la Garde de Fer qui sont passés par tant d'épreuves sanglantes et exemplaires. Hier comme AUJOURD'HUI, AUJOURD'HUI comme DEMAIN, l'Esprit de Majadahonda reste intact. Pour eux, cet esprit — règle de vie et règle de mort — constitue leur ligne de comportement. En Roumanie comme à l'étranger, ils luttent et tombent depuis plus de 40 ans, sans se plaindre de leur sort. Ils savent qu'ils accomplissent UNE MISSION!

Vieux camarades ou jeunes combattants, ils savent que le salut de leur pays, de l'Europe et du monde entier réside dans l'adhésion consciente à l'Esprit de Majadahonda. C'est ce qui les sauve au milieu d'un monde en décomposition. C'est ce qui les rend invincibles et redoutables!

Ils ont fait leur choix!

ooo

Il incombe à la jeunesse de cette Europe qui se cherche D'EN FAIRE AUTANT!

Heureux ceux qui, pénétrés de l'esprit de Majadahonda, ont vu leur vie à combattre les forces du mal et à faire revivre les vertus qui élèvent l'homme!

Heureux ceux qui, dans l'Occident défaillant, se montrent capables de comprendre cet ESPRIT, de l'adopter pour le salut de leurs patries et de leurs âmes!

Dans la nuit et le pourrissement qui nous entourent, il n'y a qu'une seule voie qui puisse nous sauver: LA VOIE DU COMBAT ET DU SACRIFICE, SOUS LA PROTECTION DE LA CROIX, INCARNEE DANS L'ESPRIT DE MAJADAHONDA.

Blaie! RUTASKOL DE LA KALEONE

NOUS OCCIDENT, LA BÊTE A ABATTRE

par Yvonne GOUEMAND

Il est frappant de constater actuellement que ce sont les *progressistes* — c'est-à-dire, en fait, les gens sans code religieux, ni moral — et non les *réactionnaires rétrogrades* qui ont provoqué une véritable explosion de la morale.

Dans quel sens? Dans celui de stigmatiser sans relâche toutes les erreurs et tous les crimes que l'Europe Occidentale, blanche et chrétienne, a commis depuis vingt siècles. On les recherche, on les accumule, on les monte en épingle.

Comble de perversité: on nous force à chaque instant à nous convaincre de plus en plus de notre indignité foncière, pour nous forcer à nous agenouiller, à nous couvrir la tête de cendres devant nos propres péchés... On nous pousse donc, devenus TOTALEMENT INDIGNES AUX YEUX DE TOUS, mais surtout à nos propres yeux, à nous rendre — la corde au cou — à nos ennemis qui n'attendent que cela, puisque ce sont eux-mêmes qui orchestrent de toutes pièces cette sinistre farce!

Certes, il y a les naifs irréductibles, les rêveurs irréalistes qui en sont restés au désir utopique d'une société parfaite et se désolent de nos défauts. Il y a aussi les conformistes et les lâches, qui ne se hasardent jamais à critiquer une idée-force qu'ils entendent clamer sur tous les toits.

Mais derrière eux, il y a CEUX QUI SE SERVENT D'EUX et de leur ignorance (ou de leur mauvaise conscience) et qui poursuivent un but politique bien défini qui n'est rien moins que la domination du monde.

Or, toute société a ses défauts, ses déchets — elle ne serait pas humaine sans cela.

Mais ce qui est TERRIBLEMENT GRAVE, c'est que (tandis que nous sommes occupés à nous accuser de tous les péchés du monde) NOUS SOMMES PARALYSES PAR CETTE CULPABILISATION. C'est Soljenitsyne qui a dit que «l'Occident n'est pas faible, il est seulement paralysé».

Fait tragique pour l'avenir de l'Occident tout entier, c'est que cette culpabilisation a gagné complètement les USA, que ces Américains «culpabilisés» n'ont plus affronté le jugement du monde — même pas celui de leurs ennemis les plus féroces, ceux qui leur ont voué une haine implacable et ont juré leur perte. Ils n'ont pas intervenu énergiquement en Afrique, ne se sont pas opposés à l'invasion des communistes et des Cubains qui, armés jusqu'aux dents, avaient l'Afrique à bouchées voraces au nom du droit des peuples à disposer d'eux-mêmes.

Ils n'ont même pas osé — et c'est le comble — intervenir pour sauver le régime du Sha d'Iran, souverain moderne, occidentalisé, d'un pays riche en pétrole, qui n'était inféodé, ni à l'Internationale Communiste, ni à l'Internationale Islamique. Et, d'un commun accord, comme par un miracle constamment renouvelé, tous les «médias» occidentaux ont aveuglément, suicidairement, soutenu un mouvement religieux fanatique, entièrement étranger à notre pensée et à notre conscience, dont tout le combat était dirigé ouvertement contre la pourriture irrémédiable de notre Occident moderne, contre une évolution vers une socio-démocratie qu'on voulait lui imposer.

Rares sont ceux chez nous qui ont lancé un cri d'alarme devant cette nouvelle et lâche abdication dont nous sommes devenus coutumiers. Abdication, non seulement de nos forces vives, mais même de notre simple faculté de raison, d'analyser et de prévoir (même pour un avenir immédiat) les conséquences catastrophiques que vont avoir sur notre économie et notre niveau de vie les graves événements d'Iran, et peut-être même sur notre propre survie.

A force de faire sans cesse notre examen de conscience et de nous convaincre chaque fois plus de notre indignité nous perdons de vue ce qui est la loi première de la nature, LA LOI DE SURVIE, le maintien de sa propre vie. Et pendant ce temps, les communistes de tous crins — que les scrupules moraux n'ont jamais étouffés — occupent de plus

en plus de pays (directement ou par subalternes interposés), pour y créer des «camps de travail» ou «de rééducation», ou TOUTES LES LIBERTES sont effacées brutalement.

Une des contradictions les plus stupéfiantes est inépuisable de l'Occident est que, tandis qu'il était PIERRE DE SA RACE (et on se devait de l'être), lorsque la race blanche était victorieuse et conquérante. Maintenant que la race blanche est attaquée de toutes parts, OU SA SURVIE EST EN JEU, on l'a drogué, anesthésié par la propagande au point qu'elle a HONTE DE CE QU'ELLE EST ET NIE FAROUCHEMENT SA PROPRE SPECIFICITE, alors que nous assistons dans tous les points du globe à une violente montée de toutes les formes de racisme.

Et ce qui est pis, le terme même de *racismes*, totalement dévié de son sens premier et élevé peu à peu à la place de choix qu'occupe la mot *antisémitisme* dans les notions vouées à l'exécution aveugle du public, envahit totalement notre vie de tous les jours, insidieusement, obstinément. Il est un fait symptomatique, c'est que l'accusation de *racismes* N'EST APPLIQUEE SYSTEMATIQUEMENT QU'AUX SEULS OCCIDENTAUX.

Ceux qui orchestrent cette campagne destructrice sont convaincus de penser, de posséder la vraie culture et surtout de dispenser à leurs contemporains l'information indiscutable. Sans doute, certains d'entre eux, se prennent-ils pour des prophètes!

Si bien qu'il n'est plus de «bons Occidentaux», il n'est plus de «bons Français».

Nous nous trouvons devant cette réalité sans appel: — OU nous sommes les héritiers dégénérés d'ex-colonisateurs, massacreurs et spoliateurs, qui n'avons laissé derrière nous que la misère et la ruine.

— OU nous sommes des bourgeois sordides, dévoreurs de prolétaires et de pauvres émigrés.

— OU nous sommes des nazis-racistes, amoindris du sang et de l'argent juifs, arabes ou nègres.

Et c'est sur ce dernier point que se déchaine toute la presse judéo-communiste, avec une vigueur et une insistance dignes de meilleures causes.

Il est apparu dans «LE MONDE» du 4.11.78, sous la signature de René-Victor PILLES, un article au titre apocalyptique «La bête immonde». Qui est cette bête? En bien, ce sont les «bons Français», c'est la «France profonde» que l'auteur dépeint complaisamment comme UN RAMASSAIS DE BRUTES ET D'EGOISTES, qui osent regarder d'un mauvais oeil les terroristes et les marginaux (notre gloire nationale [1]); qui osent réclamer la peine de mort, et qui «ne détestent pas à la fin des repas de communion goûter du fufu au dessert».

Et voilà le grand mot lâché une fois de plus: UNE FOIS DE PLUS, NOUS SOMMES DES RACISTES, et de la pire espèce, puisque ANTISEMITES!

D'autres articles du même acabit ont été relevés, non pas seulement dans «LE MONDE», mais dans «L'EXPRESSION», «LE NOUVEAU OBSERVATEUR», etc. Dans «LE MATIN» du 13.11.78, sous la signature de Jean François KAHN, qui se plaît à relever laborieusement certaines «stupidités» qui marqueraient notre passé national depuis Vercingétorix.

Qui articles venimeux, inspirés par la lamentable affaire «Darguer de Pellepoix» — montée de toutes pièces pour refaire la «lumière» sur un passé vieux de près de 40 ans et pour déchainer une chasse aux sorcières — SUIVENT UNE LIGNE BIEN DEFINIE POUR SALIR CONTINUELLEMENT L'OCCIDENT, lui chercher des insultes et la haine dont le cœur de nos «PROGRESSISTES» déborde et que leur plume est toujours prête à distiller.

On recherche sans cesse allègrement les fautes commises à travers l'histoire par les Occidentaux, usant hypocritement d'une arme du racisme qui est: LE MENSONGE.

Qui a prétendu que nous avons été tout des Saints à tout moment de notre histoire? Mais quel est le PEUPLE, quelle est la CIVILISATION, quelle est la RACE qui, à un moment donné de son histoire, n'a pas été coupable?

Cette indignation vertueuse de certains «humanistes», prétendant défendre les droits de l'homme et toutes ses libertés est odieuse.

Cette volonté délibérée de rabâcher les horreurs du passé, en nous culpabilisant chaque fois plus, nous Occidentaux, est destinée à DETOURNER L'ATTENTION DE L'OPINION de toutes les horreurs, mille fois pires, qui se passent EN CE MOMENT dans le monde, du moins les plus criantes.

Certes, on n'a osé d'amplifier à l'infini les erreurs de

- 2

siune nemții aceau aparate perfectionate și cu horta Bucurestilor înaintea imi indică exact casa în care era un aparat englez învâlmându-mă să facem o descenderie. I-am amânât până după amiază și îndată l-am instigat pe Stirley, iar acesta pe Maniu Turcanu a fost multul nelătmărit într-o casa de pe Vasile Lăscăr

După amiază când ne-am deplasat la Stirbey cu poliția germană, de sigur n-am mai găsit nimic. Nemții, însă, le-a părut suspectă toată treaba și ne-au spus că pricep nedumerirea lor au revenit la mine după o săptămână de această dată anunțându-mă că au detectat un aparat suspect. Fără să mi spună unde

Am plecat imediat cu toții în Vasile Lăscăr. Într-o cameră la marmură l-am găsit pe Turcanu Binețel, l-am arestat. Nemții l-au cerut ei dar marelui s-a opus, și l-am găduit într-o garsonieră la Direcția generală a Siguranței Statului cu aparat cu tot de unde putea să emita în continuare, cu informațiile culese în timpul nopții când avea învoire să lese în oras. Aceste era antienglezismul nostru.

— Dar ce s-a întâmplat cu Turcanu, după stabilirea misiunilor militare aliate la București? — l-am întrebat.

— „L-au luat englezii, l-au dus la Cairo, l-au judecat și l-au executat, pentru că ucisese pe col Schmidt. Englezii stiau tot! Nu numai atât! Prezenta Veturiei Goga în prealma imediată a marelui lui spunea ceva? Adică, pentru mine să fi fost o simplă întâmplare prietenia apontană a unei Goga pentru soția marelui? Stiam și tole-ram, socotindu-l pe englezii interesați în distrugerea forței care reprezenta realitatea o primejdie nu numai pentru Imperiul englez, dar pentru Anglia însăși, ca entitate geografică și istorică. Eu și marelui, chiar Ică Antonescu, am fost cei care am tolerat pe Veturia și prin ea un ochi al Angliei în tot ceea ce făcea marelui, chiar în conducerea războiului. Poate am greșit.”

De acum, scrie cu Cristescu imi deveniseră o necesitate. Cu amintirile și povestirile lui, evadam din realitatea pe care o trăiam. Doar temerea unor noi anchete mă tulbura. S-au așezat, însă, câteva zile în care numai Cristescu era chemat, și numai dimineața. De câte ori se reînnoțea în celula, mă îndemna să-i spun povești din viața mea:

— „Un amor, ceva? Pe unde ai stat acum, domnule, de nu știu astăzi nimic? Să-ți spun eu... Astora le este teamă că nu reușii la bătaie și te omoară! Și n'au nevoie, deocamdată, să te omoare. Au nevoie de tot ce stii... Mai bine spune-mi mie o gazdă, numai una, și n'ai idee cât îți ușurezi situația. În definitiv de ce ai suferi numai dta?”

La toate aceste invitații rămăneam mut, dar încercam să ies „o amintire” care să nu aiba nici-o legătură cu viața mea, ceva julesvernia și nu reușeam. O totală detașare de viața mea, tocmai în momentele acestea, era o imposibilitate. Pentru că tocmai atunci imi reveneau în minte cu acuitate, momente din copilărie, momente din adolescență, și cu atâtă prospețime, încât totul imi părea petrecut într-un trecut foarte apropiat, și parcă totuși, chiar momente din cele mai diferite, trăite la distanțe mari, imi păreau că se leagă unele de altele, într-o atitudine încă o singură verigă dacă desfaceam, și ar fi desirat totul. O singură viziune învechiam: renunțarea totală, în conștiința mea, la viață. Să a consider nefolositoare de aici înainte, să o consider imposibilă, să o consider chiar primejdioasă și acest gând imi părea înțelept, și mângăitor.

Imi revenea cu stăruință, în memorie, o scena din copilărie. Un frate al meu spărsese un geam. M'am grăbit să-i denunț mamei. Bătăia am încasat-o eu, iar fratele care spărsese geamul fort admonestat părintește, cu recomandarea care mi-a fost făcută, poate de zece ori într-un minut: „să nu pârâștii”. Dar imediat începeau judecățile: dacă nu se potrecea această scenă în copilăria mea, și dacă nu mi-o aminteam, ce aș fi făcut astăzi? În ce măsură educația era înfrângerea acestor structuri noastre? Răte omul făcut să fie bun sau rău? Detășarea pe care le încercam, mă nelăstărea, dar numai în măsura pe care le încercam, ju-decând și privire la stăruința mea în clipa de față. Trebuia să le depășesc imi spuneam, și reușeam dar numai pentru scurt timp. Pentru că în fracțiuni de secundă se aglomerau atâtea probleme, atâtea regretate, atâtea remușcări. Parcă mai ales remușcări. Cele mai insignifiante greșeli din viața liberă, imi păreau catastrofe imi aminteam, de ex—că aveam o cățea, pe când eram de 7-8 ani, pe care toți frații o îndrăgisem, și pentru care neagră o boleasem. Negruța. Negruța făcuse o rană la ureche, care sufla. În mintea mea de copil, s-a născut o bănuială văzând-o că sufla. „Dacă turbează?” Când tata s-a interesat de bătăia această l-am instigat că Negruța a turbat imediat o închisoare într-un colț de parcuri și a împuscat-o. În viața mea de după aceea imi a revenit de multe ori în memorie momentul arsei de foc și îndrăpătarea care am făcut-o. Negruțul. Dar niciodată n'a stăruit în atâtea prezență, ca în clipa pe care le trăiam după arestare. Negruța mă însoțea în bădă, în toame. În chinuri. Săptesprezece ani

cât am parcurs închisorile comuniste, Negruța a fost unul din cei mai apropiați prieteni. N'au fost prea multe zile în care Negruța să nu fi fost prezentă în amintirea mea, în remușcarea mea, în afecțiunea mea...

În toată tututor acestor frământări, ipoteze, concluzii, Cristescu este chemat „să”. Se întorcea după 4 ore și-mi spune:

— „Nu cred că mai stai mult aici. Te iau de lângă mine. Sau te duc la o altă închisoare, sau în altă celulă. Trebuie să-ți termin povestea lui Schauer. Așa mai avea multe să-ți istorisesc, pentru că până la urmă tot mă vor curăța. Când nu vor mai avea nimic de aflat” a'a terminat! De te-ar mul tine măcar o săptămână! Așa că trebuie să-ți continui cu Schauer, singurul mod de a te încuraja.”

Ajunsesem la cele două rusești. În fine, în seara următoare, se duce la pichet, trenul se oprește și intră într-un fel de lada de unelte, pe care fiecare vagon o avea între roți. Ruselele, în amintirea satisfacțiilor pe care de mult nu le mai avuseseră, toți bărbășii tineri fiind în război, l-au dat mănecă și apă suficientă, pentru o săptămână. În lada nu putea să dea decât chircit, să nu se vadă plicioarele. A rămas acolo vreme 3-4 zile, acolo a mănecă, a băut, a dormit, acolo a făcut tot. La una din opriri s'a hotărât să coboare după 4 zile și să-și desmoțască mădulele, să curețe locul și să se aprovizioneze. Vagonul sub care călătoreau era primul după locomotivă. Trema de a nu fi identificat continua să stăruiască, așa că îndată ce a coborât, pune mâna pe o găleată cu apă, își mănecă bănele și fața, și cu galeata în mână, se duce pe peron și intră în restaurantul gării. Dar cum deschide ușa, observă patrula de jandarmi. Soluția s'a nu vorbească. S'o facă pe mutul și, cum bani avea, cei cu care a plecat din lagăr, la care s'au mai adăugat banii moșului și banii femeilor, a comandat, prin semne, o găscă și alte bunătăți, inclusiv o sticlă de votcă. Jandarmii amuzați de infirmitatea lui, au făcut glume și încercându-l cu mănecă, au plătit el tot... Schauer, cu o victorie atât de neașteptată, se întorcea la locul suplicului, și pândind momentul când nu putea fi observat, s'a prelină în lada. Și a stat așa în lada, aproape înghețat, 24 ore. Dar mereu cu grija să nu fie cercetată lada, pentru adevăratele ei scopuri. Povestea a lungă, dar trebuie s'o scurtez. Trenul a plecat și după o săptămână a ajuns la Kiev. În fine, de acolo cu alte peripeții, la Odessa, apoi la Chișinău. Peste tot, la toate gazdele, a spus adevărul, considerând că este cel mai convingător. La Chișinău, însă, după ce s'a culcat gazda denunțându-l în tre timp, a venit poliția și l-a arestat. Desigur poliția rusească, pentru că pe atunci Basarabia românească era imbroglis rusească. Evadările din lagăre erau frecvente și metoda, la rearestare era simplă: cel evadat era expedit de unde plecase. Schauer și-a prea bine aceasta și la întrebarea jandarmului, răspunde scurt: Kiev, cu intenția de a evada din nou. În ziua următoare este expedit la închisoarea centrală din Kiev, înfășădat de revoluționari, arestat de poliția țaristă, sau de suspecți care simpatizau cu revoluționarii? Febra și demența revoluționară nu cuprinseseră încă Kievul. În închisoarea țaristă de oameni de toate categoriile, de toate rasele și de toate nuanțele sociale, un erou părea cel mai nefericit, mărturizându-și necazul:

— „Pentru prima dată în viața mea, vine Craclunul și Anul nou, și nu am vodcă!”

Schauer îl urmărește cu atenție, se convinge de intensitatea dramel lui și îl face o propunere:

— „Dacă-mi dai două căldări de apărat rufe, un butoi de 100, litri 20 kg, de păine albă și 20 kg, de zahăr, cu ce se găsește pe aici, fac vodcă!”

Kyruul se angajează, plătește prin garda închisorii, și achiziționează și binevoitorii, și după două zile, Schauer așezând în butoi un strat de păine un strat de zahăr, le lasă la macerat, și într-o timp a improvizat un alambic. În timpul prevăzut, picăturile cădeau liniștite în bobocul lui Schauer. Pentru Schauer afacerea era excelentă și comenziile erau date de mare, încât nu le putea face față.

Dar într-o zi se deschide ușa și un funcționar al închisorii întreabă dacă există cineva care se pricepe la condus o moară mecanică. Pe atunci închisorile aveau libertatea să dea definiții pentru lucru, pe răspunderea celor la care lucrau. Schauer, iase îndată în fața și Romanov, moșierul care avea nevoie. El acceptă, tăgătuiește că făcut și la scurt timp iată-l în calează spre fermă. Ajunși, îl dă în primire mecanicului care urma să plece, îndată după plecarea lui Romanov, Schauer îl mărturisește mecanicului că nu gile să conducă moara, dar dacă îl învață îl dă bani și o sticlă de vodcă pe zi.

— „Tată prima sticlă!”

Mecanicul acceptă tăgătu, iar neamțul a învățat repede, în ziua următoare, era stăpân pa mașină, iar Romanov mulțumit cu un tânăr plăcut la înfățișare și isteț la minte. După o săptămână Schauer este invitat la masa la conac, unde cunoaște fata moșierului, Svetlana, de 18-19 ani și

unde a avut prilejul să-și poartese tragedia student la politehnică la Viena războiul, prizonierul și fugă din lagăr cu toate tribulațiile. În timpul mesei, însă, spre seară, alarmă. Revoluționarii au ajuns la periferia Kievului. Casa lui Romanov din Kiev era deci compromisă, dacă nu pierdută, și toate calculele erau făcute pentru părăsirea regiunii spre Odessa.

— „Dacă nu avea spune Romanov banii pe care îl am zidit în firișele pivilnei — noi trei am trăi fericiți la Paris 20 de ani.”

Schauer se încumetă să plece imediat și cu toate indicațiile lui Romanov, să spargă firișele și să aducă toate valorile zidite. La cel mai bun cai și pleacă. Dar tocmai în momentul în care operația era pe sfârșite, revoluționarii au intrat și au ocupat casa, făcându-l prizonier.

Schauer, cunoscând psihologia, rusului și teama care o aveau rușii de armata germană, îl amenință:

— „Sunt soldat german, și dacă nu-mi dați drumul veți avea de a face cu armata germană.”

Pertractările au durat aproape 24 ore, timp în care Romanov și Svetlana se temeau mai mult de viața lui Schauer.

Romanov, la cererea repetată a Svetlanei, pleacă la Kiev — cale de o ora cu calească — să cerceteze la fața locului. În tre timp, Schauer a fost eliberat de revoluționari, iar Romanov ajuns acasă, este prins și literalmente clopârțit, nemulțumindu-se să-l ucidă, ci să-l spintece și să-l arunce în șanțuri.

Miopie politică.

— „Tată — spune Cristescu, oftând — ce ne-ar fi așteptat și pe noi, dacă intrarea trupelor rusești în țara s'ar fi petrecut într-o altă conjunctură!”

— „Dar — întreb eu — nu putea fi evitată intrarea trupelor sovietice în țară? De ce trebuia să ne invadeze trupele sovietice?”

— „Desigur interesele marilor puteri. Dacă debarcarea englezilor se făcea cum a fost planulul inițial, în Balcani, Europa ar fi fost salvată. Miopie politica!”

— „Miopie politică, sau un destin implacabil. Pentru că românii n'au fost filogermani decât în măsura în care erau antirugi și mai ales anticomuniști. Românii trebuia conservată în valorile ei morale, deci în condiția ei, tocmai pentru Europa să fie apărută, pentru că nimeni nu putea cunoaște mai bine decât românul, și nimeni nu putea asigura Europei o pază mai reabilă și mai puternică decât România.”

— „A trebuit să plătim scump politica alături de Hitler și mai ales războiul alături de armatele germane. În fond, dacă ar fi fost Bismarck Hindenburg sau Ludendorff, situația ar fi fost exact aceeași. Germanii au rămas tot germani, în toate acțiunile lor, fie că au fost sau nu hitleristi, iar rușii, indiferent dacă au fost țariști sau sunt comuniști, nimic nu le-a schimbat nici structura, nici tenacitatea acestor de cucerie, și într-un caz și în celălalt, s'a schimbat numai tactica.

— „Al spus structura — s'ic eu — dar cum îți explici că pe o structură cu totul diferită, structura noastră a românului, care le suntem prin totul deosebit, au putut fi grefate într-un tot și întocmai, practicile lor?”

Cristescu privește spre ușă și duce degetul la gură, spunându-mi în șoaptă:

— „Ascultă cineva!”

Ușa se deschide și capul unuia din plutonierii de serviciu apare.

— „Puteti vorbi liniștit. Toți sunt la sedință și pe sală nu sunt decât eu.”

— „Al văzut — spune Cristescu, după ce s'a închis ușa — pentru că toți sunt la sedință, călăul este conștient și omene. Aste nu înseamnă că pe structura românească s'a grefat a rusului, ci înseamnă că românul a devenit călău din cauza fricii, care este foarte bine organizată. Nici rusul, cu toate ale lui, nu este un călău, ci totul trebuie atribuit altminterii politice intolerant, dogmatic și agresiv. Vezi că l'a aruncat ceva pa pat.”

Într-adevăr pe patul meu erau așezate două țigări, învelite într-o hârtie.

— „Ce crezi, îl întreb, cum se explică amorul acesta al lor pentru colectivitate?”

— „Socialismul răspunde Cristescu — este o formulă care s'a născut din cauza îmbătrânirii soluțiilor politice și economice burgheze, și a înmulțirii populației. Pentru că nici socialismul nu poate fi așa cum este proiectat sub bagheta rusească, o formula viabilă, trăim cu toți oroaia și teroarea. Și utopia! Singura speranță a lumii, este lumea nouă americană. Dacă nu vor ajunge ei — cum ti-a spus plutonierul și colonelul — la castronul de arpacă ai lui Marx Engels-Lenin-Stalin Occidentul a ignorat faptul că România constituia o problema europeană, considerându-o

numai un târg balcanic și atât tot! Al spus dragostea lor pentru colectivitate. Problema asta este o scurătură. Cum s'a al dragoste pentru colectivitate, atât timp cât dispunești individul? Doar indivizii alcătuiesc colectivitatea. La ruși, ca și la noi după 23 August 1944, orice individ manifestând o altă idee decât „a marșului” este „dusmanul de clasă” și „dusmanul poporului”. Dar nici „clasa”, nici „poporul”, nu sunt clase autentice, cele veritabile, ci acelea din închisurile unor demenți, un fel de papură care aduce ploaia, și cu ploaia rodul.

— „Cred, într-adevăr, îl spun eu în urăindul într-o opinie pe care nu ținam în ce măsură o imbrățiș cu convingere — cred, într-adevăr despre comunism că este o boala a societății burgheze. Dar în același timp, un instrument al imperialismului rusesc de totdeauna. Așa cum în numele pravoslavniciei, Rusia țaristă a jefuit Principatele române odinoară — în numele doctrinei marxiste, de această dată — deci sub o altă firmă, au supus România celei mai nemiloase și mai sălbatice exploatare! Așa cum în 1877, la intrarea trupelor țariste în România, marele Duce Nicolae, fratele împăratului, lansa un manifest prin care asigura populația de binefacerile și umanitatea rușilor — în 1944, Molotov, fratele într-aceea și cloacan al lui Stalin, a asigurat românii de binefacerile și umanitatea comunistilor ruși. Și... iată ce trăim.

Și în 1877, rușii ne-au asigurat inviolabilitatea frontierelor, după ce ne ceruseră disperați ajutorul la Plevna. Pentru că în 1877, cum poate fi amintit, ne anunțau că vor menține ocupația celor trei departamente basarabene — precum și astăzi, după solemnă declarație prin care guvernul sovietic ne asigura că nu intenționează nici să ne răpască teritoriul, nici să ne schimbe ordinea socială — și-l bine că nu mai suntem decât o republică sovietică cu firmă de stat independent.

Numarul membrilor partidului comunist român.

Dar dta trebuie să știi: care era numărul membrilor partidului comunist la 23 August 1944?

— „Cum să nu știu? Era datorita mea să știu! Dar datorita mea era și să nu trag o concluzie falsă. Au fost 1150, și mai mult de jumătate erau agenții noștri informatori. Generalul Vinogradov, în ancheta de la Moscova, mi-a pus aceeași întrebare, cu privire la numărul comunistilor, și când l-am indicat cifra, mi-a confirmat: Exact! — Gândite-te, ce înseamnă 1150 de comuniști, la o populație de douăzeci de milioane de oameni. Mai puțin de unul la 20.000 de locuitori. Și din acest mai puțin de unul la 20.000, jumătate erau agenții comisarului Sava Dumitrescu, care era tehnicianul nostru în problemele comuniste. Ca să ne dăm seama câtă putreziciune era în acest grup de — cum îți zic eu... „revoluționari” — unul din informatorii principali al lui Sava Dumitrescu, ajunsese subsecretar de stat la Interne, însărcinat tocmai cu Siguranța și cu Poliția, după 23 August 1944. Schrafer. Deci, acest procent înlim de 1 la 20.000, a înăbușit voința unui țări cu 20.000.000 locuitori. Asta e specialitatea Moscovei! Oamenii noștri politici credeau că numărul lor prea mic le va interzice vreo dată să ajungă la putere. S'au înșelat! Mai ziceau că noi suntem un popor de țărani și că țărani sunt agricultorii și naționaliști, și cu credința în Dumnezeu, că sunt creștini și inteligența țărânului român este proverbială. Calcule greșite și necunoașterea dusmanului. Dushmanul nostru nu era vreunul din cei 1150, care nu reprezentau absolut nimic, ci Moscova de ieri și Moscova de astăzi. Cu atât mai mult Moscova de azi!”

— „Dar este o experiență — dacă o putem numi astfel — a sufletului lor chinuit, și de aceea poate, înegal și labil. Greu poți pune degetul, întocmai pe țară. Dar poate și peșagiul, poate și imensitatea lor teritorială, poate și condiția primitivă, adică o anumită lăntă a barbarilor de odinoară, toate la un loc alambicate, au dat ce vedem. I-am urmărit câtă pasune au în dragostea lor pentru copil. Nu grija pentru educația lor, pentru că vor fi ei măine ei grija pentru ce sunt, pentru progenitura lor. O grija sălbatcă, asemănătoare cu aceea a lupilor, sufletul rusului este, să-l spunem complex, cu focurile inocente ale copiilor și petrec în același timp și focurile inocente ale copiilor și dramele oamenilor desabusați. Mi-aminteam o scenă din „Crime și pedeapsă”, în care bătrânul Zvidrigailov, fiind îndrăgostit de soția lui Raakoniukov, o ademenește în camera lui și în momentul în care orice om ar fi procedat altfel, o lasă pe acolo și ea dă seamă că îl era indiferent feti!”

— „Dacă ar avea și sovieticii conștiința lui Zvidrigailov cu privire la conștientă noastră, ce bine ar fi să ne izgonească din atenția lor, imi spune Cristescu. Dar cum și s'a pâră pătura lor intelectuală?”

— „Pătura lor intelectuală este uniformizată, adusă la un numitor comun, și numai oamenii dotați în mod deosebit sunt cei care au rămas.”

— „Dacă ar avea și sovieticii conștiința lui Zvidrigailov cu privire la conștientă noastră, ce bine ar fi să ne izgonească din atenția lor, imi spune Cristescu. Dar cum și s'a pâră pătura lor intelectuală?”

— „Pătura lor intelectuală este uniformizată, adusă la un numitor comun, și numai oamenii dotați în mod deosebit sunt cei care au rămas.”

arbitră izbucnise deasupra nivelului. Cineva le spunea funcționarii ai inteligenței sau salariații de natură intelectuală. Cei care aveau ceva școală la începutul revoluției erau de obicei oameni formați, au rămas cu nostalgia culturii franceze. În Rusia țaristă, cartea franceză era foarte răspândită și după măturările unei principese, singura supraviețuitoare din măcară familia familiei țarilor răzorni gaseai în Rusia veche - o familie de intelectuali care să nu vorbească franceza.

— „Mi se pare o fantezie — replică surprins Cristescu — a existat o supraviețuire din familia imperială răsă? — „Am cunoscut-o la Odessa! Avea mi se pare, vreo 80 de ani, și se apleca printre anumiți. A spus-o un muncitor, ca să salveze și ca să caștorească în viața salvatorului ei. Era înaltă slabă și purta nealterată maniera principărilor. Vorbea o franceză perfectă și posedea o bogată cultură clasică. Informația ei în domeniul literaturii franceze era impresionantă. Cu o memorie excelentă, și o stăpânire de sine asemănătoare — evita orice discuție despre execuția familiei imperiale și despre condițiile în care s-au petrecut. Câteva palide informații despre ea, le-am obținut din altă parte. La un moment dat, însă, mi s-a făcut o măturare stranie. — Am fost mai fericit în viața mea cu muncitorul decât în viața de principesă la curtea împăratului! — Am întrebat-o: „Cu muncitorul pentru că era comunist? — Nu! mi-a răspuns prompt — n-a fost comunist nici-o dată. Cu muncitorul pentru că era un om simplu, cuminte și curmănd. Viața de principesă era o obsesie. Îi iubeam poate și pentru că mă salvase, m'a iubit, poate, și pentru că eram esențială — dar ne-am iubit și am suferit mult când l'am pierdut. — Am mai întrebat-o pe această stranie aratăre, parcă era o stafie — cum îți explici ea comunistul. A rămas surprinsă de întrebarea mea. Și a aruncat ochii în jur și m'a privit îndelung, fără să rostosească un cuvânt. — De ce vă temeți? — am întrebat-o — pentru că... — Nu m'a lăsat să termin fraza și mi-a spus: — „Credeti dvs că s-a terminat cu comunistul? Nu s'a terminat! Vă deplâng pentru căt veți avea de suferit. Numai când la fiecare doi români unul va avea dolii la butonieră veți ști ce este comunistul. Comunismul însemnează disoluția tuturor valorilor morale, și moarte. La început, poporul nu s-a trăit mistica maginii cu aceeași fervoare cu care a trăit, până atunci, mistica religioasă. Rusal n'are barieră și este un dezlănțuit. Apoi, cu timpul, când s'a trezit, a fost prea târziu. Încearcă să se întoarcă la biserică, la Dumnezeu. Numai dacă armata roșie se răzvrătește, ne poate scăpa. Dar aparatul politic, este foarte atent, să nu se răzvrătească —

— „Cum este posibil — am întrebat-o — să se organizeze atât de perfect teroarea, încât să nu fie posibilă nici-o înfruntare, să nu existe nici-o ieșire —

— Mi-a răspuns trist, aproape bălgând: — „Poate că revoluția era întemeiată. Conducerea politică era plină de prejudecăți, de la palatul țarului, până la omul din popor. Ceva trebuia făcut și momentul era prielnic, în 1917, pentru o răzmeriță. Dacă ar fi trăit Lenin, însă, sunt sigură că evoluția ar fi fost alta. Nostalgia și consecințele organizate de o forță pe care încă nu mi-o explică suficient. Rusal nu are vocație pentru treburile politice, și nu este un bun administrator. Rusal nu vor avea nici peste o mie de ani o administrație de stat cum au avut austriecii de exemplu. În afară de asta, scopurile erevilor nu coincid atunci, cu scopurile revoluției bolșevice, pe care au ajutat-o și au condus-o —

— Am privit-o cu surprindere, și pentru că nu se arăta dispusă să continue, întrucât făcuse un pas înapoi, în intenția de a se retrage am optat-o —

— „Bine, bine — I-am spus — dar mi s'au înaintat mai lăsat să înțeleg că revoluția a fost rezultatul unei patologii tipice rusești, și acum intervenții cu un element nou: erevii. —

— „Nu era nimic nou și nimic atât de simplu cât s'ar părea — îmi spunea Cristescu, adoptând o pozie gravă. Adevărul este acela pe care și l'a spus bătrâna și este uitorul cu prospectivă de gândire avea la 80 de ani și ei. Rusal sunt într-adevăr un popor cu foarte multe prejudecăți în timp ce erevii este lucid, inteligent și fără nici-o prejudecată. Deci, erevii erau chemați să intervină într-o acțiune și într-un moment în care nimeni mai bine decât ei nu putea face față și au făcut Bunt o forță. O forță de care nici Hitler nu și-a dat seama și care și-a răspuns bătrâna? —

— „Cu alta cuvinte — sic eu — cam aceeași idee! Dacă trăia Lenin, și nu erau erevii — sic eu —

— „Ne-am întins la vorbă și este târziu, și nu țiam terminat nici poveștea lui Schauer. Bă ne culcăm și mâine îți continui, și ar trebui să și termin, pentru că sunt sigur că în curând vei pleca de la mine din casă —

A doua zi de dimineață, cafeaua cu lapte pentru Cristescu, „cafeaua” mea, și la scurt timp, un scurt interogatoriu

pe care mi l'a lunt un ofiter: „Numele, prenumele anul, ziua și locul nașterii. Ce ai la măgarie? —

După plecarea ofiterului, Cristescu mi-a asigurat că în ziua aceea voi fi transportat la o altă închisoare, și încă de cu dimineață a să grăbit să'mi termine povestea începută.

— „Kievul și împrejurimile, cuprinsă de febra revoluționară care consta numai din distrugeri și asasinare, Zvetlana și Schauer se hotărâse să plece împreună spre Odessa în speranță că vor găsi un vas care să'i transporte spre România. Zvetlana, însă, refuză până la urmă să părăsească „pământul sfânt al Rusii”, iar ei reușește să se imbarce pe un vas cu care a început o nouă aventură. Ajunge în România și de acolo la Viena. Acasă, pe o mână fotografia unei tinere pe care n'o cunoscuse — logodnica lui murind în timp ce ei era pe front —

Chiar în seara zilei în care a ajuns, cunoaște tânăra din fotografie. Iar la scurt timp s'au căsătorit. Iși deschide apoi un atelier de reparații radio și antene, își termină facultatea și au, cu timpul, trei copii. Toți băieți. Atelierul îi mergea bine, familia era fericită. Băieții au crescut. În timpul dezlănțirii celui de al doilea război mondial, băieții lui aveau cam aceeași vârstă pe care o avea el în primul război mondial. Sunt mobilizați toți și înrolați în armata germană, care de acum se numea hitleristă. Ultima veste pe care o avea, când se afla la Rostov, despre băieții lui: toți trei erau pe trei fronturi diferite. Unul în Estonia, unul în Polonia și cel de al treilea în Franța. Nu mai știa nimic despre ei. Nici unul nu era hitlerist, nici Schauer. Dar toți patru au suferit consecințele dezastrului politic al unei concepții de viață pe care n-au împărtășit-o.

La Leningrad, a căzut prizonier și intrucât să împărtășească soarta prizonierilor de război. Trebuia, însă, a fost radiotelegrafistul armatei lui Manstein, a fost băgat într-un lagăr politic, unde, din cauza murdăriei mureau de dizenterie câte 4-5 pe zi. S'a îmbolnăvit și el și numai un miracol l-a salvat. Apoi adus la Lubyansk unde era anchetat, considerat pentru funcțiunea lui strict militară în cadrul unei armate — criminal de război. Un criminal care încă nu trăsesse cu pușca, pentru că era un tehnician radio și atâtă tot. Se ocupa de rezistențe, cu becuri cu șuruburi cu unde —

— „Cred — sic eu — că, dacă n'au venit până acum, astăzi sunt salvat. Mai stăm de vorbă —

— „De ce te consideri salvat? —

— „Pentru că în niciun caz nu mă așteaptă o condiție mai bună. Dimpotrivă! —

— „Nu se știe! Cu chinezările ăstora nu poți ști nimic. Tot ce fac ei, este împotriva judecății noastre, pe elementele pe care le avem. Nu vezi? Ai putut ghici vreo dată ce au de gând să facă cu tine? Eu sunt un tehnician în materie și niciodată nu s'au confirmat așteptările mele. Le cunoaștem ținta și atâtă tot! Spre această țintă au tot felul de drumuri, de chibrituri, de subterfugii... Altă lume! Alte năvăluri. Alte premise! —

— „Dar cu mareșalul Antonescu, la Moscova — știi că ei stat la aceeași închisoare — cum s'au purtat cu ei? —

— „L-au lăsat în uniforma în care l-au arestat, până la publicarea listei marilor criminali de război. În ziua respectivă, l-au lăsat epoleții. Dar masa a rămas aceeași. Măncare de la popota ofiterilor, în fiecare zi — și un pahar de vin roșu, pe care mareșalul nu'l bea —

— „Cine a mai fost cu ei? —

— „Doamna Antonescu, Mihai Antonescu, Radu Lecca, Al. Alexianu, generalul Tobescu și eu. Bineînțeles nu cu ei în celulă. Fiecare dintre noi în celule diferite. Mareșalul a stat singur —

— „Și toți ați fost condamnați la moarte? —

— „Nu la moarte au fost condamnați șapte: Mareșalul, Mihai Antonescu, Radu Lecca, Al. Alexianu, pentru că a fost guvernatorul Transilvaniei, Picky Vasiliu, generalul Pantazi și eu. Rusal au cerut patru morți pe care l-au indicat: Mareșalul, Mihai Antonescu, Alexianu și unul din generali Pantazi și Picky Vasiliu Regele, deci, avea de ales între Pantazi și Vasiliu. Cum Picky Vasiliu îi făcea poliția amorurilor regelui, la ordinul mareșalului, iar Pantazi i se scoperea, l-a plătit poliția lui Picky Vasiliu. Generalul Pantazi, Radu Lecca și eu, am fost grațiați, și nici noi nu vom scăpa teferi, pentru că am avut multe modalități de a și manifesta „dragonat” față de om. Prima modalitate: glonțul oficial. Plutonul de execuție. Asta se numește. În concepția lor, modalitate politică. Adică, modalitatea care are înrudit formal cu modalitatea asemănătoare din lumea pe care ei vor să o nimenicase, lumea burgheză — și are o arde răstănată. Cea mai răspândită și pe un imens spațiu, este asasinarea cu plicatură, prin condiție de viață pe care și-o creștase: infometarea, îmbolnăvirea, lipsa de asistență medicală, lipsa de aer, atreuri provocate prin perchiții, anchete, etc., bătaie, frig, etc. În această privință au o gamă infinită de proceduri, fiecare procedeu aplicându-se individului în raport cu tem-

peramentul lui, cu preocupările lui, și rezistența lui morală și fizică. În această privință au o tehnică desăvârșită, bine pusă la punct din 1917 până astăzi, calculată în cele mai mici amănunte. De asta nu voi scăpa nici eu. Sunt siguri! În momentul în care nu mai au de obținut nimic de la mine, cum și-am mai spus, am un scop precis: să îlundu-mă, mi-am amănat amuzul. Cu un scop precis: să afle oamenii cu care am lucrat în serviciile de spionaj —

— „Nu cred — sic eu — al' mai intereseze serviciul dale de spionaj după atâtă timp? —

— „După atâtă timp? Ce naiv ești! N'ai văzut că și-au spus că își vor afla gardoile și peste 20 de ani! Cretii că au glumit? Aici este slăbiciunea noastră: nu luăm în serios lucrurile pe care ei le consideră foarte serioase. Aici este slăbiciunea noastră — repetă Cristescu, plimbându-se agitat și plecăm de la premise false. Ii judecăm după noi. După mentalitatea noastră și cu mentalitatea noastră. Un nume nou apărut într-o declarație a mea, le deschide noi perspective de informare. Nu neglija nici faptul că un comunist apărut, să șiem pe lista spionilor englezi, sau francezi, sau americani, le dă peste cap o întreagă strategie politică. De aceea sunt foarte meticuloși, foarte atenți și necruțători. Omul, pentru ei, în realitate, n'are nici-o valoare. Dar absolut nici-o valoare! Statul lor este diabolic. Vezi vedea! Nu știi nimic! Nu știi nimic! Facem unele constatări și presupunem câte ceva. Știi care este cea mai mare teamă a lor? Teama de adevăr. Vor să afle adevărul nu pentru că și se așună, ci pentru că să'i paralizeze și să suprapună realității adevărului, voința lor și necesitățile lor, atâtă timp cât adevărul adevărat îl defavorizează. De fapt există un singur adevăr care îi favorizează: existența unor oameni foarte bogați și a altora foarte săraci în lumea capitalistă. Dar crezi că în Uniunea Sovietică nu sunt oameni de ambele categorii? Sunt! Au nivelul, ca să spunem așa, „pătura” intermediară, adică trotele între cei foarte săraci și foarte bogați. Cei foarte bogați și-au făcut un zid de nepătruns, viața lor fiind invizibilă și de nediscutat, iar cei foarte săraci au oarecare acces teoretic și trămbitat prin toate mijloacele de propagandă, la viața celor din „pătura” intermediară în Rusia țaristă, exista o familie imperială. Astăzi sunt aute de familii imperiale, poate mil, pe tot cuprinsul Uniunii Sovietice —

— „Este bine — sic — dacă sunt mil de oameni care o duc tot atât de bine ca împărășii. Este un progres! —

— „Aparent așa sau lucrurile. În fond, însă, mil de oameni care au privilegiile familiei țariste, trăiesc în turul de fildes al țarului, dar trăiesc ca și țarul, pe spatele oamenilor de rând. Țarul era un simbol, îi era justificată izolarea. Simbolurile nu trebuie atinse să nu și piardă lucidul. Dar țarii cel noi milie de țari, trăiesc pe spatele oamenilor care muncesc, fără să reprezinte altceva decât aparatul opresiv, politicesc, în cea mai peridică formă a exploatații în cea mai peridică și mai nemilosă exploatare —

— „Aspectele acestea ale comunismului le-ai cunoscut și înainte pe vremea când erai director general al siguranței statului și șef al serviciului secret al armatei? —

— „Le-am cunoscut ca date obiective, „moarte”, dar n'am avut timp să reflectez asupra lor. Nici un om politic de la noi n'a avut timp să reflecteze. Poate cu o singură excepție. Știi care este excepția? Nu vreau să'i mai pomenesc numele, pentru că suntem aici unde suntem. Dar și legionarii au făcut grași mari. La ce s'a folosit atitudinea unei scandalosă împotriva masoneriei și erevilor? Cu ce era justificată arroganța voastră împotriva a două forțe colosale? Nu vă puteați folosi de aceste forțe, spre binele patriei? —

— „Problema francmasoneriei n'o cunosc și nu m'a preocupat — îi răspund — cu toate că tatăl meu a fost mason. Problema erevilor? Personal am avut prieteni erevi și nimeni nu m'a împiedecat să'i cultiv. Nu știu, nu cunosc vreo lupă a românilor cu englezi, francezi sau americani. Sau cu erevii de oriunde din alta parte a lumii. Cei din România, au creat o problemă prin scaparea comertului. Putrau fi în situația asta, grecii, armenii, italienii și sau polonezii. Reacțiunea cred că ar fi fost aceeași. Nu se numea antigrecism, antiarmenism, antitalianism. Au fost în comerțul românesc și greci, și armeni, și ita-

— „Le-am cunoscut ca date obiective, „moarte”, dar n'am avut timp să reflectez asupra lor. Nici un om politic de la noi n'a avut timp să reflecteze. Poate cu o singură excepție. Știi care este excepția? Nu vreau să'i mai pomenesc numele, pentru că suntem aici unde suntem. Dar și legionarii au făcut grași mari. La ce s'a folosit atitudinea unei scandalosă împotriva masoneriei și erevilor? Cu ce era justificată arroganța voastră împotriva a două forțe colosale? Nu vă puteați folosi de aceste forțe, spre binele patriei? —

— „Problema francmasoneriei n'o cunosc și nu m'a preocupat — îi răspund — cu toate că tatăl meu a fost mason. Problema erevilor? Personal am avut prieteni erevi și nimeni nu m'a împiedecat să'i cultiv. Nu știu, nu cunosc vreo lupă a românilor cu englezi, francezi sau americani. Sau cu erevii de oriunde din alta parte a lumii. Cei din România, au creat o problemă prin scaparea comertului. Putrau fi în situația asta, grecii, armenii, italienii și sau polonezii. Reacțiunea cred că ar fi fost aceeași. Nu se numea antigrecism, antiarmenism, antitalianism. Au fost în comerțul românesc și greci, și armeni, și ita-

— „Le-am cunoscut ca date obiective, „moarte”, dar n'am avut timp să reflectez asupra lor. Nici un om politic de la noi n'a avut timp să reflecteze. Poate cu o singură excepție. Știi care este excepția? Nu vreau să'i mai pomenesc numele, pentru că suntem aici unde suntem. Dar și legionarii au făcut grași mari. La ce s'a folosit atitudinea unei scandalosă împotriva masoneriei și erevilor? Cu ce era justificată arroganța voastră împotriva a două forțe colosale? Nu vă puteați folosi de aceste forțe, spre binele patriei? —

afectiv, lucrurile nu mai pot fi controlate și n'au fost controlate, pentru că le-a îmbrățășit mulțimea. Oricine ar fi fost nu putea observa mai bine interesele noastre decât noi înșine. Deci, în momentul în care realitatea nu a mai fost conformă cu aceste interese, s'a născut criza care va fi depășită de-a lungul anilor —

Cristescu își leagă o mână, părand a se îndoi de ceva, de câte ceva, din afirmările mele. Apoi intervine: — „Vol nu'l cunoașteți. Sunt foarte vindicativi! —

— „Am impresia că dă deplasarea problema de la ra porturile pe care le subliniez eu, adică de la condiția care a creat accidentul, hai să spunem criza — pe date cu alt caracter. Asta înseamnă că dă ești antieșimist! —

— „Pot spune că așa este, dar nu m'ai manifest. M'am folosit de ei întotdeauna. Fără ei nu'ajungeam unde am ajuns! —

— „N'ai ajuns prea bine, la un pas de plutonul de execuție! —

— „Tot ei cred că m'au salvat. Dar am trăit bine toată viața. Am avut bani, am călătorit, am avut femei câte am vrut. Jucam pe degete oamenii politici. Și toți îmi știau de frică! —

— „Dar mareșalul? Care era atitudinea lui față de erevi? —

— „Dumneata mă întrebi? Ca gazetar ar trebui să știi! Este suficient să'i spun ceace știu toată lumea: la noi n'au fost pogromuri! Au fost și la noi asasinare, ca peste tot în lume — dar n'au fost pogromuri! Nici înainte de război, nici în timpul războiului. Românii au respectat până la ultima virgulă toate legile internaționale, cu privire la populația civilă, în teritoriul ocupat, și cu privire la tratamentul prizonierilor de război. România nu a făcut crimă de genocid, nici pe teritoriul român, nici în teritoriul inamic. Mareșalul a refuzat să dea erevii carei aveau pe teritoriul său, la cererea guvernului german și nimeni mai bine decât mine nu știe asta —

— „Cum să nu'l cerut germanii? —

— „Poate că nu'l cerea? Nu și-am spus? În repete rânduri și sub toate formele, am încercat să'i obțină și mareșalul s'a opus întotdeauna. Numai așa au fost salvate masele de erevi din România. Este adevărat că guvernul român nu a putut salva erevii din Transilvania de nord, care din 1940 a fost ocupată de unguri. În România nu a practicat genocidul nici-o grupare politică. Repet, în România nu au existat pogromuri, și nici ceva asemănător cu „noaptea de cristal” din Germania nazional-socialismului. Grațierea lui Antonescu a fost cerută de rabului Rothschild din U. S. A., printr-o petiție pe care și-au pus semnăturile peste nouă spreceze mil de erevi. Cum ar fi cerut erevii această grație, dacă Antonescu i-ar fi masacrat? Aceleași sunt adevăratele istorice și documentele le pot dovedi. În ziarele de astăzi de peste tot, se face multă propagandă. Dar nu se aduce nici-o dovadă. Explicabil! Pașanii! Uneori irresponsabilitate! Sau uxorină. Sau toate la un loc —

— „Ai fost legat de vreun om politic în mod deosebit? Pentru cine ai avut cea mai mare admirație? Cea mai mare mândrie a vieții mele este că am fost la un pas în urma lui. Era un om sobru, și avea o viață particulară foarte decență și modestă. Dormea într-o cameră mică, în care nu avea decât un pat țar, îmi amintesc o scenă. Am fost cu mareșalul la Hitler. Beam după convorbiri, am fost invitați la masă de mareșalul Goering în fața tacămului lui Hitler, era un pahar de sticlă cu apă. Tot un pahar de sticlă cu apa avar, și vîrurile cele mai scumpe l'ui Goering din pahare de aur, vinurile cele mai scumpe l'ui Goering îi plăcea luxul. Era foarte bogat și foarte prețios. La masă, când a ridicat paharul pentru Hitler, Hitler i-a spus lui Antescu: „Îi vezi? Tu poate sorbi decât din aur și cristale! —

— „Apoi adresându-se lui Goering —

— „O să te vad din ce vei bea când vei fi prizonier la ruși. Te vei mulțumi și cu o cană de lut! —

— „Totuși, despre mareșal se vorbeau multe lucruri bizare. Se spunea — de exemplu — că avea crize în care și își pierdea judecata. Cunoșc o rezistență la l'ui pe care am avut-o în mână, în copie fotografică la o cerere a unui diplomat pentru a fi mutat într-o altă țară, mareșalul a scris: „Toți diplomații sunt homosexuali! Se vorbă! De ce era necesar ca la o astfel de aprobare să pomenescă generalizând — o inversiune sexuală? —

Cristescu se ridică de pe pat, evident în răspunde: — „Investigație”. Cu o voce voalată îmi răspunde: —

— „I se spune cănelo roșu, pentru că era un temporar, neierător. Este adevărat că era un temporar, sangvin își ținea repede din pepti. Marea lui gremetă gală a fost că n'a rămas militar. Cine spunea că politica și războaiele nu trebuie lăuate pe mâna militarilor. Dacă

CRUCEA DIN STEPA de Radu GYR

Strâmbă, croită din şindrile clunge,
Între vânturi aspre şi sirepe,
Zarea într-o coastă o împunge
Colbând-o cu tristeţele din stepe.

Din înalturi, pasări cad năuce
— Zdrente negre — pe schiloada sită.
Numai casca arde, sus pe cruce,
Ca o frunte jupuită de arşiţă.

Fierul ei, juit de vânt, de ploaie,
Şi de schije şi de moarte, parcă plânge.
Dimineaţa răbufneşte din dudale,
Pe metal punând un cheag de sânge.

Şi pe groapă soarele aprinde
Bălării amare şi uscate
Dar, trudit, cu sacul de merinde
Spânzurând la şold, cu arma'n spate,

Ars de lungă veghe'n vizuină,
Năclăt de humă şi nămoale,
El otaş, pe zarea de rugină,
Lângă cruce pasul şi-l domoale.

Vine din tăceri ucraniene
Şi din pândă nopţii veninoase.
Cu bocancii spaţi, cu mâini osoase,
Cu tăciuni tremurători sub gene.

În sfinţenia de foc a dimineţii,
Istoviţi, genunchii lui se pleacă.
Pe ţărâna gropniţii săracă
Unde, sterpi su năpădit soaceţii

Stă, priveşte crucea aplecată,
Împietrit în lănceda lumină...
Mănile, de seacă şi de piatră,
Frământate dărz pe carabină.

I se frâng văpale'n rugăciune,
Pălăind ciudat ca o betală,
În amara stepei uscăciune,
Sub un cer de mare oboseală.

Spune şoapte moi ca o mătase
Pentru camaradul din ţărână.
Mângâie cu grele mâini sfioase,
Scândura bateagă într-o rână.

Lung sărută casca de pe cruce
Se ridică, şterge-o lacrimă din geană.
Şi cu linişte de sfânt şi de iconă,
Către zări care ucid, se duce

(Reprodusă din revista «Cetatea luminii»,
Nr. 1, 23 August 1954.)

INSEMNARI DE BORD...

n'ar fi fost problema recuceririi Basarabiei, maresalul n'ar fi fost niciodată în labă germană. Ştiu că legionarii n'ul pot lerta niciodată din cauza evenimentelor de la 21 Ianuarie 1941 — dar nici atunci n'avea ce face! În primul rând pentru că era un om ambiţios şi n'accepta să fie sub ascultarea nimănui. În al doilea rând, pentru că evenimentele de atunci n'au fost conduse numai de el. Legionarii voiau să facă revoluţie, iar nemţii, care se pregăteau de răzoi, aveau nevoie de producţie şi de armată care li avea, la ora aceea, zeu pe generalul Antonescu. Le gloriail erau o mişcare de masă, dar armata era carlistă şi generalul era general. După abdicarea lui Carol II Antonescu era intrăvrată o personalitate consolatoare pentru că abdicarea regelui li atingea direct. Nu ma refer, desigur, la trupă — ci la ofiţeri. În special superiori, care determinau şi atmosfera psihologică a trupelor Hitler a dat micărilor legionare două loviturii capitale: una — când l-a dat mâna liberă lui Carol II să-l curăţe pe Codreanu, şi a doua când l-a dat mâna liberă lui Antonescu să vă curăte în 1941. Este curios că au coincis interesele a două forţe opuse. În 1941, ca să vă lichezeze. Una din aceste două forţe a fost naţional-socialismul. Poate nu chiar naţional

A MURIT ION de Lt Col. Mircea MARCOIU

A murit Ion, săracul
Şi-a rămas acolo'n drum.
Înflorit de fulgii lernil,
Peste faţa neagră, scrum.

Duhul i-a umblat pe buze,
Doar o clipă şi s'a dus.
Împietrind în gât suspinul
Şi'n ochi gând de Iisus.

Lângă consta sfărtecă,
Ce-a'nălănit un plumb hain,
A crescut un sloi de sânge
Şi-un pârâu vânat-venin.

Vânt labras, sburlind nămeţi
L-a'nvelit la un picior,
Şi un braţ, culcat alături,
L-a'n nădit cu albul lor.

A murit Ion săracul,
Din sătucul de sub munte.
Unde iarna intră'n casă,
Şi se nasc copii cărunţi;

Unde-s casele uitate,
Cu urcusuri, căpătai.
Că nu poate ca s'ajungă,
Nici chiar popa cu zi'năi.

Unde'n nopţile de gânduri,
Se înalţă rugi fierbinţi,
Şi unde toţi aşteaptă suflul,
Vestea marel biruinţi.

A murit Ion departe,
Într-o iarnă fără sat.
Fără clopot, fără toacă,
Fără lacrimi de vărsat.

Peste glozii tari ai căli,
Trec picioare tot mereu.
Ocolind arare trupul,
Sau călcând, pe el, din greu.

Câte-o cruce pusă'n semne,
Pune mersul monoton:
Alt Ion ce va să moară,
I se'nchină lui Ion.

(Reprodusă din «Cetatea luminii», Nr. 2,
Iunie-Deceembrie 1957.)

socialismul, dar scopurile germanilor. Cealaltă forţă, o ştiu! — «Crezi că dă Mişcarea Legionară a fost lichidată? — Întreb cu un aer de obiectivitate — «Acum se va vedea ce pot! — exclamă Cristescu, pe un ton foarte pedagogic. Să-l văd astăzi ce pot. Astăzi şi mâine, vom vedea. Pentru că, în fond Mişcarea este singura speranţă. Al văzut ce s'a întâmplat în 1940 şi 1940. Dă ştiu mai bine decât mine Liberalii inexistenţi! Tărăniştii nu erau în stare să facă o adunare publică. Li hăluiau o mână de berbeci plătiţi şi tărăniştii şi liberalii, aveau mase electorale, lipsite de spiritul de luptă! Rezistenţa se bazează astăzi pe ceea ce este nativ sănătos în poporul nostru. Am uitat să-l spun că un mare număr din «seziştele» la care am fost anchetat la Moscova, a fost dedicat Mişcării Legionare. Ore întregi am fost interogată despre metodele legionare de educaţie şi luptă. Unul din anchetatori a fost generalul Vinogradov. În timp, însă ce despre corpul diplomatic eram anchetaţi în prezenţa a doi-trei asistenţi — desigur din N. K. V. dar erau armată — cele despre Mişcarea Legionară erau onorate de 100-150. În alii mai spăsoase, uneori chiar 200 de «specialişti», toţi îmbrăcaţi civil»

IMAGINI ITALIENE

de Ovidiu VUIA

IGURIA, într-o aproape de amiază la Sta. Margarita Ligure cerul, marea şi soarele s'au transformat într'un gheizâr de argint, contopindu-se. Şi parcă se făcea atunci că se deschide un drum de magnă celestă erupţie din crăpturile nădrului. În acel peisaj luminos, apoteotic, mi s'a dus vestea că papa Giovanni Paolo I s'a stins din viaţă. Liniştit cu zămbetul pe buze, citind o Imitatio Christi din 1800 şi dacă domnia unui papă nu s'ar socoti în zile ci în caratul puterii sale spirituale, atunci Giovanni Paolo I a avut sigur una din cele mai lungi domnii din istoria papalităţii. Tot atunci am înţeles că de fapt argintul acela ridicat spre cer erau stoliurile de îngeri, heruvi şi serafi, cu candelabre în loc de aripi, suind cântând trepti de cleştar din pădurile de pini, de oleandri şi de chiparoşi.

Alees din Portofino era strălucită de rânduri de palmieri, ce-şi împrăştiuau coronele prelungi ca pe nişte pene de struţ, violete. Portul însuşi apărea adunat într'un golf strâmt ale cărui ape, oglindă albastre, purtau ca pe nişte fluturi albi, bărcile cu pânze: sau erau albatroşi lipiţi pe stăbulele de peruze ale înfinitului. Şi miroase erau aici de ape şi flori, ca al sănilor proaspeţi înecaţi între orhidee din pânza lui Gauguin. Culori de oleandri, robe roz transparente, păduri verzi, covoare groase de damasc şi lumină tăgînd ca fântâni artistice din sânul grădinilor aruncate pe culmi: Marea lovind rocile cenuşii cu stofele ei de sare, pregătia ritmul în care se cânta această necuprinsă simfonie a naturii. Aşa, trebuie să credem căm intrat în pronaosul raiului

Genova, capitala Liguriei, oraşul lui Cristofor Columb, a fost stăpânit de oameni avari ca cei din familia Doria de pildă, care ca şi regii Angliei preferau artiştii italieni pe cei flamanzii. Deaceia în vestile palate, roşu şi alb, din oraşul vechi al Genovei, se pot găsi mai mulţi pictori flamanzii decât autohtoni. Oraşul se ridică de lângă mare, până pe vârfurile dealurilor, care-l închid ca-ntr-o enormă căldare, aşezarea fiind pitorească şi strălucitoare. Şi multicoloră ca evantaiul deschis al unui mers de pân

La Pisa pentru a înţelege miracolul Domului, al Băptiserului şi al turnului înclinat, trebuie să începi cu San Michele în Borgo şi cu toţi acei care au pregătit capodopera. Citind în cartea Pisai, vei înţelege călă truda de generaţii duce la ridicarea pe vârfuri de zenit a unei mari realizări. Camposanto al Pisai este cel mai artistic cimitir, rechem cântat în piatră, fresce care laudă triumful morţii

Florenţa invadată de lume şi maşini, murdă şi încărcată de colb, pare o mireasă a cărei nuntă e tulburată de neofiti curioşi şi gălăgioşi. De ce nu respectaţi liniştea şi viaţa marilor voştri morţi, saiaşi al prezentului, nicicând osteniţi de strălucirea banului?

Un colţ unde se proiectează pe cer turnurile de poezie ale Bargelloului şi a Badii florentine, amintesc de clopotele care băteau în Florenţa medievală a lui Dante. O piatră pe care trebuie să ai grija să nu calci pomeneşte de arderea pe rug în secol loc al priurului Savonarola şi a încă doi fraţi de-al lui. Aşa s'a întâmplat la picloarele Signoriei, în piatră, pe atunci nefind în locul lor de azi nici David al lui Michelangelo, nici Perseu al lui Cellini şi nici răpirea Sabinei al lui Giambologna. Florenţa, cetatea exilului Dante, caută în van să-şi ascundă crima, ca feliorele ruginate obrazul

Filippo Lippi, Mantegna, Leonardo da Vinci, Rafael au coborât Absolutul lângă noi oameni, dăruindu-ne posibilitatea să-l pipăim cu ochii. Iar titanul Michelangelo l-a dat acestui Absolut forme sculpturale, Luca del la Robbia, Donatello şi Verrocchio fiind părinţii lui de inimă

Botticelli demonstrează prin arta sa că pictura poate fi în acelaşi timp şi poezie şi muzică şi danş

Frescele lui Domenico Ghirlandajo din Sta. Trinita şi Sta. Maria Novella — răzuri sinelui cu pacea imaculată a feliorelor adunate în horă — ne vorbesc ca-ntr'un cotidian al vremii despre moravurile florentinilor lui Lorenzo Magnifico, contemporani cu adolescenţa lui Michelangelo

Ghilberti a creat porţi pentru Templul perfecţiunii iar Brunelleschi a fost maestrul pietrei serene însuflind viaţă nouă artei clasice. Feliore sale Santo Spirito, San Lorenzo şi Capela del Pazzi sunt Biblii, Testament nou al Arhitecturii.

În cele două cantori, Luca della Robbia reprezentând cântecul, Donatello danşul, artiştii s'au definit pe ei înşişi

În biblioteca laurentiană, suia ridicat de acelaşi Michelangelo, se păstrează în rafturi, măturile luminii, cărţile: ferecate în odăjdii de piele şi marochinuri florentine. Împodobite cu vignetă şi miniaturi colorate, ele împlinesc o Misa solemnă, osana şi laudă, spiritului scris al Omului

În curtea Bargelloului un secol lăi scoate la aer toate stemele şi însemnele heraldice, procesiune pregătită pentru sărbătorirea unor stăfii ale trecutului ce şi-au lăsat palmele şi ochii împręgnaţi în piatră. Sub crengiurile înalte, la picloarele unor scări senioreale în jurul unei fântâni octogonale, au venit în sale şi coluri metalice, toţi cavalerii de odinioară, la un turnir al unei epoci în care anii au început să curgă de-a-îndrăteala. La acest praznic nu e primit decât acela ce ştie să coboare în labirintul visului, fără să aibe nevoie de firul de mătase a Ariadnei

În cabinetul lui Niccolò Machiavelli din palatul Signoriei — învâltat cu buse subţiri şi priviri sfredelitoare — intri pe o poartă de lemn, pe feţele căreia sunt gravate în intrările alietetele a doi mari poeţi, părinţi ai Renaşterii: Dante şi Petrarca. Pe un fond de azur închis crinii Florenţei, par stele de mare, alinate pe suprafaţa apei ca o cohortă de lăncieri, pornite la luptă

Dacă-ţi pul urechea pe zidurile Loggiei Signoriei auri un murmur discret — asemenea celui închis în trupul unei scolii — de fapt ecoul plânsului tuturor aceluia care au fost şi numai sunt al acestei cetăţi

În capela Brancacci, Masaccio a deschis drumurile picturii Renaşterii, alături de Brunelleschi în arhitectură şi Donatello în sculptură

San Marco, chilii îngrate în jurul unui cedru de Liban, cu ramurile larg deschise parcă pentru a le strânge la pieptul său de patriarh bătrân, înalţând deasupra creştelului lor avelui turn al bisericii, turn ce era unul din iubii viselor lui Buonarroti

Sua pe deal, San Miniato, tron de marmură şi mosaicuri policrome, apare între poezi de cipresi (aceşti cipresi, adăverat ietmivici al peisajului florentin) şi morminte de beton (într-unul din acestia este închiis O. Papini.)

Înşiruită în jurul Arnoului şi a Pontelui Vecchio, cetatea Florenţei rămâne ca un drum pălăntesc, pentru acei care vor să se apropie de bunul Dumnezeu

Căci turnurile şi bolile ei, sunt umbra răstărnă la pe pământ al marelui Creator. Florenţa, este o mărturie neştrămutată a existenţei ordinelui Universale

La Tarquinia şi Cerveteri — ca şi la Aitamera — mormintele etrusce arată că arta pentru om departe de a fi joc, reprezintă un limbaj cu care el încearcă să-şi apropie din necunoscut marea Taină

Roma, Oraşul cu biserică ce nu se pot număra, cu Forul roman şi Columna lui Traian, cu piaţa Capitoliului şi cu

cețate de aur a Vaticanului, este în fond o cronică artistică a Omnipotenței din nașterea ei.

Azi însă ne vom opri doar la câteva taine ale acestui oraș sacru.

Într-înd spre Galeria Borghese, într-o zi de sfârșit de primăvară, când pe aleile grădini Borghese au înflorit magnoliile cu petale de borangică și porțelan magnoliilor albe proiectate pe pământul negru ca pe un covor de catifea, vei simți cu mare emoție că pe aici în apropiere trebuie să fi fost casa primăvărului: vila lui Rafael, căci natura aceasta de vis o găsești numai în Edenul pictorilor aice.

În galeria Borghese, în San Luigi dei Francesi în Sta. Maria del Popolo li vei descoperi pe Caravaggio, pictor care a ridicat țărânii de la plug, bătaii de soare și vânt, cu mâinile nedreptate brăzdate de vine groase și l-a transformat în sfântul pănzilor sale, descoperind totodată un joc al luminii și al culorii, cu care a reușit să deschidă un drum vii rului artei, care nu le-a fost scris să realizeze cu toate cinstirilor lor eforturi, bolșevizilor Carracci.

Caravaggio a murit tânăr ostracizat din Roma, de aceea tablourile sale lipsesc din Sf. Petru dar sunt prezente în catedrala capitalei Mistei Valletta unde artistul și-a găsit sfârșitul.

Fiindcă am ajuns la San Luigi dei Francesi trebuie să amintim de dragostea acestora din urmă pentru Roma, aria franceză luându-și absoțul direct din cea italiană a Renasterii. Astfel Poussin și-a trăit cea mai mare parte a vieții sale la Roma iar Cl. Lorrain Gelée este înmormântat în biserica Sta. Trinită dei Monti, așezată la capătul de sus al pieței di Spagna. Nu departe de această biserică se află Villa Medici, sediul Academiei franceze, loc unde și-au petrecut zilele premiați Romei, printre care s'au înscris un Biet și un Massenet.

Cel ce vrea să se întâlnească cu Roma paleocreștină, cu toată simplitatea ei cucerită de început de veac, va trebui să urce pe Aventin la Santa Sabina.

Biserica, în stil de basilică romană, cu covoroașe cosmotești are o poartă de lemn lucrată de meșteri din secolul al I-lea și arată în altar, în vechia Schola Cantorum, auzi ca în surdina cântate de coruri de copii, în liărele lumânărilor de seș, pasimi și imhuri, acompaniate de lube și fiter, așa precum și le-a închipuit într-unul din visele sale albe de piatră, Luca della Robbia.

Pini de pe Aventin. Rotirile pomilor de pini, fumegă arome crude și verzi sub civilizul așurului infinit. Acrețe parfumuri le-am simțit în cea dinăltă primăvară a copărliei mele, pe când descoperam, cercul căruț în fântâni. Eu li clăutam jos iar ei era atât de departe, auz.

Ca horbete de vise, se înșiră pe coline acești pini, caravane vegetale crescute ca niște arbori de mărgen pe țărmi unui ocean ce se întinde atâtă fără de sfârșit deasupra creștelor noastre. Acești pini, sunt trimiși oamenilor în fața necuprinsului.

Fogarii ca ale talazurilor pe nisipul plăjilor pustii, mângâiate de baletul alb al unor pescăruși, ratăciti în vânt. Arome de păduri ale raiului, împrăstie acești pini aprinși ca niște torzi pe tăvile unui Octombrie bogat în forme, lumini și culori.

Priviți de aproape desfoliați pe creștetul trunchiurilor svelte și aprintene, asemenea unor ciute fixate în pământ, coroana pinilor apare ca o enormă țiară, bogată în fire și sistemate ca de același pietăci pe fruntea Mariei, în tabloul său deli Gent de van Eyck.

Fruntziul lor are ceva din pălănișul mătăsoș al ușor al zămfulurilor orientale, perute făcute pentru toaletă treptelor celeste.

Fructele, născute ca perlele din răsă, sunt mii pagode transmutate în trene negre.

Și parcul tot, aduce la o întrunire de magi în jurul unui altar al unui templu descris de ei înșiși cu propriile lor columne. Un aflat ce nu-l înțeleg decât ingerii care ca să nu-și atingă pașii de coșo din lărbă, umbli pe pietoroașe lungi de safir.

De fapt aluetele de pini reprezintă bocetul iubirii nelămplinite al lui Paolo și Francesca. Melancolie adolescentă a cărei durere este cântec.

Căci din trupul lor țrăgi nu se pot face sicrie ci numai culcușuri moi de logodnă.

Pini oglinditi în ochii tăi, par prelunzi și ovali ca ogivele de catedrale. De sub umbrele lor, trilegari de aur înghămiți la berlinele viselor se pregătesc pentru cursa celă înșelăci de eden.

Lângă lămăi auzni, încălcați de roadele cu parfumuri coapte ne-am pregătit pentru a intra în albușă. Tăcerile sub chipul unor pășări mov s'au strâns lângă față izvo-

rutul, curat. Soarele într-un eazan de amoață roșie, dispăre după creșta dealului.

Auși vom pleca și noi ca două stihii negre, pe-alea ce coboară în cetate. În noapte pini nu mai rămân decât mirame și adieri.

Sta. Maria în Cosmedin cu turnul ei romantic și cu pridvorul aprins pe coloane elene, pare o fecioară biblică, exprolate a plăci eterne și a rugăciunilor care n'au putut fi cuprinse în haina prea strâmtă a cuvintelor: Nici când solia credinței n'a luat o formă mai veridică decât aceasta.

Și dacă vrei să părăsești Roma, trebuie s'o iei pe jos ca pelerin pe urmele Sfântului Apostol Petru. Să fii descoperit și dacă seșea te frige, să-ți răcoareți fruntea și gura în apele cu miros de cetini, ale căror lavore se oferă generos clătorului. Și ca și Sf. Petru să ieși pe o noapte fără lună din Roma luându-o pe Via Appia antică, până îți se va arăta și tie lumina de lângă biserica Quo Vadis. Și câmpurile de curte ale Romagnei cu urmele înșirate dealungul drumului bătut cu pietre, vor părea nunumal fără de glas dar și nesfârșite imperii ale tenebrelor.

Acolo la Roma pe Via Appia antică, lângă catacombele primilor creștini, descult și obosit, ca orice pelerin, și se va putea releva marea taină a luminii care nu cunoaște nicidec stingerea.

Napoli. Orașul se desfășoară bogat dealungul unui golf uriaș, strălucit de Veruvul stins, ca un ochi de mort. Suntem pe meleagurile unde romanii își aveau locul lor de baie, nelipsind nici crimele lui Nero nici ale Agripinei. La Pozzuoli, unde pământul naște fumuri sulfuroase consideră poetul Virgil că se găsește porțile de intrare ale infernului.

Este aici un amestec violent de viață și moarte, de lumină și întunecare poate tocmai fiindcă nicidec vraja luminii nu este mai obsedantă, mai plină de magie, mai absolută.

În jurul Napoliului în anul 79 d. Chr. au dispărut de pe suprafața pământului Pompei Herculaneum și Stabia. Aici parcă mai mult ca oriunde iubirea și cu Moartea sunt surori. Pe aceste meleaguri acoperite cu poeni de portocali și măslini.

La Capri pe drumuri ce duc printre vil, arse de soare, am urcat până la vila imperială Tiberiu. Lângă ruinele palatului privind în adâncimile întunecate deschise lângă țărmi stâncos și abrupt, până în funduri de prăpastie în care apele mării se abateau ca niște demoni iurâți, am ghicit că de fapt așa au fost și abiaurile conștințelor împăratului roman retrase de lume în acest coșc al Solitudinii.

În capătul celălalt al insulei, în Anacapri, este casa de la San-Michele, pe care și-a ridicat-o medicul Axel Munthe, îndrăgostit bolnav de cer și lumii.

Aici și-a petrecut medicul suedez, ultimele sale zile de viață, în imperiul luminii, și a ajuns la orb, lipsit deci de puterea de a o mai vedea. Dar la Anacapri lumina este mai bogată ca în altă parte, ca putând fi simțită prin pipăit sau prin miroa, având forme și arome ascunse.

Pe platforma casei de la San-Michele la pictorele tale ai o vedere infinită, putându-te întâlni cu albastrul cel mai pur din viața ta, cristalizat în întinderile fără capăt, de cer, de ape și de pământuri, pretulinduri albastru, fumuri străvezii de albastru.

Acolo și moartea este tot albastru.

Perugia. Drumul care trece prin inima Umbriei li poți face'n Perugia coborând de la biserica San Severo, împodobită cu frescele tânărului Rafael și a bătrânului Perugino, pe sub ceasul palatului Priorilor în jos pe via del Priori până la oratoriul San Bernardino, ce poartă una din cele mai frumoase fațade ale quattrocentului semnată de Agostino di Duccio.

Cu porțile sale struaco-romane, Perugia e Toledoul Italiei.

La Borgo San Sepolcro, Pietro della Francesca și-a lăsat urmele de meteor, uriașe, printre moritori și astfel sașul său de naștere a devenit un loc de pelerinaj pentru cei care se-nchină zeilor Frumuseții.

Ferrara. Jocurile mănuilor, pot să fie turnuri de catedrale, bolire de apă și unor euharistii albastru, lini frante sau infinite ale pănzilor de pânjenie atârșate în colțurile cămarilor cerului și n sfârșit mișcarea hulubilor, albă, care-și strânge aripile sub firida geamurilor udate de ploile unui sfârșit de sără.

Cosmă Tura, maestrul pictor din Ferrara, a fost încă unul ce s'a lăsat fascinat de acest cântec ascuns al mănuilor.

Civitate. Orașorul său longobard este o mărturie rămasă până astăzi al unor vremuri când Sfântul Graal umbra printre oameni. În aceea capelă, sub stătuile fecioarelor și a martirilor simți lângă sufletul tău, fiind reverberații sfinte.

Înaintea porții orașorului, având ca maluri, zidurile înalte ale cetății răul Nations, lese din plugiile bogate ale pădurilor, care se înalță spre vârturile munților ca niște covore vegetale.

Căderi de apă, cascade cu fire cristaline și răul adunat centr-un lac, pe fața-l împede, transparentă, răstrângându-se ca bulgări de diamante aluetele bisericii San Biagio și a caselor galbene din jurul ei. Luminile și tenebrele se-amestecă în tonuri fumuri și de n'ar fi murmurul surd ce vine din vâi ai crede că ai în față un tablou imens.

La Civitate del Friuli, timpul e încă mit și religie.

Castelfranco, în pala sa de la Castelfranco, Giorgione, maestrul culorii venetiene, revoluționară compozițiile de acest gen, introducând ca fundal peisajul orașelului său natal din care recunoaștem castelul și munții terminându-se în zărlie depărtate.

Mort nici la 33 de ani, de pestă, Giorgione rămâne fratele mai mare al senalorului Tizian, opere din tinerețe ale lui Tizian confundându-se cu cele ale lui Giorgione, lucru săvârșit și de Vasari în celebrele sale Vieți.

Deosebirea dintre cei doi o arată acea Venus cuțată goală, motiv tratat de ambii artiști: la Giorgione este reprezentată o femeie dormind, având puritatea visului, ce se continuă cu peisajul himeric din spatele ei: la Tizian același Venus este întinsă pe o sofa într-un interior de alcov cu miros de carne, în ochii ei lascivi, luminând discret dorința amorului profan.

Giorgione este puritatea și inocența însăși, pe când Tizian închină un imn sensualității și beției iubirii fizice. Știndându-se că Tizian a dus la sfârșit Venus a lui Giorgione făcându-i și anumite adasuri, nu însă la nud care era terminat, se poate admite cu certitudine că de fapt Tizian a vrut în a sa Venus să dea o replică ideii lui de frumusețe giorgionesc. Plecând de la aceste adevăruri, Concertul buclie de la Luvru nu poate fi decât al lui Giorgione și nu cum este atribuit în ultimul timp, ca fiind creația lui Tizian.

Adunându-se în reproduceri fotografice, într-o sală la Castelfranco, toate operele lui Giorgione, anul 1978 fiind cel de al 500 lea de nașterea sa, se poate cu ușurință vedea că Giorgione este unul din cei mai mari pictori ai lumii, așa cât și cum a fost.

Giorgione, acest Rafael al Venetiei, ne învață că țaria unui vieți nu se măsoară în ani ci în calitatea pe care ai știut să i-o dai.

Lorenzo Lotto elevul lui Giorgione, Giovanni Bellini maestrul lui Giorgione, deci iată încă o succesiune de demituri: Bellini, Giorgione și Lotto.

Bassano del Grappa, numumal că este locul de baștină a unei celebre familii de pictori, dar așezat la poalele munților are o desfigurare cât se poate de pitorească.

Pe podul acoperit de lemn, cel vechi, de prate răul Brenta poți să admiri un peisaj al fumurilor care se ridică pe ape pudrând liveșile și creștele golăse, cu un praf incandescent de rocă selesară. Pare o primăvară proaspătă, aprinzându-și luminile pe cărările unei toamne târzi ce nu vrea să moară.

Veneția. Stând într'un anumit punct pe riva degii Schiavoni, în spate cu imaginea San Marcoului, cu palatul dogilor și li liberă de Renaștere a lui Sanovino, în față cu San Giorgio Maggiore și Giudecca pe care se ridică li Redentore al lui Palladio iar mai la dreapta originea Cansadului Grande - acei magnifici bulevard pe apă - cu Sta. Maria della Salute a lui Baldassare Longhena, muritorii se poate declara mulțumit că i-a fost dat să admire unul din cei mai frumoși decor ai lumii.

Dar adevărata Veneție rămâne ascunsă, ea trebuind să fie descoperită de cei care este în căutare de comori spirituale.

La del Frari, lângă monumentul funerar al lui Tizian este Asunta lui: rogu aprins înălțându-se la cer, din avântul neliniștit al mănuilor apostolilor ce parcă vor să o oprească lângă ei, purtată pe un covor de îngeri spre cel mai nesfârșit înalt.

Giambellini Giovanni Bellini în del Frari ca și în San Zaccaria da altarilor sale atâtă pronunțate încât ele de acum depășesc pământescul, fiind d'vine. Melodia sacră ce luminează sfântii și feciăriele sale aparține de fapt ingerilor lui căntărilor care și-au lăsat albușă din lărmul ușor al pădurilor paradisiului. Fiecare gât al personajilor lui Bellini este săpăt în armonia omului și a culorii chilpurile lor fiind mângălate de razele aurului care nu apun nicidec. G. Bellini este încă un artist care a atins perfecțiunea.

La San Giovanni și Paolo se află mausoleul dogilor cu morminte și statui suspendate pe zidurile bisericii. În fața acesteia, în piață, un conditior din Bergamo Bartolomeo Colleoni profitând de faptul că un doge nu se putea bucura atâtă timp cât trăia de o statule se lăsa reprezentat de Verrocchio călare, într-una din cele 7 minute ale sculpturii.

În același biserică e și un Lorenzo Lotto, pictor care a mai găsit o nouă definiție - a căteia oarb - a culorii venetiene. O frescă a lui Piazzetta, cu bruni stâncilor scaldate în spuma de coral a mării.

Madonna dell'Orto, unde își doarme somnul de veci Tintoretto, este așezată la unul din capetele Venetiei, acolo unde cetatea se înfruntă cu infinitul cerului și al mării. Apele frământate poartă ceva din neliniștile vieții artistului care n'a putut să-și învingă nicidec cosmotele.

Aici, la Madonna dell'Orto, biserică gotică venetiană, lângă lăspede simplă sub care se hodiește pe veci artistul, înțelegi mai bine ca ori unde tot continuul artei sale, însemnând nu lupta lui Iacob cu ingerii ci al Sfântului Gheorghe cu demonul. Geniul acestui artist n'a putut să uite nici o clipă creația marilor săi înaintași, Michelangelo și Tizian, pe care vroia cu orice preț să-l înfracă și până la urmă n'a reușit deșigur, a lăsat totuși o operă monumentală ce atinge marile înălțimi.

Școala lui San Rocco este o mărturie a acestei depine realizări a pictorului Tintoretto. Fiind artistul acțiunii și mișcării, el reprezintă rastignirea lui Iesus Christos în deplină desfigurare, pe când înca vulgur era preocupat de punerea pe cruce a celor doi tâlhari iar Iesus cu buzele arse de sete cere apă. În acest tablou Tintoretto este furunos, beethovian. Parcă pentru a contracara regula, apatunos scena cu Cristos în fața lui Pilat, monument ales când acesta din urmă își spăla mâinile vrând să-și uigure conștiința. Este în acest tablou un joc de culori atât de adănc proporțional și muzical măsurat încât deranjm mai îndagitorii cu cei care au considerat goșia de la San Rocco drept o a doua Capelă Sixtină a artei.

Adănc stăpân al formei, al mișcărilor de masă, al clarobscurului și al scenelor petrecute în lumina lunii, Tintoretto, cu un valoros portretist, poate fi socotit ca primul mare artist al barocului.

Dela Bellini la Tintoretto a tot apa de lung drumul ca dela Ingres la Picasso.

La Madonna de l'Orto pară în cinstea lui Tintoretto, aproape de capătul său se află un Ioan Botezătorul în extas înconjurat de sfinți și apostoli, opera aparținând lui Cima da Conegliano.

La celălalt capăt al Venetiei, așezat pe un canal deschis șarilor este biserica San Sebastiano cu mormântul lui Veronice. Împrumutând ceva din mătăsoșia cu lacuri aprinse ale tablourilor venetiene, lucrare ce l-a purtat pe veci, în rândul lor au vrut să se poartă artistului mutare în culori marine, cu venele algerilor scaldate în purpurii apusurilor de soare venetiene.

Galbenul de aur al aerului lagunelor li găsești în frescele pline de mișcări și absoțul ale lui Tiepolo.

Și apoi alte altare semmate de Palma il Vecchio, Sebastiano del Piombo și Carpaccio.

Piranezi, marele grafician italian, care a trăit acum mai bine de 200 de ani a reprodus cu desăvârșit fidelitate scenele culorilor lui Tizian. Privind de aproape la filmul nasterii poporului român, cu durere trebuie să constatăm că dacii au fost tratați de romani ca niște sclavi căzuți în mâna unei mari puteri, pe care noi o numim azi imperialism. Într-oare iaterie a românilor până să a fost aceea a daciilor, cetroplitorii neamului nostru schimbându-și timp doar numele.

Urmasind un crepuscul la Veneția, când soarele își împrăștiă mările înșăgerate peste cetate, sau o noapte cu lună când luminile curg ca lave de aur topt pe Canal

- 39

N. S. GOVORA

Dar cauzele se au motivat rândurile de față, sunt altele. Cum spunem Novac e bălăneț, de origine rurală originile cu care se mândrește în lumea nouă a găsit bălăneții ai lui și frați apropiați ardeleni, necunosătorii sau pe punctul de a uita Tara de departe și a început o opera titanică, operă de durată, operă care a împlinit anul acesta un sfert de veac. E vorba de înflorirea și apoi continuarea timp de 28 de ani a unei inițiative culturale, care a avut ca rezultat apariția "Zărilor de Vest" și "Zărilor de Est". Aceasta o lăstărie, în anul 1954, cu ocazia Convenției Ununii și Ligii societăților române fraterne din Statele Unite Deci nu e la înflinț această o românească de radio, dar Nicolae Novac este designer cel ce a inițiat-o și cel ce apoi i-a dat

Si, si mai important, e faptul că a'a hotărât prelungirea existenței acestei ore de radio: Tot ce-i românesc, nu pierd!

Giessen, 20 Julie, 1979

Titlu Mălorescu în celebrul său articol — Poetii și Critici — provocat de discursul la Academia română al lui Duiliu Zamfirescu, în care respectivul în numele unui «modernism» al vremii sale destăințează pur și simplu valoarea poeziei populare, așa cum faceți dvs. astăzi cu romanul nostru interbelic — afirma cu multă dreptate că poeții sași vada de arta lor, analiza fenomenului literar și

(Urmează pag. 41.)

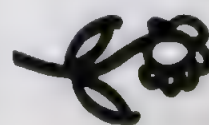
de Dr. C. I. UNTARU

Drăgi nu se glășesc mărturiile scrise, se crede că Alexandru Marghielanu a acceptat postul de la pîndă de pace, la cererea ministrului și a semnat umiltoarele condiții de pace, la cererea confidențială și în deplin acord cu Ionel Brătianu, pentru că se putea da un mic răgaz țării Noastre, și a se salva înfraga existența, în dreptul internațional, al unui Stat Român. Așadar, în speranța unei victorii finale a Aliației, Această speranță nu a întîrziat de a se împlini, în Noiembrie 1918, prin capitularea Germaniei.

Dorada: colaborarea Brătianu - Marghiloman, fleacă
la timpul său, iertînd, fără ezitare, Totul pentru Ţară.

Ovidio VUIA

BIBLIOTECA SATUL

de N. S. GOVORA

E Dumitru Paulescu l-am cunoscut în toamna anului 1945. Ne câștigam pâinea cum puteam, eu — cu alții —, cărând bombe americane, eu, ceva mai norocos — cu alții —, fiind gardian al unui lagăr de prizonieri nemți!!! Într'adevăr, destul de înșirăcinează uneori să producă lucruri neversimile!

Și la un lucru și la altul, cel mai mulți erau legionari. Și legionarii, Duminicile, se adunau să țină sedințe în niște catacombe care, din întâmplare, se găseau prin apropiere. Fără să fiu legionar, venii m'au adoptat și participam și eu la aceste sedințe. Or fi avut și ei motive lor ca să mă adopteze. Și în afară de aceasta, din contribuția tuturor, deci și a mea, în acea iarnă a anului 1945, legionarii au scos o gazetă: DACIA. Numai două numere. Gazeta apărea clandestin, articolele toate semnate cu nume false. Eu eram... colonelul Velcescu, de exemplu. Două numere numai, totuși ale au produs zarvă. Oficiul partidului comunist francez, a publicat un editorial semnat de redactorul șef, Pierre Hervé, cu titlul "Ariergărzile hitleriste". Și noi nu eram ariergărzi ale lui Hitler, ci ariergărzi ale lui Christ!

Bieți oameni, majoritatea intelectuală care munciau cu brațele și din produsul muncii lor își rupeau o parte pentru a ridica un strigăt contra antecristilor! Să se noteze: e vorba de toamna anului 1945! Ce făceau oare pe acea vreme? Bieți anticomuniști de astăzi? Ce făcea și ce scria la "Fapta", di René Theodosiadis? De ce nu reproduce un articol scris de el în acele timpuri, la gazeta lui Mircea Damian, când făcea cunoscut prin scrisul lui, E. A. M-ul? Sau ce scria di Virgil Ierunca, la "Scântea Tineretului", unde era director?

Deci acolo, la Margeva, în 1945, l-am cunoscut pe Dumitru Paulescu. Era băiat de țărăn de undeva din Bucovina. Dăru, cu o privire blajină. În dosul căreia se bănuia totuși, o stăncă.

S-a terminat "afacerea" cu americanii și apoi ne-am vrut aruncați pe pavajul orașului lumină: Parisul. Pe atunci și Franța ca și celelalte țări erau la pământ, fără-mă de tăvălugul războiului. Ne oțeream brațele pentru muncă, dar ele nu aveau nici o căutare. Ne plimbam foamea pe străzile orașului lumină. Și atunci, o parte dintre noi, a plecat în Brazilia. Printre ei și Dumitru Paulescu. Când am stat ultima dată de vorbă cu el, mi-a spus: Măi frate, mă duc în Brazilia. Sunt un intelectual, dar nu mă voi da în lături de la nici o muncă. De va fi nevoie, voi vinde chiar portocale, pe stradă. Bietul prieten Paulescu, deși era bucovinean, și nchipuia că și în Brazilia se vând fructele cu... cobiliță oltenescă. Se gândea că dacă nu există pe acolo cobilițe, își va întocmi el din lemn cunoscutul instrument oltenesc. Am zămbit gândindu-mă că dădă va ajunge așa de infometat în Brazilia, își va mânca el toate portocalele destinate negroșului.

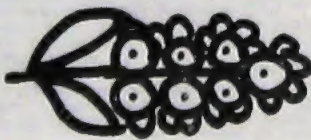
Eu m'am hotărât să rămân și să mor pe pământul bătrânei Europe. Nu știu dacă Paulescu o fi vândut sau nu portocale în Brazilia. Un lucru știu sigur: nu a stat cu brațele încrucișate. Și nu a putut sta pentru că era băiat de țărăn și pentru că purta în inima lui ideile ce s'au dovedit a nu putea fi învinse și nici uicise cu toată barbara trecere a timpului.

Și din munca lui, a trecut la realizări. A scos două numere dintr-o revistă intitulată "Cetatea luminii" și a pus bazele unei biblioteci numită modest: SATUL. Gândindu-se: o bibliotecă românească în Brazilia! La început în Sao Paulo și mutată după aceea în noua capitală a Braziliei: Brasilia.

Anii au trecut, dar el nu a cedat. Nu a cedat pentru că a plămădit din stânca acea țărănească românească pe care nu au dislocat-o furtunile și nici chiar popotul. Apele vijelioase, trec, stânca rămâne. Astăzi a obținut de la Statul brazilian un teren de un hectar, într-un loc bine situat din capitala Braziliei. Cu ușurință de plată, dar nu gratuit. Dar de aici începe greul. De unde bani ca să plătească ratele locului și, mai ales, de unde bani pentru construcția clădirii? E o întreprindere destinată înfrângerii. Dumitru Paulescu și-a imaginat, printre altele, și un apel la toți Românii din exil: Românii din exil să participe cu o cărămidă la aducerea la îndeplinire a marelui oper: o bibliotecă românească în America de Sud, în Brazilia. Vor răspunde Românii cu posibilități cu o cărămidă la cărel preț este 100 dolari? Mă întodec.

Și totuși, nu mă întodec o clipă cu Dumitru Paulescu va învinge. Se va întodece poate el și familia lui la primele alimente cu care și-a astămpărat foamea la sosirea în Brazilia, adică la portocale, și va merge înainte. Natural că aceasta nu e suficient, dar îndărătnicia țărânului nostru nu-și găsește asemănare pe glob. Ce ar zice Românii din exil dacă ar auzi că Paulescu a făcut acolo o tabără de muncă legionară? Vor zămbi mulți cu scepticism: Românii din Brazilia sunt puțini, și mare lucru nu s'ar obține. Dar dacă la această muncă a Romanilor s'ar alia brazilienii? De ce nu? La baza acestei acțiuni, ca la a altor altora, stă o credință pe care n'au putut-o uicide nici închisorile, nici frânghia, nici gloanțele și nici tonele de ciment.

În ceiaș mă privește, nu pot face altceva decât să spun: Frate Paulescu, înainte!

ECOURI

• În corpul revistei, cititorul va găsi reproducă o poezie de Radu Gyr. Nu cred că mă înșel afirmând că această poezie face parte din cartea de versuri scrisă în timpul războiului, de gigantul poeziei românești. Căci Radu Gyr a fost pe front. Pentru reabilitare. Și încă a avut noroc: a fost trimis pe front cu gradul lui de căpitan de rezervă și nu cu acela de simplu soldat. Nu vreau să răcolesc într-o rană care doare. Dealtfel îmi vine și greu. Am fost ofițer activ și

deci l-am iubit pe mareșal, dar eram cu simpatii legionare, deoarece-l cunoscușem pe Corneliu Codreanu din 1927, adică atunci când aveam 15 ani. Și nu a fost o cunoștință trecătoare. Dar să vorbim de Radu Gyr. În timpul războiului s'au scris mai multe cărți de versuri, inspirate de Crucia noastră, de Bătălia noastră război, dar cartea cea mai bună de versuri de război purta semnătura Radu Gyr. Știu că se poate scrie o carte bună despre război, în proză — nuvele sau ro-

man —, fără ca autorul să fi participat la înțelegere. O dovadă în plus ne-o furnizează Cezar Petrescu, care fără să fi făcut războiul, a scris cel mai bun roman — Intunecare —, având ca subiect ceaialtă dramă a noastră: Războiul de întregire. Nu cred însă că mă înșel, afirmând că nu pot fi scrise poezii cu subiect războinic, fără să fi fost acolo, în ploi și vânturi, să nu fi auzit gherul gloanțelor și spărturile obuzelor.

Radu Gyr a fost, incontestabil, un

mare poet. După umila mea părere, cel mai mare. Dar nu ar fi putut scrie cea mai bună carte de versuri războinice, fără să-l fi trecut pe la ureche, gloanțele ucișoare. Știu deci că a fost pe front, cu gradul de căpitan de rezervă, trimis pentru reabilitare. Și că s'a întors fără un ochi. Și că a fost băgat din nou la închisoare, pentru că nu a avut norocul să moară pe front. Repet, scriu fără ură contra mareșalului căci, ca militar, l-am iubit. Și nu l-am iubit numai pentru că am fost ofițer activ și pentru că el, cu toate erorile comise, a ridicat Neamul săi spele cu sânge rugina suferită cu un an înainte, când din cauza lui Carol II, armata a trebuit să se retraga din BASARABIA NOASTRĂ, fără să tragă un foc de pușcă, ba încă lovită și sculată de adunările de derbedei — o scriu tot fără ură, dar adevărul istoric e adevăr istoric —, printre care 90 % aveau nasul corolat.

Spuneam deci că Radu Gyr a fost din nou băgat la închisoare, așa că devenind ministru de interne, di Nicolae Penescu, pentru a face plăcere "alișilor", nu a mai fost nevoit să-l caute. L-a avut la îndemână.

Într-un număr anterior spuneam că Radu Gyr a scris poezii remarcabile chiar de la început, dar poezia lui a urcat pe culmi cu veraurile de război, pentru a ajunge la incandescența arcului voltaic cu poezia din închisori. Mai spuneam un lucru banal: poezia se naște din rană, din durere, ca perla din durerea și rana socele. Dar, ar putea cineva să ne indice un poet care să fi suferit mai mult decât Radu Gyr? Și nu numai în Tara noastră, ci în lumea întreagă?

Di Zaharia Pană strânge într-un volum poezile din închisori în care, incontestabil, primul plan îl va ocupa poezia lui Gyr. Gred însă că e nevoie de un volum în care să intre numai poezia lui Gyr, toată poezia lui dacă e posibil, sau cel puțin poezia de război și cea din închisori. Cine s'o facă? Fără discuție că în primul rând, di Zaharia Pană. Și în al doilea rând di Nicolae Roșca care-și câștigă viața ca inginer într-un oraș din Spania și care ne-a dat nouă și Istoriei de mâine monumentalul volum al poeziilor celuliș poet-proet, Aron Cotruș. Știu că această operă l-a costat nu numai bani, ci și vreo zece ani de muncă, pentru a strânge poeziile titanului. Di Roșca are părul cărunt, dar față de noi ăstiașii, di tână. Încă zece ani de muncă și sacrificii, pentru a publica și poezia lui Gyr-dacă e posibil, toată-l va încorona viața pământeană. *Finis coronat opus*. Probabil că atunci când eu nu voi mai fi în viață, dar nu pentru mine îl cer să pornească la această titanică muncă, ci pentru Istorie și, mai ales, pentru a dovedi tuturor, celace și eu ca nelegionar am învâțat: Legionarii nu uită!

• Tot în acest număr am reproduc poezia "A murit Ion". Autorul? Lt. Colonelul Mircea Mărcușu!!! Pentru mine, e un mister. Eram în Tară și am citit volumul "Cu Ion vânător de munte", de Lt. Colonelul Mircea Mărcușu. Poezii extraordinare, după cum cititorul poate să vadă din cea reproducă de noi. Mi-amintesc de una, după mine e cea mai emoționantă, în care nu era vorba de Ion, ci de *Murgul*, călătul vânătorilor de munte, care, a mers alături de Ion mi de kilometri, câștigând și el tot atât de des, cum a cântat și Ion. Cine a fost militar sau a făcut războiul, și-a dat seama că accepti "cei militari", aveau o psihologie specială. Parcă ar fi înțeles că ei "sunt cei

speciali". Cred că ei înțelegeau clipele de bucurie sau de tristețe ale soldatului. Cred că înțelegeau când colonelul săpunea pe drept sau pe nedrept pe stăpânii lui, soldații, și era mândru când aceleași colonel aducea laude. După cum, atunci când ieșeau la zece. Mai la paradă, înțelegeau veselia și aplauzele multimii de pe trotuare și "scoteau pieptul și mergeau în pas de defilare", când auzeau gornșii sau muzica militară. La războiul au mers nu numai ca "activi", adică cei ai regimentelor ci și "cei de rezervă", adică cei rechișionați. Și accepti ca "de rezervă" — o știu cel ce au făcut războiul —, intrau "în cadentă", adică în viața militară, de multe ori cu mai mare repeziune și mai mare credință decât o făcea stăpânul lui, omul. Mergeau tăcuți, suferind foamea și setea stepler, înțelegând parca de ce era vorba, bucurându-se de victorii și suferind în înfrângere, privind cum alături li cade un cal tovarăș și, mai ales, când li clădea stăpânul lui omul, soldatul care li îngrijea și li mângăia. Această psihologie a călului "militar" a înțeles-o Mircea Mărcușu, când a scris acea teribilă poezie la care mă refeream.

Toate sau aproape toate poeziile din "Cu Ion vânător de munte", au fost recitate la radio, pe acele vremuri, de marele artist Vraca. Din nefericire, Vraca a recitat cu același mare talent, mai târziu, poezii în care se preamărea înamicul. Dar nu venim să aruncăm cu piatră. Nu știm dacă a făcut-o numai pentru că trebuia "să trasească" sau a făcut exces de zel ca procurorul de la radio Târgul Căucului.

Dar a existat Lt. Colonelul Mircea Mărcușu? Iată o problemă care m'a frământat și mă frământă. Ca ofițer aș avea motiv să mă mândresc că un alt ofițer a putut să scrie versuri atât de frumoase. Căci cartea lui "Cu Ion vânător de munte", treburile situația ca valoare, imediat după a lui Gyr. În plus, ar da peste cap dicționarul strămoșilor noștri romani care spuneau că "inter arma silent musae", celace, ca fost "ărtor de sabie", aș avea o mare satisfacție. Dar? Dar?

Cum e posibil ca un ărtor de sabie, necunoscut, care cel mult a strecurat câteva poezie în cine știe ce obscură revistă de provincie, să se transfigureze grație înaltei tensiuni produse de marea înțelegere a Neamului și să atingă incandescența arcului voltaic?

Mai teribilă devine problema atunci când un cecetător mai atent își dă seama că poezia lui Mărcușu este deosebită o poezie arișană. Deci înțelegerea care se pune este aceasta: Lt. Colonelul Mircea Mărcușu este Lt. Colonelul Mircea Mărcușu și a fost Radu Gyr? A existat Mărcușu și a fost atât de influențat de maeștru, încât a scris o poezie foarte bună, dar atât de influențată de a maeștrului încât ea devine aproape o pastă? Sau Gyr, înălțat de forțele vrăjmașe de atunci, a voit să-și bată joc de ele și să le pălăsească, făcând ca poezia lui, sub un nume fals să fie recitată la radio de marele artist Vraca? Noi, aici la "Carpații", fără nici o pretenție, dorim ca printre altele, să contribuim și la lămurirea Istoriei literare de mâine. Am lansat doar o ipoteză, total lipsită de pretenții. Poate mă înșel în multe din afirmațiile de mai sus, dar nu voiesc decât să se facă lumină. Voiesc să procurăm lămurire istoricului literar de mâine, celui un istoric, fără lăsurare, bălbăie.

Cine știe dacă se mai găsește vreun exemplar din poeziile de război ale lui Radu Gyr sau din "Cu Ion, vânător

de munte" al Lt. Colonelului Mircea Mărcușu? Poate există cineva în exil care să aibă unul sau amândouă volumele? Și, cine știe, poate există cineva în exil care să dea date precise, poate să existe cineva în exil care să fi cunoscut pe Mircea Mărcușu. De ce nu. Iată eu, am avut ocazia să cunosc pe enigmaticul Locotenent Ragalic din Rușoala lui Gib Mihăescu. Când l-am cunoscut eu, era un maior necălit, un învins al vieții care, totuși, inspirase marele roman al lui Gib. Se numea Ragalic și nu Ragalic, Gib recurgând la o anagramă.

Pe cât putem deci, încercăm să furnizăm date Istoriei de mâine, Istoriei literare și celelalte. Și, mai ales, Istoriei prigonite. Di Zaharia Pană, care incontestabil este un specialist al poeziei griene, ar putea veni cu prețioase date în această problemă. La noi, sau în altă parte, aceasta e secundar. Căci repet, nu este exclus ca Mărcușu să fi fost Gyr. Știe toată lumea că Gyr, a recurs și la trucuri. În închisoare a scris niște versuri care spuneau:

"Din pumnul tău îu fă ciocane,
Și sparge zidurile țării!"

Aceste versuri au fost puse pe muzică-cred că tot în închisoare de Neiu Manzatti dar, după ieșirea din închisoare, nu puteau circula asemenea "blasfemii". Și Gyr a făcut alte cuvinte:

"Du tristețea mea amară,
Vânt de seară, vânt hoinar!"

Versuri și muzică ce ne-au umedit ochii atunci, și care ne umplu ochii de lacrimi astăzi. "Carpații" ar primi cu bucurie orice date ce ar putea duce la lămurirea acestor probleme. Inclusiv și poezie, în special, date mai precise și mai emoționante ar putea da di Manzatti. "Duo-ul" Gyr-Manzatti a produs multe lucruri în afară de serie, atunci. Desigur că dintre toți exilații, cel care l-a cunoscut mai bine pe Gyr, e di Manzatti. De ce nu scrie o bucată cu amintiri despre această colaborare Gyr-Manzatti și, mai ales, despre omul Gyr? Aceste amintiri, cred eu, ar interesa și pe exilații de astăzi dar, mai ales, Istoria de mâine. Cu talentul dăde de povestitor pe care ne-a învățat să-l cunoaștem, scriindu-și amintirile despre Gyr, ar face să ni se umesească ochii ca atunci când ascultăm "Frumoasa mea cu ochii verzi" sau "Vânt de seară".

• În exil s'a vorbit de Andrei Oțetea. În Mai sau Iunie 1930 a avut loc un concurs pentru ocuparea unei catedre rămășă liberă, la Universitatea din Iași. Candidați Andrei Oțetea și Ion Hudă. Amândoi erau membri ai partidului național-lărnesc, Hudă centrist, Oțetea membru al aripel stângi.

În Istoria ocupării unei catedre universitare, secoltesc că a fost cazul care a dat cel mai mult de vorbit, care a pasionat opinia publică. Cât timp a durat concursul, Iașiul a fost în fierbere. Nu numai profesorii Universității și ai școlilor secundare, nu numai ziarile Iașului și cititorii lor, dar chiar și apa mică om de pe stradă, a fost pasionat de peripețiile concursului.

Ziarele scriau în fiecare număr, în special datorită faptului că numele celor doi candidați se pretau la anecdote și calambururi. Mi-amintesc două: Profesorul Hudă băa gânditor, într-o călătorie, un pahar de vin și scutura dea din cap, nemulțumit. Un gazetar li vede și-l întreabă:

— Nu-i bun die profesor?
— E cam ojefti, a raspuns Hudita.
Si acum, contrapartida:
Opetea, care nu era lezan, s'a pierdut
intr-un cartier necunoscut. Tataraşi
sau Targul Cucului, si intalind un
cetăţean, l-a intrebat: Die, cum pot
ajunge la Universitate? Si cetăţeanul
l-a raspuns: Ia-o pe hudita cea.

Profesorul Hudila avea multe și valoroase lucrări de specialitate. Citez două, pe care le-am găsit în biblioteca lui Traian Popescu: "Les négociations diplomatiques entre la France et la Transylvanie au XVIIe-eme siècle", 970 pagini. Librairie universitaire J. Gamber, Paris 1926 și "Histoire des relations diplomatiques entre la France et la Transylvanie au XVIIe-eme siècle", Paris, 1927, 432 pagini, același editură.

Ion Hudăță era profesorul nostru de istorie. Am trecut și pe la liceul Codreanu, din Bârlad, și pe la liceul militar și pe la facultate. Am cunoscut deci mulți profesori. Pe Ion Hudăță îl consider profesorul perfect. În timpul lecțiilor ne ținea o oră întreagă sub vraja verbului lui. Noi îl ascultam fermecți, nefind nevoie de amenințări și nici măcar de ridicarea tonului. Nu m'am putut remarca la cursul lui, cum nu s'a putut remarca nimeni: toți elevii erau foarte buni. Hudăță era nu numai respectat ci și iubit de elevii lui. Promotia mea, 1930, poartă numele lui. Ocuparea catedrei de către — învinsese aripa stângă —, Oțetea, a fost o mare lovitură pentru noi, elevii lui Hudăță.

În 1930 a venit Carol II. Toți elevii din ultima clasă, natural, eram carliști. Fremătăm. În timpul nopții săream pe ferestre și prin tufișuri ne strecuram până la gardul de fier. Pe strada Carol, treceau manifestații. În fruntea lor erau Corneliu Codreanu și generalul Constantinov. Profesorul Hudăță se prefăcea a nu vedea freacă-mul nostru și-și continua liniștit cursurile, dar, într-o zi, un coleg l-a întrebat ce crede despre întorcerea lui Carol II. Hudăță ne-a privit lung pe toți, apoi foarte calm a răspuns: Dragii mei elevi, imi pare rău că vă rog desamăgi. S-a crelat un precedent grav. S-a amestecat armata în politică și aceasta nu e bine. Dumnezeu să ne ajute!

Numai mai târziu, și mai ales în
est, erau în dat, peșma de înțepene-
cuvintelor lui. Hudida a rămas
profesor de liceu, modest și jubit,
de toate generațiile de elevi. Cred că nu
mai înșel, afirmând că a fost ministru
— din partea național-tărăniștilor —
în guvernul Rădescu. Apoi n'am mai
auzit de el. Poate a trecut prin rădă-
nișchisorilor, poate a scăpat

Oțetea a făcut carieră. În urma răscolului din 1941, Ștefan, directorul Teatrului Național din Iași, a fost înlocuit cu... Oțetea. Prima lui măsură ca director, a fost aceea de a scoate din cabinetul directorial, însoțea de pe

perete. E de presupus că au fost mulți directori ce s'au perindat prin acel cabinet, fără să fi văzut icoana de pe perete, în spatele fotoliului directorial. N-au văzut-o, dar Oțetea a scos-o.

Într-un sat de pe frontiera bulgară, mă plimbam prin camera cu lut pe jos, ca un leu în cușcă. Citisem ziarul, îl mototolisem, și-l aruncasem. Oțetea fusese numit într-o delegație care trebuia să reprezinte Țara, la nu mai știu ce congres.

— Il scriu generalului, il scriu generalului, tinam eu.

Cu mare greutate, m'a potolit, soția
— Linistește-te. Știi foarte bine că
răstii să intri la închisoare, ca legionar.
Și soția mea avea dreptate. Din neferi-
citură, pe vremea generalului și mai
târziu mareșalului, a-l scris și arăta
eu degetul pe un comunist, riscas să
fiu considerat legionar. Așa s'a întâm-
plat și eu o rudă a lui, colonelul (rou-
Onică), așa s'a întâmplat și cu alții.

După potopul de la 23 August, Oțetea a figurat în multe comitete și comiții de marxistizare și slavizare. Printre altele în "colectivul" care a scris Istoria pe care eu am numit-o Istoria Roller.

Nu mai auxisem de profesorul Hudă. Îl credeam mort, trebuia să aibă către 90 de ani. Și iată că recent am primit o scrisoare din Târl. Un fost coleg îmi scrie că promoția noastră s'a intrunit în anul 1970 și se va intruni din nou în 1980, la 50 de ani de la absolvirea liceului. Va prezida profesorul Hudă, singurul care mai trăiește dintre foștii noștri profesori. Dintre foștii colegi? Vor mai fi în viață 10-15? Colegii care-mi scrie, îmi spune că chiar dintre cei care mai trăiesc, majoritatea sunt bolnavi și hârâbuiți.

Ion Hudică a fost profesor nu numai la liceul militar ci și la cele 1-4. A uitat totuși, nu-și uită însă, faptul că odată, în vârstă de 16 ani, a fost în rândul celor care au fost obligați să participe la o demonstrație în fața școlii. Anul acesta, în schimb, promoția noastră, din 1980, a avut ocazia să participe la o demonstrație în fața școlii. Ion Hudică va prezenta, în cadrul demonstrației, un număr de 50 de ani de la absolvirea liceului din către promoția noastră. Căci, în anul 1930, la Liceul Militar din Iași, a fost înființată o promoție de liceeni, care a purtat numele „O jumătate de secol”. Din cei aproape 100 de liceeni care au absolvit liceul, doar cinci au rămas în Iași, iar ceilalți 95 au plecat în diferite țări. Din cei care au rămas în Iași, doar doi au rămas în Iași, iar ceilalți 93 au plecat în diferite țări. Din cei care au rămas în Iași, doar doi au rămas în Iași, iar ceilalți 93 au plecat în diferite țări.

Colegii mă invită să iau și eu parte la această sărbătorire. Îmi mai spun că, în timp util, voi primi o invitație oficială din partea comitetului de inițiativă ce se va forma.

Fără îndoială că ai fi fericit

pot fi în acea zi în mijlocul celor scăpați din potopul ce a trecut peste generația noastră sacrificată, dar "în regimul de libertate" din Țara noastră, o asemenea prezență ar fi mai mult decât risca.

Vol fi prezent deci, doar cu inima!

• Căpeta "Istoria politică și militară a războaielor României contra Rusiei Sovietice" de general Platon Chirnoaga, ediția obișnuită s'a epuizat. Se mai găsește un număr redus de exemplare din ediția de lux. Cei ce doresc să aibă această ediție editată, nelegată, o pot cere la editura "Carpați", prețul fiind tot 10 dolari. Înainte de moartea sa, de general Platon Chirnoaga ne-a lăsat manuscrisul acestei lucrări revizuite și completate cu datele furnizate de lucrările autorilor străini, apărute între timp. Redactarea acestei cărți revizuite și completate s'ar putea face numai dacă ar exista un număr suficient de înscrisuri anticipate pentru cumpărarea ei.

● Din creșală, în toate listele de publicitate ale Editurii "Carpății", a fost omisă cartea "Amintiri din Copilarie" de Ion Creangă. Această carte poate fi cerută la editură, costul ei fiind 6 dolari.

● La revizuirea depozitului nostru de cărți s'au mai găsit 5 exemplare din cartea "Istoria literaturii române" de D. Murărașu, vol. I și II în ediție de lux, nelegată. Costul ambelor volume este 20 dolari.

● Deasemeni, se mai găsesc în depozit 5 exemplare din cartea "Pozești" de Ion Creangă, ediție de lux nelegată, costul unui exemplar fiind 10 dolari. Ediția obișnuită a acestei cărți este demult

• Ne-a fost cerută de mulți compatrioți cartea "Cazul Iorga-Mădăgearu" de Horia Sima. Editura "Carpații" nu mai are această carte, dar ea poate fi cerută la Editura "Dacia" Gheorghe Coștea, Av. Alberto Alcort 47-11, Madrid-16.

cer, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875,

Cartea (74 de pagini), poate fi comandată la adresa: Dominik Nico P. O. Box 411, Times Square Station New York, N. Y. 10036, U. S. A., costul fiind 5 dolari. N. S. G.

Găzdar, în "Pământul strămoșesc" și (7) Spălateu este un intelectual comunist, care e departe de a fi un calomnitor. El a scris o carte plină de adevăruri, bazate pe documente găsite în arhivele de la București (comuniste). Dar cu el Găzdar nu s'au declarat de acord Părintele Boeldanu, de Mălăieș, avocatul V. V. Stancu și Justiția franceză, care nu a acordat nici un credit afirmațiilor lui Spălateu. Și acum, di S. G. Bănăneanu, în "Sătră" se declară contra Spălateului, găsi numeste celace este în realitate: un calomnitor. S. G. Bănăneanu nu mai este un pseudonim al diui Ieremia Flăgăruț, ci e de Sava Gărlăuau, până pînă cînd avem toată stîmă.

● "Consiliul este încă în fază de organizare ce va lua cîndva sfîrșit." Această o spunea de Nicolae Penescu, nefeitricu totu al Comitetulu Naționale, care, ca și confratele său Consiliu Național, întîmpină difiultăți pentru a ieși la lumină, în "Cuvînt românesc" din Ianuarie 1979. Ca să apară în Ianuarie, înseamnă că, după regulile redacției ziarului citat, de Penescu și-a trimis articolul în Decembrie. Și au trecut de atunci 7 luni. Probabil că pentru de Penescu, cîndva înseamnă 6-8 ani!!! Să așteptăm deci.

● În vizita ce am făcut în Germania în Aprilie, un compatriot român spusus: "În Cuvântul românesc", di Amzăr expus, în celace părte Consiliul National, atăte pări contradicții, toate doctele bineînțeles, că n-a su încurcat în cap și nu mai pice nimic. Scrie de o notă și roagă p di Amzăr să și spună ultima pări în această spinosă chestiune. Un suent bătrân și n-ai vrea să mor înainte de a cunoaște această ultimă pări a dăle!"

● Di Dr. Petre Vălimăreanu a mai multe manii. Una e aceia a Prin-

tilor, a doua a gramaticii, acordurilor și virgulelor și acum — după ce mi s-a părut că î-am desbărat de primele două —, îmi descopere una nouă: că din ora de a-și pune logica la căușă de două ori îl este pomenit și la căușă de trei ori anterior al revistei noastre și la căușă de două ori în numele l-a fost citit de 39 de ori. Curiositatea m-a împins să controlez dacă a numărat bine. Și nu a numărat bine. Se pare că e cert și cu matematicile, ca și mine. Numele l-a fost citit numai de 38 de ori. De ce a greșit la numărătoare, afară de căușă la 38, ca să facă 39, a zădărit și pe cel de... Petre Flăsnău. Păi bine, dar dacă continuez să citesc și în aceste bagatele, mă voi rugăni în fața acestă scrieri, numai cele două căușe de 9 pagini, ca să te apropii cel puțin de „culturalu” Demotene Vula.

● Ca să-l facem plăcere, în vîlă, când vom mai pomeni de "Vatra", vom spune "Sătra" așa cum îl pomenea să-l spună Prințul Nicolae Hohenzollern. Iar lui, nu-l vom spune Petre Vălimăreanu și nici Pe Flăgăreț, ci... Ieremia Flăgăreț, ascătat, pentru că mareu cu oigă în gard. Astfel, crezând că mi-a desprîit călcăiul lui Achile, mă numesc inventator, și anume, afirmă că inventat faptul că un ofițer actîr putut să se ducă pe front ca colonel. Îmi pare rău, dar nu am ce face. Trebuie să vorbesc despre mine și mă laud.

În toamna anului 1940 și încep

Iul 41, m-am găsit în reg. 13 Inf. Iași, ca locotenent și am lucrat, pe zona, la Călugăreni, pe Pârâul Iuga, preama lui 21 noiembrie 1941, am obținut o mică permisiie ca să vin la Iași, unde eram un proces cu C. F. R.-ul. Căutam apoi să profit de ocazie pentru a ruga pe prefectul Ion Dobresă să intermedieze la Cenzura Centrală de la București, pentru a obține aprobarea scoaterii unei reviste literare. Pe Ion Dobresă îl cunoșcusem cu puțin înainte când, în calitate de prefect, îmi scrisese și mă invitase la Tecuci, de unde eram originar. Luasem masa cu el și cu vărul meu Ion Crânganu, cel care da numele de "Garda de Fier", intrând astfel în Istoria Mischail Legionare.

Și la această masă mi propuseseră să fiu numit primar al orașului Tecuci. La refuzul meu de a accepta, mi-a propus să mă numesc comandant al Legiunii de jandarmi. Am declinat și această ofertă, motivând că am un angajament față de Stat de a servi ca ofițer, timp de 9 ani. Aștept 9 ani se terminau la 1 Iulie 1941, dată la care î-am spus că voi demisiona și mă voi pune la dispoziția Mișcării, mai ales că eram pe punctul de a-mi trece ultimele examene la Facultatea de Drept.

Aveam decil destule motive să cred că Ion Dobrea va interveni pentru aprobarea revistei ce voiam să scot. M'am dus deci la prefectură, dar am găsit ocupată de jandarmi. Ajuns în fața Fundației Carol, mi-am dat seama că se întâmpla ceva, vizând o colonadă de legionari, în marș. M'am adresat șefului acelei coloane, cerându-l să-mi spună unde se găsește prefectul Dobrea. M'a întrebat cine sunt. M'am identificat și atunci șeful coloanei m'a salutat și mi-a spus că prefectul se găsește baricadat la prefectura de poliție. M'am dus acolo și, după alte identifi-cări, am ajuns la prefect. Se pare că legionarii știau și pe mine, căci omu-lețul cu vapoarele din pe Mureș". Ion Dobrea a explicat situația și mi-a cerut unele lucruri pe care nu e cazul să devinul.

A doua zi m'am dus la judecătoria unde am câştigat procesul, eu, numărul 1 din lista de adversari aveam să mă aflu pe geget, care mai era în drumul meu spre casă, decea prin Piața Unirii. Ori Piața Unirii era ocupată de o manifestație legionară. Am stat și eu vreo 15 minute și am privit. Și la vreo 10 m. de mine am văzut pe un Lt. Col. de Stat Major pe care îl cunoașteam. Se numea Palade. L-am salutat și apoi am plecat. Peste vreo 15 zile, revenind la Iași-nu mi m

amintec motivele-mi s'a comunicat
ca am fost mutat la Cernavodă, în tero-
terea de serviciu. Mutarea aceasta era
o grea lovitură pentru mine; îmi lă-
greda examenele la facultate și le-
gura revistă. Revista a apărut totu-
câtva luni mai târziu. Se numea "C-
șor Iegan" și a apărut până la alu-
gera rușilor la Iași. Au colaborat
e mulți dintre profesorii de la Un-
versitatea din Iași, printre care Ște-
fan Berechet, Bărbănescu G. (n. 1904),
Vulpe. Ba mi-a trimis, prin Al. Pi-
— somitate literară at la București
un articol chiar maaarea G. Călines-
cu. Nu i-am publicat articolul și i-a
comunicat la "Poeta Redactiei", mo-
vil pentru care nu-l public. Da, e
un "omuleț", locotenent și încă...
niră.

La Cernavodă eram la Reg. 2 G
nieri până, unitate neoperativă. A
ceput războiul, am fost trimis pe P
până în Oct. apol. pe frontiera b
sără. La radio se dădeau comunic

prin care se anunța că fiecare trebuie să rămână unde se găsește, să nu se facă cereri de a merge pe front. Și totuși, eu făcui, și nu una, ci 5 cereri, la care nu mi s-a răspuns. Necălit, m'am dus la poetul G. Tutoveanu cu care eram prieten și care, la rândul lui, era prieten bun cu al Pămlil Șelcaru. Acesta mi-a dat o scrisoare către directorul "Curentului".

Acolo, am stat de vorba cu frații Alexandru și Polydor Tutoveanu, dar cel care m'a introdus la director, se numea, cred, Vasilescu. Așa am cunoscut personal pe furtunosul director al ziarului "Curentul". Di Șeicaru m'a promis că va interveni, totuși, nu s'a întâmplat nimic. Intrând în conflict cu șefii, mei della Mangalia și Constanța, la vremea aceea, am anchetat în santinelele cărui șef era comandantul brigăzii, colonelul Onică. Am ieșit victorios, ca în toate cuceririle până atunci, și de atunci încôace, și cum victorios voi ieși și din cele viitoare. Și multe au fost aceste ciocniri. Pentru a dreghe basucolul, generalul Negulescu, comandant al corpului de grăniceri, m'a chemat la raport. S'au produs atunci scene savuroase, pe care nu e cazul să le povestesc, din lipsa

de spațiu. Și la stăruința generalului m'am trimis din nou pe frontieră, unde apoi i-am putut rămâne liniștit până la stăruința războiului. Generalul Negulescu a fost un sabotor al războiului nostru în Răsărit. Mă-a spus: Eu fac toate eforturile ca să ne scap de front, să nu voi dinădă de flăcări. Și eu am călă-tam războiul în același an înva-tându-l pe frontul se numește "câmpul de onoare" și că cer să fiu trimis pe front. S-a infuriat, a chemat pe șeful de Stat Major, colonelul Teodorescu cred că s-a chemat și a dat ordin să mă trimită la Reg. 2 Graniceri operativ. Acesta gîmgea se găsea la Timișoara, dar înainte de a pleca la Timișoara, fără voia nimănui, am tras o fugă la Iași unde am dat redactorului revistei la care director eram, să publice o notă sângeroasă la adresa generalului N.

[illegible]

M'am dus apoi la Timisoara, dar de maritorii nu m'am pierdut din vedere. După două luni, m'am pomenit mult la reg. I, grăniceri din București, acolo, comandantul regimentului, mi-a spus că m'a punit să fac. Mi-a găsit însărgat un loc: să mă ocup de grădina de flori a regimentului, pentru surse, poezi. Când se făcea adunarea ofițierilor regimentului, sala se umplea — erau peste 300 — și eu, cu grade de capitan, eram pierdut pe unde prin fundul sălii. Toți aceștia erau pe treptă pe care generoșul Negulescu voia să-l scape de front. Însărgății, gimentele de grăniceri s'au contopit, gimentele și am fost repartizați la reg. 30 Inf. Turnu Măgurele. Ieri de la Turnu Măgurele, regimentul, toată divizia 4, a fost trimisă în sașe din jurul Timisoarei. Și acolo, toamna anului 1943, am făcut al 8-aport pentru a fi trimis pe front. Am fost rămas tot fără răspuns în

NOTE CU LEXIC POTOLIT

● În "Satra", no. 150, citim: "Căteşesc într-o publicatie a Exiliului din Paris, etc." Semnează L. Cromide, probabil înca un pseudonim al diul Ieremia Flageţ. Deci, "Buletinul Israelitilor de Rit Elen", e o gazetă a "exiliului". Dar de care exil e vorba? Pentru că nu poate fi vorba de exilul românesc, al Theodosiadu (na fost o catedrală română Atunci, exiliul gr...

cine? Aceasta e posibil. In Grecia nu fiind comunistii la putere, nu pot exista exilați anticomunisti, dar pot exista exilați comunisti, adică foști E. M.-iști, categorii in care di Theodor siada se poate incadra foarte bine.

Am rămas totuși foarte surprins, nemai întâlnind în "Satra", termenii, ca Kir Theo (dozadia), etc., "publicație a exilului". Am căutat

găsească o explicație, a schimbării de atitudine, și am găsit-o. Șeful Grupului 81 a dat dispoziție ca să nu se mai întreprindă publicațiile "surorii" și, după cum se vede, ordinul a fost executat.

● Tot în "Sătra", același număr citim: "La fel chestia și cu alte calorii ale dăii (?) Spălăteiu. "Deel zis Spălăteiu e un calomniator. Pentru

măvara anul 1944 am fost trimis să urmez o școală de fortificații, la Bărlad. Ofițerii ce făceau școala trebuiau apoi să supravegheze construirea unei linii fortificate ce ar fi mers de la P. Neamț, Bacău, Bărlad, etc. Dar cursul școlii a trebuit să fie scurtat cu 3 zile; rușii ajunseseră la Iași. Eram bolnav, a trebuit să mi se facă o mică operație în spitalul militar, unde doctorii au voit să mă refacă mai mult timp, dar am plecat, așa bolnav, în aceiași noapte, spre Turnu Măgurele. Și aceasta pentru că trăiam intens tragedia țării mele. E explicabil de ce învingerarea mea contra celor ce pregetau deja trădarea.

La T. Măgurele am găsit regimentul pregătindu-se pentru plecarea pe front. Era o pregătire febrilă. Am fost imbarcați pe vapoare, cu direcția Galați. Aceasta, în ziua de 4 Aprilie, la ora 2. Pe la 6, când vapoarele erau plecate, a venit o telegramă de la M. St. M. București, prin care se spunea că s'a apucat cererea mea de a merge pe front și că trebuia să mă prezint imediat la București, unde urma să fiu urcat într-un avion și trimis în Crimeea, unde situația atinge punctul ei tragic. Pe atunci nu existau mijloacele de transportare de astăzi. Debarcați la Galați, am făcut mai mult o goană decât un marș, spre locul nostru de pe front, care în fața Ruginoset, moșia lui Cuza Vodă, unde deslăsele se afla înmormântarea marilor demnitari. În aceiași seară, B. B. C. iștii anunțau nu numai imbarcarea și plecarea, ci și scufundarea vaselor de către aviația "aliată". Spre nenorocul B. B. C. iștilor, ultima parie din comunistul lor era falsă. Dar, nu mai puțin, acest punct a produs groază în sufletele soldaților celor plecați. Inclusiv soția mea. Deci încă un motiv de învingere contra diavolului Iancu Raftu.

Dar la două zile după instalarea pe post, o nouă telegramă cerea să mă prezint la P. S. a bat. 2 V. M. la Brașov, deoarece Crimeea fusese lichidată și zisul batalion nu mai avea ofițeri. Comandantul brigăzii, generalul Constantin Teneșcu, m-a chemat să-i comunic telegrame. I-am povestit tot bucuriile, toate rapoartele și intervențiile lămuritoare la el. Și secaru de a emerge pe front și când, în sfârșit, ajuns acolo, unde doream, mă vedeam din nou trimis la P. S. Și i-am spus hotărât: Nu plec de aici, de general!

Generalul Teneșcu, om dintr-o bucată, l-a plăcut alitudinea mea, mi-a strâns mâna și mi-a spus: rămâi. Dar nu s'a terminat. În luna Iulie a venit o altă telegramă prin care se cerea pedepșirea mea și a celor care au contribuit la neexecutarea ordinului de a pleca la P. S. la Brașov!!! Dar generalul Teneșcu era un om dăru: a obținut anularea acelor absurdități și, în sfârșit, aprobarea de a rămâne afectat reg. 26 Inf. Deci eu stăteam din Aprilie până în Iulie în linia I-a și comandam 1000 de oameni... cînd destinații!!! Și adaug că în luna Iulie cred, murind de foame de operații la brigăzii, căpitanul, poetul și prietenul Aurel Mario, Teneșcu a dat ordin telefonic să mă prezint să-l laud locuri! Era vorba de a depăsa de vreo 8 km. înălț. Și am răspuns tot telefonic: refuz!

Păgini de roman ficțiune? Poate. Regretând că am sacrificat stăta spațiului pe chestiuni personale, mă gândesc doar cu ideea că din cele expuse, se adaugă date pentru istoricii de mâine, la dosarul ce se îngroașe în ficieră și la dosarul trădării de la 23 August. Am indicat pe unul din sabotorii răs-

botului nostru Sfant, pe generalul Negulescu care, drept răsplătă, a intrat în guvernul gen. Sănătescu. Subsecretar de Stat a avut pe un general care și-a părăsit divizia când marșalul spre Vest, locul lui fiind luat de gen. Chirnoaga. Acest general se numește Puiu Petrescu, se găsește pe undeva prin Statele Unite și și mai vară când poate, venind neputinții, în fața unui prieten al lui, un preot, care se preindea legionar. E curios cum acest general nu a fost încă cooptat, membru al Consiliului Național. Dar nu e timpul pierdut: Hai să dăm mâna cu mâna!!!

Dar în fața acestor rânduri, ce mai are de zis directorul "Șătrei", di Ieremia Flăsnă?

La celălalt punct al atacului său, va găsi răspunsul în nota cel-priveste direct pe prietenul său Demostene Enescu.

● În articolul meu despre Radu Gyr spuneam — bazat pe logică —, ca desigur în închisori, nu numai legionarii au învățat pe de rost poeziile gigantului, ci și nelegionarii și chiar antilegionarii. Iată însă că logica mea a fost depășită: nu numai antilegionarii, ci chiar și comunistii căzuți în disgrăție le-au învățat pe de rost. Căci la 24 de citim la pp. 146/47 din cartea "Gherla" de Paul Goma: "o strofă dintr-o poezie de Gyr, am uitat acum care, în acele timpuri glăm pe de rost câteva seci din poeziile lui". Ieșit din închisoare, Paul Goma a reîntrat în grațiile partidului și — natural — a uitat acele poezii. Dar nu le-au uitat alții.

● Din partea diu opt. Ienciu primim o întâmpinare pe care ca și rândul trecut, o publicăm cu plăcere deosebită:

"Eu am trimis articolul cu mărturiile tuturor publicațiilor românești din exil, cu rugămintea de a fi tipărit și transmis cititorilor. Singur Domnul I. Teodorescu-Făget l'a publicat în "România Democrată". Di Theo mi-a telefonat spunându-mi că-l prea lung pentru buletinul pe care-l scotea, dar s'a propus să-l difuzeze, făcându-mi astfel un mare serviciu. Di Valmareanu (care a venit cu Parintele D. Popa la înmormântarea Mamei), mi-a cerut 150 de exemplare, ca să le difuzeze. Di Emilian mi-a scris și a cerut să suprim anumite pasagi. I-am răspuns și am acceptat o modificare. De-atunci n'am mai avut vești. Dela "Cuvântul Românesc" nici o reacție: comitetul de redacție a găsit, probabil, că mărturiile mele nu corespund cu spiritul revistei. În ce mă privește, nu-i nici o supărare. Căm la fel am judecat eu, când nu v'am trimis articolul, dar vi l-am anunțat. După afirmația diu opt. Beldie, am judecat greșit și accept accept reproș. Dar nu accept că Di opt. Beldie (care-l jurnalist de meserie), să afirme, sau mai bine să-l însușească, că "E o chestie de gust" ca și când l-ași fi preferat pe Di Theo, fața de alți gazetari români. Nu-i adevărat și deocila v'ă rog să rectificați.

Cu mulțumiri și deosebită stimă,

ss Doru Ienciu

Di Opt. Ienciu a redactat scrisoarea în ziua de 22 Iunie 1979 și după dată, pune în paranteză: 38 de ani decând am deschis focul, la Prut.

Îi mărturisesc că aceasta notă m'a emoționat, amintindu-mi xus când întreg Neamul românesc a ingenun-

chiat: în biserici, în case, pe străzi, pe câmp, rugându-se lui Dumnezeu, pentru țară și pentru cei ce deschisera focul la Prut.

Repet, socotesc mărturiile sale prețioase pentru istoricii de mâine, fiind cum le-a publicat și difuzat, rămânând secundar. Mărturiile sale prima parte după a mea parere-constitutes un document de valoare, conștient și fără replică.

● Într-un articol din numărul trecut, scriam despre excesul de zel pe care l-au depus unii și pe care-l depun astăzi alții, în funcțiile ce dețin în R.S.R. Voi veni cu un exemplu. Să vorbim despre Parchet.

A) Parchetul în Romania dinainte de 1944, adică din România "burghezo-moșierescă";

"Parchetul burghezo-moșieresc român, care, a deținut un important rol pe prilejul înscenării crimelor împotriva membrilor Partidului Comunist Român, partid care a luat atitudine împotriva curbelor de sacrificiu, împotriva somajului și a sângeroasei exploatare burghezo-moșierescă. Parchetul a fost acela care, în loc să trimită la judecată pe cei care au organizat măcelărirea a peste 30 de mineri greviști în anul 1929 la Lupeni, a trimis în fața Justiției alți 70 de mineri care au luat parte la grevă, demonstrând vinovăția lor cu martori care au fost demascați ca dușmani înrași ai poporului muncitor".

B) Parchetul din Franța: "În Franța Parchetul este una dintre instituțiile cele mai reacționare, fiind organul înscenat cu punerea în mișcare a urmăririi penale, cu supravegherea instrucției prealabile și cu susținerea acușării în fața instanței împotriva celor care încalcă legalitatea și ordinea de drept burgheză. Parchetul francez face parte din sistemul Ministerului de Justiție și este un instrument maleabil de luptă împotriva mișcărilor revoluționare".

C) Concluzii: Indiferent de particularitățile fiecărui Parchet din țările capitaliste, indiferent de denumirea ce i se dă de organizarea sa, Parchetul burghez a fost și rămâne un instrument docil al centrelor monopoliste, o armă a acestora de a reprima mișcarea revoluționară de eliberare a clasei muncitoare".

Pasagiile de mai sus, le-am copiat dintr-o carte "științifică", ce poartă titlul "Supravegherea generală exercitată de procuratură". Cartea are doi autori: Felix Schechter, care după nume trebuie să fie român-reant", și al doilea, Emil Georgescu, care după nume, cred eu, este român-valah.

Dar acest domn român-valah, după cum tot exilul, glie, este la Radio Europa Liberă. Despre celălalt membru al tandemului, nu se știe pe unde ar fi. Se știe doar că ar fi călător cu febrilitate de di Noel Bercovici, toamă cu acest scop: refacerea celebrului tandem "științific" dela Bercovici, Schechter-Georgescu, mai ales că după cele ce scrie în "Buletinul Israelitilor de Rit Elen", no. 699, singur, di Emil Georgescu e în pană de inspirație.

● În gazeta românească "Exilul Solidar", am găsit o notă din care ar reieși că la Radio Europa Liberă, ar fi prea mulți evrei-români. Citează mai mulți, printre care pe di Noel Bercovici (director), Ioana Măgura, fosta spekerita la Radio București,

J. Popper, dna Făgărășanu, Cunea, etc. Din Buletinul Israelitilor citat, reiese că recent a mai fost angajat un oarecare Iancu Spiegler, care după nume, pare să fie tot român-neam. Și tot din zisul buletin am aflat că la Paris, Europa Liberă are drept corespondent pe Alain Paruit, pe care noi îl credem francez, dar di Theo se înscrenează să ne lumineze, spunând că adevăratul nume al diu Paruit ar fi Herscovici, deci, probabil, tot un neamt, iar corespondent în Statele Unite e di Liviu Floda. Cu tot Liviu roman, se pare că și acest domn e tot neamt. Se pare că lista noastră nu e completă.

Eu nu sunt antisemit. Dovada cea mai bună e că din numele de mai sus, pentru cele pentru care nu aveam siguranță că ar fi evrei-români, l-am băgat pe toți în lotul nemșez. Său că nici un cititor nu mă crede, dar, cel puțin, eu am încercat.

Un învățat evreu a spus că antisemitismul îl provoacă însăși evreii. Ar fi interesant de știut care e procentajul de la Europa Liberă, adică câți la sută sunt evrei-români, cati nemți-români, tureli-români, tătari-români, etc., și câți, în sfârșit, român-români sau român-valahi. Cred că nu e vorba de un secret de Stat și Europa Liberă ar putea trimite o lista tuturor, sau numai unei părți a publicațiilor de limba română în exil. Atrag atenția că e vorba de procentaj. Ca sa fiu mai bine înțeles, voi povesti o anecdota. Doi evrei din România au părăsit țara noastră și după mulți ani se întănesc în alta, să-i zicem Franța. Bucurie, străngeri în brațe, etc. Și în sfârșit vin întrebarile.

—Tie, cum îți merge, itie?
—Prost de tot măi Sloim. Dar itie?
—Mie? Foarte bine.
—Dar ce faci tu?
—Conserve de carne. Se vând ca pâinea caldă.

—Dar ce fel de carne?
—Amestec de carne de cal, cu carne de prepelită. Bine înțeles că pe cutii pomenesc numai carnea de prepelită, nu și pe cea de cal. De asta se vând bine. Si eu pun jumătate din una și jumătate din alta.

—Ascultă Sloim, tu nu mă poți păcăli pe mine, de unde găsești tu 10.000 de prepelite ca să amesteci cu carnea unui cal?

—Dar cine ita spus măi itie că eu pun un cal și 10.000 de prepelite? Nu itam spus că pun jumătate carne de cal și jumătate de prepelită? Adică pun un cal și o prepelită, o prepelită și un cal, și așa mai departe!!!

Cred că cititorii mei și chiar di Noel Bercovici au înțeles despre ce este vorba. Pentru că dacă e vorba de o prepelită și un cal!!!

Fără îndoială că noi nu ne-am ruptă nici în acest caz, mai ales că supărarea noastră nu ar duce la nici un rezultat. Cămintăiă și... caravana trece. Mai ales că în loc de cămlele, caravana are boys americani. Dar oricum, în această situație, și veni cu o propunere: zisului post de radio, să nu i se mai spună Radio Europa Liberă ci... Radio Târgul Cucului.

● Di M. F. Enescu scrie la redacție: "Potrivit Legilor Pressei și regulilor de corectitudine gazetărească din toate țările libere, v'ă rog să binevoiti să publica rândurile următoare". Și "rândurile următoare" sunt nici mai mult nici mai puțin decât 6 (șase) pagini!!! Un panegric al tatălui său.

După câte știu, di Demostene Enescu a studiat Dreptul, are deci patalama la mână, nu e ca alți gazetari "profesioniști", cu patru clase primare. Ori după toate legile de presă din lume și regulile de corectitudine gazetărească, atunci când cineva se consideră lezată de o publicație, poate cere o rectificare, în următoarele condiții:

— Rândurile incriminate să lezeze onoarea reclamantului sau să se refere la chestiuni familiare.

— Rectificarea nu depășească numărul de linii ocupat de textul incriminat.

— Rectificarea să se situeze în același loc al publicației și să fie imprimată cu aceeași caracteră ca și textul incriminat.

Eu am vorbit despre ilustrația tatălui diu nu mai puțin ilustru, Demostene Enescu. În cel mult 6 linii, și el ne cere să rectificăm în 6 pagini, celace nici legea și nici corectitudinea gazetărească nu ne poate obliga. Nu sunt deslăfel obligat să fac o rectificare, pentru că în cele 6 rânduri nu am alcatat onoarea și nici nu m'am referit la viața lui de familie. Ni se poate reproșa de di Demostene Enescu, și numai de el, că am scris despre tatăl său:

— Că în timpul primului război mondial a fost la aprovizionare. Dar unde este și care este culpa subsemnatului? Am copiat din panegricul scris de di Demostene și publicat sub pseudonim feminin, în distinsul nostru confrate "Vatra" (Oct-Dec. 1978), rândurile ce urmează: "În războiul din 1916-1918, Fotin Enescu e însărcinat cu Vintilă Brătianu cu aprovizionarea în material a armatei". Păi am scris eu altceva decât că ilustra tatăl diu diu Demostene a fost la aprovizionare?

— Am scris că Fotin Enescu a fost ministru efemer într-un guvern. Cum din panegricul scris de di Demostene reiese că a fost ministru în două guverne și nu în unul cum din eroare, credeam să rectific acum și voi ține seama în viitor și voi spune că di Demostene Enescu este fiul lui Fotin Enescu, fost ministru efemer în două guverne. Voi continua deci să spun despre decăte ori voi vorbi în viitor despre ilustrul ministeriabil de azi, di Demostene Enescu, fiul de două ori efemerului ministru, și aceasta pentru că în panegric dea nu a voit să-mi dea durata celor două guvernări în care dea ministru ilustra tatăl diu. Dacă dea ne va da durata celor două guvernări și dacă va reieși că el a fost lungi sau cel puțin normale, voi rectifica și în viitor îl voi spune fiul ilustrațiului ministru, Fotin Enescu.

— Am scris că Fotin Enescu a fost ministru de umplutură. Și am tras concluzia aceasta — logică — din faptul că dispărut a fost ministru în guverne de scurtă durată, adică de tranziție, inițiate de Ionel Brătianu și nu în celelalte, normale, în care punea alții. Dacă di Demostene fmi va arăta că ilustra tatăl a fost ministru într-un guvern normal, atunci, când în viitor voi mai avea ocazia (și voi avea desigur ocazia, la formarea viitorului comitet, la depunerea jurământului, etc.) voi spune "di Demostene Enescu, fiul a de două ori ministru de neumplutură, Fotin Enescu".

În cele 6 pagini, fiul îl pune pe ilustrațiului tatăl alături de Spiru Haret, Ionel Brătianu, I. G. Duca, etc. E în dreptul său să o facă. Dar ce putem face dacă posteritatea, ca și în alte atâtea cazuri, se arată nerecunoștoare cu Fotin Enescu?

Di Demostene Enescu, sub un pseudonim, a scris în "Vatra" un panegric al tatălui său Repet, era nu numai în dreptul său, dar avea și datarea să o facă. Mai poate scrie și un altul, în Vatra sau orice altă publicație românească, în "Buletinul Israelitilor de Rit Elen" chiar (de ce nu?) cele două ilustrații fol, ca o ironie a destinului, pe găsesc astăzi pe aceiași bariade, poate scrie o broșură sau chiar o carte. Din cele ce spune în scrisoarea trimisă, reiese că Fotin Enescu a fost un om așa de mare, încât ar merita ca fiul să scrie o carte despre el.

Dar nu poate obliga revista "Carpați" să sacrifice 6 pagini și, mai ales, "potrivit Legilor Pressei și de corectitudine gazetărească". Am demonstrat că nici legile de presă și nici corectitudinea gazetărească nu pot obliga "Carpații" la aceasta. Dacă îl răspund, o fac pentru a-mi arăta nedumerea în fața ultioarelor ignorări a acestor legi și reguli, toamă din partea unui om care — după câte știu e licențiat în Drept — și, în plus, a fost directorul unei gazete numite "Papa" (a lui, nu a lui Damian). În celace privește Dreptul, di Demostene mă face să cred că și l-a luat cu ajutorul mămicuței sau a lui unchiuțu.

Am spus că di Demostene poate să scrie o carte despre tatăl său, dar și în acest caz lmi rămâne dreptul de a mă îndoi asupra afirmațiilor din carte și a-mi exprima aceste îndoieli. În virtutea căruia drept ar putea di Demostene să mă implice a avea îndoieli asupra verității celor scrise în carte și a-mi exprima îndoielile? De exemplu, în cele 6 pagini trimise, di Enescu afirmă că într-un almanah, St. Riemon îl laudă grozav pe Fotin Enescu. Știe oare cineva din exil cine a fost acest St. Riemon? Și dacă ar ști, dacă Riemon ar fi fost o mare personalitate, mi se poate răpi dreptul de a mă îndoi și în cazul St. Riemon ar aduce în sprințul afirmațiilor sale pe Nicolae Iorga, ar însemna că dreptul la colae Iorga, ar însemna că dreptul la îndoieli și a m'le ce exprima, m'a fost ridicat? N. Iorga, ca și alți oameni mari, ba chiar mai mult decât alții, s'a înșelat în aprecierile sale asupra oamenilor. Alăt de mic cât sunt, îl pot și eu cita altăva: Răcoasa, Cococ, O. Lesnea sau un oarecare Pop. Acest Pop a fost un autor de nuvele, un locotenent sau sublocotenent, pe care Iorga l-a ridicat în slăvi. Iar George Lesnea, emeritul de poezie, grație sprințului lui Iorga, în anul 1940, dacă nu ar fi cămă Carol II. Dacă di Pamfil Șeicaru ar voi, ar putea da o listă de Români și asociați de Iorga și în fața acestei liste, exilul nu și-ar putea ține răsu.

Deci chiar dacă în cartea sa di Demostene ar aduce în sprinț pe N. Iorga, dreptul la îndoieli și la exprimarea lor, mi-ar rămâne neștirbit.

Și di Demostene mai vine cu o afirmatie ultioare: spune că cei morți nu pot fi atacați și mă numeste necrofof. De unde a scos dea această aberație? Nu știe dea că oamenii mari, oamenii politici, etc., sunt criticați și după sute de ani? Adică nu poate fi criticat Iuliu Maniu, N. Iorga sau Carol II, pentru că sunt morți și nu are cine-l apăra? Mai mult, în cazul lui Fotin Enescu, acesta are norocul de a avea

REDACȚIONALE

Rugăm cititorii să scuze întârzierea cu care le parvine numărul 17/18 din «Carpații», întârziere provocată de diverse conflicte manufacturiere din industria grafică și reducerea echipelor de lucru, consecință a vacanțelor de vară, care aici au prioritate.

Cu acest număr dublu se termină anul XXIV al apariției și intrăm în al XXV-lea.

Prin voia Domnului și sprâjiniul Dvs al tuturor, am putut rasbate greutățile inerente altitudinii dărze românești și de luptă pentru dreptatea cuvenită Românilor.

Sperăm și mai departe în acest neprecupețit și neprețuit sprâjin, pentru a continua apariția până la atingerea feburilor propuse.

Rugăm pe acei înțelegători dintre Dvs și pe sprâjiniitori să dubleze eforturile pentru majorarea rapidă a numărului cititorilor și în măsura posibilităților ticăruia, să anticipeze plăta abonamentului și a celui de sprâjin.

Mulțumindu-vă tuturor vă trimitem salutul nostru frățesc și românesc.

EDITURA CARPAȚII ANUNȚA

Au apărut:

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol. I, II, 10 \$ USA

ISTORIA LITERATURII ROMANE, de D. Murărașu, epuizat, 10 \$ USA

POEZII, de Ion Creangă, în fascicule, 10 \$ USA

NATIONALISMUL LUI EMINESCU, de D. Murărașu, epuizat, 10 \$ USA

ISTORIA PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC ȘI NAȚIONAL-TĂRĂNESC, de Pamfil Belcaru, vol. I, II, 12 \$ USA

ISTORIA POLITICĂ ȘI MILITARĂ A RĂZBOIULUI ROMÂNIEI CONTRA RUȘIEI SOVIETICE, de General Platon Chirnoaga, 10 \$ USA

KARL MARX, ÎNSĂMĂRĂ DESPRE ROMÂNII, Texte inedite cu-memoriu de Pamfil Belcaru, 10 \$ USA

ȘTEFAN CEL MARE, VOIEVOD AL MOLDOVEI, de prof. Alexandru Boldur, 10 \$ USA

ISTORIA DACIEI ȘI CONTINUITATEA DACOROMÂNĂ, de General Platon Chirnoaga, 10 \$ USA

LE NID UNITE DE BAZE DU MOUVEMENT LÉONNAIRE, de Faust Bradescu, 10 \$ USA

POEZII FARA ȚARA, năuete, de Faust Bradescu, 9 \$ USA

UNIREA NAȚIONALĂ ÎN COMPLEXUL POLITIC EUROPEAN, de Pamfil Belcaru, 8 \$ USA

DICȚIONAR ROMÂN-SPANIOL, de Prof. Ion Protopopescu, rusă, 8 \$ USA

Legat pânză, 6 \$ USA

CORNELIU ZILEA CODREANU, DOVAZĂ DE ANI DE LA MOARTE, de Gr. Manolișcu, I, Popescu, etc., 6 \$ USA

TE DE OI MANOLIȘCU, I, Popescu, etc., 6 \$ USA

NOTA ȘI MARIN DOVAZĂ ȘI CINCI DE ANI DE LA MOARTE, de Prut & Boutou, Marguș de Nantouillet, Bina Pinar, Gr. Manolișcu, 5 \$ USA

DUMNEZEU S-A NĂSCUT ÎN EXIL, de Vintila Hoita, 12 \$ USA

RELĂȚIILE ROMÂN-RUȘ, de N. S. Gabor, 10 \$ USA

OSTROVUL LUMINILOR, de O. Văla, 8 \$ USA

N. S. O.

ECOURI

• Dumitrica I Iulie, Societatea Culturală Romano-Braziliană din Sao Paulo-Brazilia, a comemorat împințirea a 15 ani dela inițierea (1 Iulie 1964-1979), printr-o cină, în cerc intim, la care au participat o parte din membri și președintele Societății.

Cu prilejul acestei aniversări a fost publicat un pamflet comemorativ, în limba portugheză.

Vineri, 20 Iulie, orele 20, în cadrul comemorării menționate, a avut loc în auditoriul Asociației Pressei din Sao Paulo, conferința profesională dr. Lă. Florianoopolis, temă acestei conferințe fiind: O seama de români, în laboria Mexicului. Conferința a fost ținută în limba portugheză și acompaniată de o serie de «salvuri», transmise prin profesor. La începutul conferinței a vorbit dl avocat Nicu Iancu Palinișanu, președintele Societății și dl Ioan Cuanari, președintele consiliului fiscal al Societății, acestea din urmă făcând prezentarea conferințierilor.

Ziarul «Folha da tarde», a ocupat în două rânduri de această conferință, dare de seamă asupra conținutului conferinței.

• Cartile Editurii «Carpații» pot fi cerute în Statele Unite la: Ștefan Golea, 132, N. Normandie, apt. 3, Los Angeles-CA, 90004, 2) George P. A. Bolan, 300 East 91th Street, New York, N. Y. 40028

CARPAȚII

REVISTA CULTURALĂ ȘI DE ACTUNE ROMÂNESCĂ ÎN EXIL
Director-Publicator:
TRAIAN POPESCU
APARE ODATA LA DOUA LUNI
 SUB ÎNGHEȚAREA UNUI COMITAT DE REDACȚIE

Redacția și Administrația:
 Calle Conde de Pechaver, 82, 4.
 Telet. 402 11 01 - Madrid-6
 Correspondenți:
 Apartado 9283 - Madrid (España)
 *
Abonamente:

Anual ... 20 \$ USA
De susținere ... 40 \$ USA
Expedierea Avion plus ... 5 \$ USA